

WILLIAM SEWARD BURROUGHS JACK KEROUAC

A HROŠI SE UVAŘILI VE SVÝCH NÁDRŽÍCH

HRABĚ KAINAR FIŠER
UŽ SEM NA TO PŘIŠEL...

9 788072 871353

WILLIAM SEWARD BURROUGHS

(5. 2. 1914, St. Louis, Missouri)
– 2. 8. 1997, Lawrence, Kansas)
Autor několika desítek knih, z nichž nejznámější jsou *Feták* (Junkie, 1953, č. 1992, MAŤA 2002), *Nahý oběd* (Naked Lunch, 1959, č. 1994, MAŤA 2003), *Lístek, který explodoval* (The Ticket that Exploded, 1964), *Nora Express* (1964, č. 1994), *Teplouš* (Queer, 1985, č. 1991, MAŤA 2004), *Město rudých nocí* (Cities of the Red Night, 1981, č. 1991) a *Západní země* (The Western Lands, 1987, MAŤA 2004). Svým dílem ovlivnil autory beat generation, hippies i sci-fi literatury, stejně jako tvorbu mnoha rockových skupin a hudebníků.

JACK KEROUAC

(12. 3. 1922, Lowell, Massachusetts)
– 21. 10. 1969, St. Petersburg, Florida).
Autor více než dvaceti knih románů, povídek a poezie, v nichž se odráží dva autorovy světy – poklidný svět dětství a dospívání v americkém maloměstě a hektický svět velkoměsta a života „na cestě“. Především romány *Na cestě* (On the Road, 1958, č. 1978), *Dharma Gumi* (Dharma Bum, 1958, č. 1992, MAŤA 2002) a *Podzemníci* (The Subterraneans, 1958, č. 1992) pomáhaly definovat společenský i literární fenomén beat generation.

PRVNÍ KNIHA BEAT GENERATION

Knih, která mohla vyjít až po smrti jejích autorů. „Text *A hroši se uvařili ve svých nádržích* si už před čtyřiceti lety získal legendární status. Ale když ho tyto dva autoři v roce 1945 napsali, nikdo je nevydával a nikdo je neznal. *Hroši* přišli o víc než desetiletí a autorům přinesla trvalou literární slávu. *Na cestě* v roce 1957 a *Podzemníci* v roce 1959. Dnes už jsou všichni. Florida). *Hrochy*, kteří už se mohou začít rozmáhat, povídek a poezie. *James W. Grauerholz*

MAŤA

ISBN 978-80-7287-131-1

The Subterraneans, 1958, společenský i literární

AND THE HIPPOS WERE
BOILED IN THEIR TANKS

1945

by
William Lee
and John
Kerouac

Copyright © The Estate of William S Burroughs and
The Estate of Jack Kerouac, 2008

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means, or the facilitation thereof, including information storage and retrieval systems, without permission in writing from the publisher, except by a reviewer, who may quote brief passages in a review. Any members of educational institutions wishing to photocopy part or all of the work for classroom use, or publishers who would like to obtain permission to include the work in an anthology, should send their inquiries to Grove/Atlantic, Inc., 841 Broadway, New York, NY 10003.

Afterword © James W. Grauerholz, 2008
Translation © Jiří Plesnivý, 2009
Illustrations © Andrej Sujetov Kostić, 2009
Czech edition © Mafá, 2009

ISBN 978-80-7287-135-3

Will Dennison
~~William Lee~~ chapters written by
William Lee, Mike Ryko chapters
by John Kerouac

O sobotních nocích bary zavírají ve tři ráno, takže jsem dorazil domů asi ve 3:45, poté, co jsem posnídal u Rikera na rohu Christopherovy a Sedmé avenue. Položil jsem *News* a *Mirror* na gauč, vysoukal se ze svého proužkovaného saka a hodil jej na noviny. Šel jsem rovnou do postele.

Vtom se ozval bzučák. Je pronikavý, takže jsem si pospíšil k tlačítku, abych jím odemkl domovní dveře. Pak jsem sebral sako z gauče a pověsil jej přes židli, aby si na ni nikdo nemohl sednout, a svoje papíry jsem dal do zásuvky. Chtěl jsem mít jistotu, že v ní budou, až se ráno vzbudím. Pak jsem šel otevřít dveře. Načasoval jsem si to přesně tak, aby nemuseli klepat.

Vešly čtyři osoby. Teď tak povšechně povím, co to bylo za lidi a jak vypadali, protože tenhle příběh je hlavně o dvou z nich. Phillip Tourian — sedmnáct let, napůl Turek a napůl Američan. Má na výběr z několika jmen, dává přednost Tourianovi, jeho otec si říká Rogers. Kudrnaté černé vlasy mu spadají přes čelo, má velmi světlou pleť a zelené oči. Než se všichni ostatní dostali do pokoje, on už si seděl v nejpohodlnějším křesle s nohou přes opěradlo. Tenhle Phillip je takový ten kluk, co na něj teplí literáti píšou sonety ve stylu:

„Ach, jinochu řecký s havraními vlasy...”

Měl na sobě hodně špinavé kalhoty a khaki košili s vyhrnutými rukávy, takže bylo vidět svalnatá předloktí.

Ramsay Allen je šedovlasý, zhruba čtyřicetiletý chlapík impozantního vzhledu, vysoký a s poněkud ochablým tělem. Vypadá jako sešlý herec nebo člověk, který kdysi něco znamenal. Krom toho je jižan a tvrdí, jako všichni jižané, že je z dobré rodiny. Je to velmi inteligentní chlápek, ale podle jeho zjevu byste to nepoznali. Na Phillipovi úplně visí a vznáší se nad ním jako plachý sup se směšně rozbředlým šklebem v tváři. Al je jeden z nejlepších lidí, co znám, a těžko byste našli lepšího společníka. A Phillip je taky v pořádku. Ale když se tihle dva setkají, něco se stane, vytvoří kombinaci, která leze každému na nervy.

Agnes O'Rourkeová má nehezky irský obličej, nakrátko ostříhané černé vlasy a pořád nosí pánské kalhoty. Je přímočará, má mužské způsoby, a je na ni spoleh. Mike Ryko je devatenáctiletý zrzavý Fin, něco na způsob obchodního námořníka ve špinavém khaki.

Tak to bychom měli tuhle čtyřku. Agnes se vytasila s láhví.

„Á, Canadian Club,” povídám. „Tak pojdte dál a posaďte se,” dodal jsem, ale to už stejně v té chvíli všichni udělali. Vytáhl jsem pár koktejlů a každý si nalil neředěného panáka. Agnes mě požádala o trochu vody a já ji přinesl.

Phillip měl nějakou filosofickou myšlenku, kterou zřejmě v průběhu celého večera rozvíjel, a já jsem si ji teď měl vyslechnout. „Pochopil jsem celou filosofii tý ideje, že maření je zlo a tvoření dobro,”

prohlásil. „Pokud něco tvoříš, je to dobrý. Jedinej hřích je mařit své možnosti.”

To se mi zdálo hodně pošetilé. „No, já jsem sice jenom popletenej barman, ale co třeba inzeráty na mýdlo Lifebuoy? To přece je tvorba.”

„Jo, ale víš, tomuhle já říkám mařivý tvoření. Je to všechno dichotomní,” prohlásil Phillip. „Ale pak existuje tvořivý maření, jako například teď, když s tebou mluvím.”

„Dobře, ale kde máš kritéria, abys rozeznal maření od tvoření?” namítl jsem. „Každej může říct, že to, co dělá on sám, je tvoření, zatímco to, co dělají všichni ostatní, je maření. Tohle je tak obecný tvrzení, že neznamená vůbec nic.”

No, mám pocit, že ho to zasáhlo přímo mezi oči. Nejspíš mu nikdo nikdy moc neoponoval. Tak či tak nechal filozofování a já byl jen rád, protože pokud jde o mně, takovéhle myšlenky dávám do šuplíku „O tom nechci nic slyšet”.

Phillip se mě pak zeptal, zda nemám nějakou marihuanu. Já mu řekl, že moc ne, ale když naléhal, vytáhl jsem ji ze zásuvky stolu, zapálili jsme si cigaretu a nechali ji kolovat. Byl to dost mizerný materiál, a ten jeden kousek neměl na nikoho žádné účinky.

Ryko dosud seděl beze slova na pohovce. „Já si v Port Arthuru v Texasu dal šest jointů,” ozval se, „takže si z Port Arthuru vůbec nic nepamatuju.”

„Marjánka se dnes hrozně špatně shání,” podotkl jsem, „a až tahle dojde, nevím, kde seženu další.” Nicméně Phillip popadl další cigaretu a začal kouřit. Tak jsem si nalil Canadian Club.

V tu chvíli mi to připadlo divné, protože tihle kluci nikdy neměli žádné peníze, takže jsem se zeptal, kde tu whisky sebrali.

„Agnes ji štípla v baru,“ oznámil Al.

Podle toho, co říkali, Al a Agnes stáli na konci pultu v Pied Piper a pili pivo.

„Vem si svý drobný a padáme, mám pod kabátem láhev Canadian Club,“ oznámila mu Agnes. Al šel za ní a byl vyplašenější než ona. Ani neviděl, jak tu láhev bere. K tomuhle došlo večer už dřív a láhev už byla tedy skoro poloprázdná.

Gratuloval jsem Agnes a ona se samolibě usmála.

„To bylo snadný,“ řekla. „Udělám to zas.“

Ne, když u toho budu já, pomyslel jsem si.

Pak konverzace zvadla a já jsem byl moc ospalý, abych něco říkal. Mluvílo se o něčem, co jsem přesechl, a pak jsem zvedl hlavu zrovna ve chvíli, kdy Phillip vykousl velký kus skla ze své koktejlky a začal ho žvýkat, což dělalo takový hluk, že to bylo slyšet přes celý pokoj. Agnes a Ryko dělali obličeje, jako když někdo škrábe nehty po tabuli.

Phillip sklo najemno rozzvýkal a spláchl jej vodou ze sklenice, ze které pila Agnes. Takže pak i Al snědl kousek a já mu přinesl sklenici vody na zapití. Agnes se zeptala, jestli si myslím, že umřou, a já ji uklidnil, že ne, že pokud se to rozzvýká najemno, nic nehrozí, je to jako sníst trochu pisku. A že všechny ty řeči o lidech, co umřeli kvůli drcenému sklu, jsou pitomost.

Právě v tu chvíli mě napadlo trochu si z nich vystřelit: „Jsem to ale hostitel! Nemá někdo hlad? Mám tady zrovna dneska něco hodně speciálního.“

Phillip a Al si zrovna vytahovali kousky skla ze zubů. Al se šel do koupelny podívat v zrcadle na dásně. Krvácely.

„Ano,“ ozval se Al z koupelny.

Phillip řekl, že už si vypěstoval chuť na další skleničku.

Al se mě zeptal, zda je to další balík jídla od mojí máti. „Vlastně ano, něco fakt dobrýho,“ odpověděl jsem.

Zašel jsem do kumbálu, chvíli se tam potloukal a pak jsem vyšel se spoustou starých žiletek na talíři a se sklenicí hořčice.

„Ty mizero, já mám ale opravdu hlad,“ protestoval Phillip.

To mě pobavilo. „Dobřej fór, ne?“

„Já viděl jíst žiletky jednoho chlápka v Chicagu,“ ozval se Ryko. „Žiletky, sklo a žárovky. Nakonec snědl porcelánovej talíř.“

V téhle době už byli všichni opilí až na Agnes a mě. Al seděl Phillipovi u nohou a připitoměle k němu vzhlížel. Začal jsem si přát, aby šli všichni domů.

Pak se zvedl Phillip a trochu se kymácel. „Pojďte, půjdem na střechu,“ prohlásil.

Al hned vyskočil, jakoby nikdy neslyšel báječnější návrh.

„Nikam nechodte,“ odporoval jsem. „Vzbudíte bytnou. Stejně tam nahore nic není.“

„Jdi se vycpat, Dennisone,“ vyjel na mě Al, naštvaný, že si dovoluji zpochybňovat Phillipův nápad.

Takže se vypotáceli ze dveří a vydali se po schodech nahoru. Bytná a její rodina bydlí v patře nade mnou, a nad nimi je střecha.

Posadil jsem se a nalil si ještě trochu Canadian Club. Agnes už nechtěla a že půjde domů. Ryko podřimoval na pohovce, takže jsem si dolil zbytek a Agnes se zvedla k odchodu.

Na střeše se ozval nějaký hluk a pak jsem slyšel, jak se dole na ulici rozbila sklenice. Šli jsme k oknu. „Nejspíš hodili sklenici na ulici,“ poznamenala Agnes.

To znělo logicky, takže jsem opatrně vystrčil hlavu a spatřil nějakou ženu, jak se dívá nahoru a nadává. Na ulici se už smrákalo.

„Vy pitomci pitomý,“ křičela, „to chcete někoho zabít, nebo co?“

No, já pevně věřím, že nejlepší obranou je útok. „Sklapněte,“ křikl jsem na ni. „Budíte lidi. Padejte, nebo zavolám poldy,“ pohrozil jsem a zhasnul světla, jako bych zrovna vstal z postele a chystal se jít znovu si lehnout.

Po pár minutách odešla, pořád ještě nadávala, a já nadával sám sobě, i když jen v duchu, když jsem si vzpomněl na všechny potíže, které mi tihle dva v minulosti způsobili. Vzpomněl jsem si, jak se jednou vybourali s mým autem v Newarku a jak mě vyhodili z hotelu ve Washingtonu, když se Phillip vymočil z okna.

A ve stejném duchu toho bylo mnohem víc. Takové ty študácké vylomeniny jako z roku 1910. A tohle se dělo vždycky, když se tihle dva sešli. Pokud byli každý zvlášť, byli normální.

Rozsvítil jsem a Agnes odešla. Na střeše byl klid. „Doufám, že je nenapadne skočit,“ řekl jsem — sám sobě, protože Ryko spal. „Ale pro mě za mě, ať si tam hřadují celou noc. Já jdu spát.“

Svlékl jsem se a lehl si do postele. Ryka jsem nechal spát na gauči.

Bylo kolem šesté.

2

[MIKE RYKO]

Od Dennisona jsem odešel v šest a vydal se domů na Washington Square. Na ulici bylo lezavo a mlha, a slunce se schovávalo někde za přístavištěm na East River. Šel jsem na východ po Bleecker Street, když jsem předtím nakoukl k baru U Rikera, jestli tam nejsou Phillip a Al.

Když jsem dorazil na Washington Square, byl jsem tak ospalý, že jsem se sotva vlekl. Vyšel jsem k Janie do bytu ve třetím patře, shodil oblečení na židli, překulil Janie o kousek dál a zalehl. Po posteli pobíhala kočka a hrála si s povlaky.

Když jsem se v tu neděli odpoledne probudil, bylo docela teplo a v obýváku hrála z rádia symfonie. Posadil jsem se, předklonil se a uviděl Janie, jak sedí na gauči, má na sobě jenom ručník a vlasy ještě úplně mokré ze sprchy.

Na podlaze seděl Phillip, na sobě taky jen ručník, v puse cigaretu, a poslouchal muziku, což byla Brahmsova První.

„Hej,“ zavolal jsem, „hodte mi cigaretu.“

„Dobré ráno,“ řekla Janie kousavě jako jedubaba a podala mi cigaretu.

„Jéžíš, to je hic.“

„Tak vstaň a dej si sprchu, hajzle.“

„Co se děje?“

„Jaký, co se děje! Kouřilš včera marjáнку.“

„A ještě za nic nestála,“ vzdychl jsem a šel do koupelny. Celá místnost byla zalitá červnovým sluncem a když jsem pustil studenou vodu, bylo to, jako bych se zas ponořil do stinného rybníčku v Pensylvánii za letního odpoledne.

Pak jsem se v obýváku posadil zabalený do ručníku, se sklenicí studené oranžády a zeptal se Phillipa, kam šel včera večer s Ramsayem Allenem. Řekl mi, že když odešli od Dennisona, vyrazili směrem k Empire State Building.

„Proč zrovna Empire State?“

„Napadlo nás, že z něj skočíme. Moc jasně si to nepamatuju.“

„Že skočíte, jo?“

Chvilku jsme klábosili o Nové vizi, kterou se zrovna Phillip snažil vstřebat, a když jsem dopil oranžádu, šel jsem si do koupelny obléct kalhoty. Řekl jsem, že mám hlad.

Janie a Phillip se začali oblékat a já zatím zašel do malého přístěnku, kterému říkáme knihovna, a probíral se věcmi na stole. Pomalu jsem se zase začínal chystat na moře. Rozložil jsem těch pár věcí a pak se vrátil do obýváku. Byli už připravení. Vyšli jsme na ulici.

„Tak kdy zas vyrazíš na moře, Mikeu?“ zeptal se mě Phillip.

„No, počítám tak za pár tejdnu.“

„Ále prd vyrazíš,“ vyštěkla Janie.

Šli jsme přes náměstí. „Přemýšlím o tom, že bych šel na loď taky,“ řekl Phillip. „Viš, mám námořnický papíry, ale nikdy jsem nebyl na moři. Co mám udělat, abych se dostal na nějakou loď?“

Stručně jsem mu sdělil všechny podrobnosti.

„Udělám to,“ přikývl spokojeně Phillip. „A je šance, že se dostaneme na stejnou loď?“

„Ale jo,“ povídám. „A že ses tak najednou rozhodl. Co na to tvůj strýček?“

„Ten bude jen pro. Bude rád, že udělám něco vlasteneckého a tak. A taky bude rád, že se mě na chvíli zbaví.“

Vyjážděl jsem uspokojení z celého toho nápadu. Řekl jsem, že vždycky je nejlepší jít na loď s nějakým partákem, kdyby na lodi vznikly nějaké potíže s dalšími členy posádky. A že někdy to schytá vlk samotář, zejména když je celý čas uzavřený do sebe. Takový typ, říkal jsem, bezděčně vzbuzuje u ostatních námořníků podezření.

Vešli jsme do baru Frying Pan na Osmé. Janie měla pořád ještě trochu peněz z posledního šeku od svěřenského fondu. Pocházela z Denveru v Coloradu, ale doma už nebyla přes rok. Její otec, zámožný starý vdovec, tam bydlel v náobilu hotelu a ona od něj občas dostávala dopisy, kde jí líčil, jak se mu báječně vede.

Janie a já jsme si objednali obyčejná smažená vejce na slanině, ale Phillip si objednal dvě vajíčka vařená tři a půl minuty.

Za pultem byla nová servírka. Kysele se na Phillipa dívala. Spoustu lidí jeho exotický zjev odpuzoval, a tak se na něj dívali s podezřením, že je to buď feťák nebo teplouš.

„Nechci, aby Allen věděl o tom, že chci jít na loď,“ navázal Phillip. „Jde vlastně o to, jak se ho zbavit. Pokud to zjistí, dost pravděpodobně se celou tu akci pokusí zhatit.“

Tomu jsem se musel zasmát.

„To neznáš Allena,“ zvažněl Phillip. „Ten je schopnej čehokoli. Na to už ho znám dost dlouho.“

„Jestli se ho chceš zbavit, tak mu prostě řekni, aby za tebou přestal dolejšat a držel se stranou.“

„To by nefungovalo. To on prostě neumí a nechce.“

Mlčky jsme pili rajčatovou šťávu.

„Já tvoji logiku nechápu, Phile,“ nedalo mi to. „Mně se zdá, že tobě to zas nějak extra nevadí, když se kolem tebe motá, teda pokud se tě nepokouší sbalit. A někdy bývá užitečný.“

„Mně už ta jeho užitečnost začíná vadit.“

„Co by se mohlo stát, kdyby zjistil, že jdeš na lod?“

„Úplně všechno.“

„Co by mohl dělat, kdyby to zjistil až potom, co už bys byl vlastně na moři?“

„Nejspíš by na mě čekal v našem zahraničním přístavu, na hlavě baret, rozbíjel by na pláži škeble a u nohou by mu sedělo pět nebo šest arabských chlapečků.“

„No, to je dobrý,“ zasmál jsem se.

„Přece nebudeš tomu teploušovi vykládat všechno, co máš v plánu,“ obrátila se k Phillipovi Janie.

„To s tou pláží je fakt dobrý,“ poznamenal jsem.

Přinesli nám vajíčka, ale ta Phillipova byla úplně syrová. „Ta vejce jsou syrová,“ zavolal na servírku. Doložil to názorně, ponořil lžici do vajíček, a pak ji vytáhl s dlouhým závojem syrového bílku.

„Vždyť jste říkal vajíčka naměkko, ne?“ ohradila se servírka. „Věci nejde vrátit jen kvůli vám.“

Phillip postrčil vejce přes pult. „Dvě vejce na čtyři minuty. Tím se to snad zjednoduší.“

Pak se obrátil zpátky ke mně a začal mluvit o Nové vizi. Servírka popadla vejce a švihem se přemístila k otvoru, kudy se podávají jídla z kuchyně. „Dvě ve vodě čtyři minuty.“

Když se vajíčka vrátila, byla v pořádku. Servírka je mrskla před Phila a on je začal klidně pojídat.

„Tak dobře,“ řekl jsem, když jsem dosnídal.

„Zítřka jeď na Broadway, jak jsem ti říkal, a dej si svoje věci do pořádku. Ručím za to, že do týdne se dostaneme na loď. Budeme na moři dřív, než to Allen vůbec zjistí.“

„Dobře. Chci vypadnout co nejdřív.“

„Nedá se říct, kam naše loď popluje,“ upozornil jsem ho.

„Mně je to jedno, i když já bych chtěl do Francie.“

„Já taky. Ale tys už ve Francii přece byl, ne?“

„Byl jsem tam s matkou, když mi bylo čtrnáct, a kolem mě se pořád motala anglická guvernantka. Latinská čtvrt — tu chci vidět.“

„Latinská čtvrt je v Paříži,“ namítl jsem, „a my máme jen proužek země v Normandii. Tentokrát asi Paříž neuvidíme.“

„Třeba se už mezitím do Paříže proboujoux. No ale hlavně teď pryč z Ameriky.“

„Odluka od Ramsaye Allena?“

„To doufám.“

„Na moři je spousta času psát poezii.“

„To je další věc.“

„Proč nemůžeš psát básničky a pracovat na tý vaší Nové vizi v New Yorku?“

Phillip se usmál. „Protože se kolem motá Al, a to je balvan pro všechny moje nápady. Mám jich pár nových. On patří k předpotopní generaci.“

„Á,“ protáhl jsem. „Neprokazuješ moc vděku vůči svému starému úctyhodnému učiteli.“

Phillip se na mě vychytrale usklíbl.

„Oba plkáte kraviny,“ vložila se do hovoru Janie. „Chcete snad prachy, ne? Až se vrátíte, můžeme jet

všichni na zimu na Floridu nebo do New Orleans nebo jinam. Co s básničkama.“

Měli jsme cigarety, ale žádné sirky. „Neměla byste zápalky, slečno?“ zavolal Phillip.

„Ne,“ odsekla servírka.

„Tak nějaký sežeňte,“ řekl Phillip nevzrušivě.

Servírka vylovila zpod pultu dřevěnou škatulku a hodila ji po něm. Krabička přistála v mém prázdném talíři od vajíček a vyštouchlá pár brambůrků na pult.

Phillip zvedl krabičku a všem nám připálil. Pak hodil krabičku zpátky tak, že dopadla na pult vedle ní.

To ji nadzvedlo. „Ach jo! Neměla jsem vám je dávat.“

Phillip se na ni usmál.

„Nejspíš má menses,“ utrousil jsem.

Vtom ke mě přistoupil malý zavalitý číšník: „Hele, ty seš nějaký chytřej, ne?“

„Jasně,“ povídám. Vypadalo to, že dojde na pěsti.

„To ta nána si začala!“ vmísila se do toho Janie.

„Proč si neseženete jinou servírku?“

Číšník se na nás zle podíval a odkráčel.

„Pojďte, vypadneme,“ řekla Janie. Zaplatila účet a vyšli jsme na ulici.

Vrátili jsme se na Washington Square a sedli si do stínu na lavičku. Cítil jsem se unavený, a tak jsem si sedl do trávy a žvýkal stéblo. Myslel jsem na knihy, které si vezmu na cestu, a jak se Phil a já budeme mít skvěle v nějakém cizím přístavu. Phil a Janie se bavili o jeho holce, Barbaře Benningtonové — pro její přátele „Babs“ — a jak bude reagovat na zprávu o jeho náhlém odjezdu.

Kolem se belhal drobný stařík. Byl opilý a něco si pro sebe mumlal. Zastavil se před naší lavičkou

a začal na mě zírat. Vůbec jsme si ho nevšimli, což ho naštvalo. Měl alkoholický trás a vždycky, když se zatřásl, zavrčel.

Zatřásl se, udělal na mě: „Á,“ a odešel.

Phil a Janie se dál bavili, když se najednou ten malý opilec vrátil a zase na mě zíral.

„Co ste zač?“ chtěl vědět.

Zatřásl jsem se a udělal: „Á“.

„Jdi domů,“ poradil mu Phil. Opilec dostal strach a odešel. Trásl se a vrčel na lavičky a stromy.

Chvilku jsme tam seděli a pak se rozhodli jít domů. Phil řekl, že půjde taky domů a začne rovnou balit. Bydlel od Janie hned za rohem v rodinném hotelu, kde měl malé apartmá se dvěma pokoji a vlastní koupelnou.

Když jsme zahýbali za roh, potkali jsme Jamese Cathcarta, studenta na obchodní fakultě Newyorské univerzity, a on šel s Phillipem pomáhat mu s balením. Phillip mu říkal, aby mlčel jako hrob. Cathcart byl sice jeho hodně dobrý kamarád, ale Phil se raději jistil, aby se ta novina neprolákla k Ramsayi Allenovi.

Já s Janie jsme šli nahoru a dali si společně sprchu. Pak jsme se posadili do obýváku a povídali si. Seděl jsem na houpací židli proti ní a ona seděla na gauči zabalená do ručníku jako Indiánka. Pořád jsem se koukal na ten ručník a nakonec mi začal lézt na nervy, takže jsem vstal, strhnul ho z ní, a vrátil se do houpací židle.

„Co tam na tom moři budeš dělat?“ zeptala se.

„S budoucností si nedělej starosti.“

V neděli jsem vstal asi ve dvě, zamezl rozbité skleničky, došel na roh, dal si snídani a koupil si *Racing Form*. Vrátil jsem se do svého pokoje a přečetl si noviny, které jsem tam měl. Pak jsem si prohlédl ten dostihový plátek a nenašel žádné koně, kteří by se mi zamlouvali.

Asi ve čtyři se zastavil Danny Borman. Danny pracuje v ochraně a vypadá jako George Raft, až na to, že je vysoký.

Nejspíš se mu v posledních dvou týdnech moc nevedlo, protože nemohl přistoupit na smlouvu na práci, kde jsou samé přesčasy, ale nechtěl se vázat někde jinde.

„Wille, rád bych tě požádal o laskavost,“ vymáčkl se konečně.

„Jo, jakou?“ zeptal jsem se.

„Chtěl bych si půjčit tvůj pendrek.“

Spíš jsem čekal, že mě bude chtít pumpnout, a tak jsem souhlasil: „Jistě, Danny, rád pomůžu.“

Šel jsem ke komodě a zpod stohu košil jsem vystrchal černý pendrek. Myslel jsem na to, jak je tenhle chlápek opakem Phillipa a Ala, kteří nikdy nehnou ani prstem, aby si opatřili sami peníze, pokud mohou vyžírat někoho jiného. Pečlivě jsem pendrek otřel hedvábným kapesníkem a podal mu ho.

„Buď opatrněj.“

„Znáš mě. To já jsem vždycky.“

Povídal, že jede nahoru do města, a já mu řekl, že půjdu s ním, protože se chci stavit u Ala.

„Až po tobě,“ řekl u dveří.

„Prosím, já jsem tu doma,“ zareagoval jsem, což bylo myslím řečeno dostatečně nóbl, a on vyšel první. Danny si potrpěl na etiketu a Emily Postovou znal od A do Z.

Jeli jsme spolu na Dvaachtyřicátou, kde vystoupil. Já jel na Padesátou a pak šel pěšky k Alovu bytu, což bylo na Dvaapadesáté mezi Pátou a Šestou avenue přímo nad jedním barem.

Al měl nejlepší pokoj v domě, v druhém patře vzadu s výhledem na dvorek. Nad krbem byl obrazek mladíka pod vodou v plavkách, s prstem míficím na čelo, s teatrálně zamýšleným pohledem, to vše ve světle fialové, světle modré a růžové. V pokoji byla dlouhá lenoška, což bylo jediné pohodlné místo k sezení v celém domě.

Na lenošce seděli dva lidé a na posteli čtyři, a tak jsem přešel k vysokému oknu s výhledem na dvorek a začal se bavit s Hughem Maddoxem.

Byla tam Agnes O'Rourkeová a Della. Agnes seděla v lenošce a Della na opěradle křesla. Della je už ve dvaceti zkušená lesbička, která má za sebou dvě nebo tři dušeryvné milostné aféry a čtyři pokusy o sebevraždu.

Na posteli seděli Jane Boleová a Tom Sullivan. Tihle dva žili spolu někde v okolí Východní čtyřicáté a každé odpoledne udělají kolečko návštěv. Al se zatím jen marně snažil, aby ho ze své trasy vynechali.

Na posteli vedle Ala seděla Bunny, dívka ze slušné bostonské rodiny, která tvrdila, že je kleptomanka. Bunny byla do Ala silně zamilovaná.

Chris Rivers, který se nikdy nekoupe, nečistí si zuby a nikdy si neuklízí pokoji, seděl na rovné židli a jak se pitomě šklebil z jednoho na druhého, ukazoval zuby pokryté zeleným šlemem.

Zeptal jsem se Hugha, co je nového, a on na to, že ho hledá FBI.

„Jo?“ podivil jsem se, „a proč?“

„Nejspíš kvůli odvodu. Nic jinýho mě nenapadá. Ptali se po mně na Pier 32. Tam nikdo moji adresu nezná.“

„No a jak jsi na tom s odvodem?“

„Přesně nevím. Víš, já jim dal adresu u někoho jinýho, ta holka se potom přestěhovala, a když přišli na moji novou adresu, vrátnej si myslel, že jsou z bernáku, tak jim řek, že o mě nikdy neslyšel. Pak jsem se tam odtud odstěhoval a nenechal jsem zaslací adresu, protože jsem dlužil měsíční nájem.“

„Jaký jsi měl původní zařazení?“

„3-A, ale pak jsem se rozved. To bylo před dvěma roky.“

Hugh je přístavní dělník, asi třicetiletý, a původem Ir. Obývá jeden z těch malých pokojů na horním patře hned vedle Riverse. Je z bohaté rodiny, ale už se s ní vůbec nestýká.

„No a co budeš dělat?“

„Zajdu tam. Nemá smysl se pokoušet těmhle lidem uniknout. Moh bych za to dostat tři roky.“

„Ale ne, prostě jim vysvětlí, že jde o omyl.“

„Tak jednoduchý to není. Sakra, já nevím, co bude.“

„Ty potřebuješ právníka.“

„Jo, a zaplatím mu čím?“

Rozhovor se začal ubírat směrem, který se mi moc nezamlouval.

Kdosi se zvedl a prohlásil, že už musí jít. Al okamžitě vyskočil: „Inu, když musíte,“ a všichni se zasmáli. Jane Boleová zvedla Toma Sullivana z postele. „Tak pojď, miláčku.“

Odešli všichni kromě Hughha. Bunny se mračila, protože Al ji nepožádal, aby zůstala.

Cestou ven se ke mně přitočil Chris Rivers a půjčil si ode mne čtvrták. Nikdy se nedopracoval k tomu, aby si půjčil víc než padesát centů.

Hugh zůstal asi deset minut, vypadal zachmuřeně, a omílal svoje téma pořád dokola.

„Já myslím, že všechno dobře dopadne,“ řekl Al.

Hugh sakroval, že neví, co se stane. „A neříkej o tom nic paní Frascatiový. Dlužím jí nájem za měsíc.“ Pak odešel na rande se svou dívkou.

„Díkybohu,“ oddechl si Al. „Konečně trochu klidu. Vzbudili mě ve dvanáct a až doteď se odsud nehnuli.“

Posadil jsem se do lenošky a Al si sedl na postel.

„Teď ti řeknu, co se stalo včera večer úžasnýho,“ spustil.

„Ano,“ přikývl jsem a promnul si ruce.

„No, když jsme vylezli na střechu, Phillip se hnál ke kraji, jakoby se chystal skočit dolů, a já dostal strach a ječel jsem na něj, ale on se najednou zastavil a pustil dolů sklenici. Přistoupil jsem k němu a stál s ním na kraji. »Co se děje?« řekl jsem a chtěl mu dát ruku kolem pasu. Vtom se Phil otočil a velmi vášnivě mě políbil, na ústa, a stáhl mě dolů na střechu.“

„Zdá se, že po čtyřech letech se dostáváš tam, kams chtěl. Pokračuj — co bylo dál?“

„Několikrát mě políbil, pak mě najednou odstrčil a vstal.“

„No a co se dělo pak?“

„No a pak Phil povídá: »Pojď, skočíme spolu se střechy,« a já na to: »Jakej to má smysl?« a on řekl: »Copak to nechápeš? Po tomhle musíme... nic jinýho nám nezbyvá. Buď tohle, anebo běž pryč.«“

„Co tím myslel? Jít kam?“

„To nevím. Nejspíš kamkoli.“

„No, Ale, v tu chvíli jsi měl říct: »Dobrá, miláčku, tak poletíme dnes večer do Newarku.«“

Al to všechno myslel velmi vážně, mně se to ale zdálo pěkně směšné. Tohle jsem poslouchal celou dobu, co jsem ho znal.

„No, už jenom proto, že jsem neměl peníze,“ pokračoval Al.

To mě nadzvedlo. „Jo, tak ty nemáš peníze, co? A to čekáš, že budeš mít peníze, když budeš sedět na zadku? Jdi pracovat do loděnice. Otevři si obchod. Už čtyři roky tu takhle čekáš na takovou příležitost, a teď —“

„No já si nejsem jistej, zda chci.“

„Nejseš si jistej, zda chceš co?“

„Někam s ním teď jet. Bojím se tý odezvy a jestli bych to ustál.“

Přistoupil jsem ke krbu a praštil do římsy.

„Takže ty chceš čekat. Zítra a zítra a zítra — čekat, dokud neumřeš. Víš, co si myslím? Že celej tenhle syndrom Phillip je jako křesťanský nebe, iluze zrozená z potřeby, poletující v nějakým mlhavým platonickým Nikde, pořád hned za rohem jako Prosperita, ale nikdy *tady* a *teď*. Bojíš se s ním odjet, bojíš se to zkusit, protože víš, že to nebude fungovat.“

Al sebou trhl a zavřel oči. „Ne, ne, to není pravda!“

Posadil jsem se na židli. „Teď vážně, Ale. Kdybys s ním někam odjel, možná bys ho dostal. Konec konců o tohle ti jde celé ty čtyři roky.“

„Ne, vůbec to nechápeš. To není to, co opravdu chci.“

To mě znovu zvedlo ze židle: „Ó, tak tady jde o platonickou lásku, že?“ zašklebil jsem se. „Nic tak hrubého jako fyzický kontakt, co?“

„Ne, já s ním chci spát, ale víc než co jinýho potřebuju jeho cit. A chci, aby to bylo trvalý.“

„Bože, dej mi trpělivost,“ zaúpěl jsem. „Prosím! Trpělivosti!“ Zatahal jsem se za vlasy a pár mi jich zůstalo v ruce. V duchu jsem si řekl, že musím zajít na Osmadvacátou a koupit si nějaký prostředek na vlasy od firmy Buno. Je v něm puchýřník a proti padání vlasů nic tak nepomáhá jako on.

„A teď poslouchej. Řeknu to ještě jednou a řeknu to pomalu. Phillip není teplej. Možná by s tebou spal, o čemž naprosto pochybuju, ale něco trvalýho je nemožný. Jistěže, ledaže by ti šlo jenom o přátelství.“

Přešel jsem k oknu a stál tam s rukama za zády jako kapitán na můstku bitevní lodi.

„Chci, aby mě miloval,“ prohlásil Al.

Otočil jsem se, vytáhl z kapsy košile párátka a začal se rýpat v zubu.

„Jsi cvok.“

„Já vím, že časem přistoupí na můj způsob myšlení.“

Namířil jsem mu párátkem na hrudník. „Schrastí nějakou škváru a on na něj přistoupí už dneska v noci.“

„Ne, takhle to nechci.“

„To, co chceš, je nemožný.“

„Nechápu, proč.“

„No, jasněže na něho peníze nemají žádněj vliv, ty sis toho nevšíml?“

„No, mají, ale neměly by mít. Nechci připustit, že mají.“

„Fakta, člověče. Je načase postavit se čelem k faktům.“ Nasadil jsem tón měšťáckého *pere de famille*: „Proč se sebou něco neuděláš, aby na tebe mohl být hrdý a vzhlížet k tobě s úctou? Podívej se na sebe, vypadáš jak vandrák!“

Měl na sobě oblek z anglického tvídu, který vypadal, jakoby v něm léta spal, levnou košili ze Šesté avenue a roztřepenou kravatu Sulka. Týpek z Bowery.

„Ze spolehlivých zdrojů vím,“ pokračoval jsem, „že v současné době je v téhle zemi kvůli válce strašný nedostatek drog. Jedna cigareta marihuany se prodává za padesát centů, zatímco před válkou to bylo za deset. Proč téhle situace nevyužijem, neseženem si semínka a nezaložíme marjánkovou farmu?“

„No, to zní dobře.“

„Semínka si můžeš koupit v obchodech s ptáky. Můžem je někde na venkově zasít, vrátit se za pár měsíců a sklidit úrodu. A pak, až budeme mít balík, si můžem koupit vlastní farmu.“

Chvíli jsme o tomhle nápadu mluvili. Al řekl, že druhý den zajede do města a nějaká semínka opatří.

Šli jsme se najíst k Hamburgerové Mary a on znovu začal přemítat Phillipa. Což znamenalo, kdy Phillip řekl tohle a zda mu má večer zavolat, má jet k němu bez zavolání a opravdu Philip miluje Barbaru? A pokud ano, co by měl udělat, aby ten svazek rozbil? Já jedl, tu a tam řekl „ano, proč ne“ a „to udělej“, a přestal jsem ho poslouchat. Jak už jsem říkal, tohle všechno už jsem za ta léta slyšel mockrát.

Po večeri jsem mu popřál dobrou noc a šel do podniku, kde jsem pracoval jako barman.

Podnik se jmenoval Continental Cafe. Přes léto je vepředu úplně otevřený a má sklápěcí dveře. Jsou tam stolký, kde se dá sednout a koukat na chodník, když se chce. Je tam několik servírek — hostesek, které vám dovolí, abyste jim kupovali drinky. Uvnitř je obvyklý chrom, rudá kůže a žárovky.

Jak jsem šel kolem pultu, zaregistroval jsem jednoho teplouše, dvojici kurev s frajírký z Broadwaye a obvyklý chumel vojáků. Na vzdálenějším konci baru pili skotskou tři čmucharové v civilu.

Sundal jsem si sako a všechno si z něj přendal do kapsy kalhot. Našel jsem zástěru s dlouhou šňůrou, abych si ji mohl obtočit kolem těla a zavázat vepředu. Pak jsem odkráčel za bar a pozdravil Jimmyho, druhého barmana, který už stál za barem.

Když mě uviděli ti tři čmucharové, pozdravili mě: „Čau, chlapče.“ Jimmy se musel motat jen kolem nich, jak po něm chtěli skotskou a doutníky a plátek citronu do pití a víc sody a víc ledu.

Šel jsem na druhý konec pultu a obsloužil dva námořníky. Z automatu zněla písnička „You always hurt the one you love“. Jeden z námořníků se na mě obrátil. „Hej, Jacku, jak to, že ta mašina nikdy nehraje to, co chce?“

„Nevím,“ řekl jsem. „Ale lidi si na to stěžujou pořád.“

Slyšel jsem detektivy na druhém konci pultu, jak krmí Jimmyho spoustou blbostí o tom, jaký je skvělý chlap a že šéf je taky skvělý chlap a že by se měl chovat k šéfovi slušně. Tihle tři tam byli vždycky a nasávali zadara, protože šéf si myslel, že mu píchnou, kdyby byl v maléru.

Jeden z námořníků se mě zeptal, kam se v tomhle městě poděly všechny ženské, a já řekl, že jsou

v Brooklynu, jsou jich tam stovky na každém rohu. Pak jsem jim začal vysvětlovat, jak se tam dostanou, a oni byli tak blbí, že mi nerozuměli, nicméně odešli. Sebral jsem z baru jejich sklenice, zakvedlal s nimi ve špinavé vodě a byly umyté.

Vtom vešel nějaký člověk, asi padesátiletý, v kalhotách bez saka, ve světlé šedém plášti a zeleném klobouku. Vypadal dost inteligentně a zámožně. Oči měl podlité krví a už měl dost vypito, ale ovládal se. Šel na druhý konec pultu poblíž detektivů a objednal si skotskou.

Zrovna jsem utíral pult, když jsem na druhém konci zaslechl hádku. Ten chlápek v šedém obleku se hádal s jednou ze servírek, anebo spíš si z ní dělal legraci, ale jí to dost štválo.

Pak k němu přišel jeden z detektivů, řekl mu, že je kokot a ať kouká vypadnout.

„Co jste zač?“ zeptal se ten chlápek.

Jeden z policajtů do něho strčil, druhý ho popostrčil, a takhle jak štafeta ho dostrkali za telefonní budku. Tam ho přitlačili ke zdi a začali do něj systematicky bušit. Určitě ho praštili tak třicetkrát, a ten chlápek ani nezvedl ruce. Když se mu podlomila kolena, popadli ho a hodili na židli.

Po nějaké chvíli se chlápek začal probírat a zvedl ruce jako někdo, kdo si stahuje deku z obličeje. V tom gestu jeden z policajtů vycítil nebezpečí, znovu ho praštil a chlápek spadl ze židle na podlahu.

Pak mu ti dva pomohli vstát, oprášili mu šaty a klobouk. „Kristepane, kdopak tě tak zmlátil, hochu?“ řekl jeden z nich.

Muž měl skelné oči. Zdálo se mi, že má lehký otřes mozku. Díval se nepřítomně na detektiva, který mu pomohl na nohy. „Děkuju,“ vypravil ze sebe.

„Stačí říct, hochu.“

Policajt, co držel klobouk, ho nasadil chlápkovi na hlavu. Popadl ho vzadu za límec a za pásek. Pak ho dostrkal před bar a vrazil do něj tak, že chlápek vletěl přes chodník do zaparkovaného auta. Odrasil se od něj, díval se kolem sebe se skelným výrazem, a pak se odpotácel směrem na Šestou avenue.

Policajt se vrátil od dveří a smál se jako malej kluk. Druzí dva poldové se opírali o konec pultu.

„Dáme si ještě skotskou, Jimmy,“ zavolal ten, co vyhodil toho chlápka. Všichni v baru se smáli.

Jimmy si dal se skotskou načas. Bylo na něm vidět, že by to těm parchantům radši naservíroval bouchačkou.

Asi za patnáct minut se ten chlápek v šedém obleku vrátil s policajtem. Ti tři čmuchalové tam pořád ještě seděli, ale on nebyl schopný je identifikovat. Jenom trval na tom, že ho zmlátili v tomhle baru.

Viděl jsem, jak jeden z těch civilů udělal na poldu posunek. „No, tak co mi k tomu můžete říct, vážený pane?“ řekl polda. „Sám říkáte, že ten muž tu není. Jste si jist, že jste na správném místě?“

„Ano, naprosto. A pokud nic neuděláte, najdu někoho, kdo ano.“

Chlápek byl klidný a důstojný i přes výprask, co dostal. Kouřil cigaretu a nedotýkal se nateklé čelisti a rtů, ani si nevšimal svých zranění.

„No tak co teda chcete, abych udělal?“ pokračoval polda. „Moc jste toho vypil, vážený. Co takhle jít domů a zapomenout na to?“

Chlapík se otočil a vyšel ven.

Ze svého bytu nahoře přišel majitel a poldové mu řekli, co se stalo. „Tak to běžte radši pryč,“

nabádal je. „Ten pitomec vypadá na to, že by mohl dělat problémy.“

A tak ti tři odešli, ale vypadali trochu ustaraně.

Netrvalo dlouho a chlapík se vrátil s pěti policisty v civilu. Opsali si číslo licence lokálu, chvilku hovořili s majitelem a odešli. Dál už se toho moc nedělo.

Těsně před zavírací dobou šel kolem hlouček námořníků a já slyšel, jak jeden říká: „Pojďte dovnitř, zahněm rvačku.“

„No to teda ne!“ vylítl šéf, a zavřel jim dveře před nosem.

Když jsme s Jimmym uklidili bar a vyšli do noci, viděli jsme, jak se ti námořníci venku řezou. Jeden z nich ležel rozplácý na chodníku. „To jsou věci,“ komentoval to Jimmy. Šli jsme směrem k Sedmé avenue.

Jimmy se vrátil k tomu, jak poliši zmlátili toho chlápka.

„Já byl fakt všude možně,“ povídá, „a dál jsem spousty věcí, ale nikdy jsem nebyl tak vtrlej, aby mě bavilo se na něco takovýho dívat. Tidle magorů v baru se smějou a myslí si, že je to legrace, jenom dokud se to nestane jim.“

Kdyby to byl můj podnik, řekl bych těm policajtům: »Tak hele, pánové, udělali jste chybu. Je tu kolem spousta postranních uliček, nemusíte nikoho mlátit zrovna v hospodě.« A k tomu všemu voni pak vodejdou a nenechají na baru ani pěták. Kdyby byli co k čemu, řekli by: »Jimmy, tady je dolar pro tebe.«“

4

[MIKE RYKO]

Pondělní odpoledne jsem strávil poflakováním po bytě. Víceméně jsem čekal, až se Phillip vrátí z města, kde si dával do pořádku papíry. Dával jsem si sprchy, raboval ledničku, seděl u požárního žebříku s kočkou na klíně, nebo jen tak seděl v lenošce a myslel na to, že pokud se to Phillipovi povede, mohl bychom hned ráno jít na Národní námořnické odbory a zapsat se na loď.

S Janie trávila odpoledne Barbara Benningtonová. Chodívala za ní do bytu mezi hodinami vyučování na Nové škole sociálního výzkumu a někdy tam přespala, aby nemusela jet až do Manhassetu na Long Islandu, když jí další den začínala škola brzo ráno.

Byt č. 32 byl pro ni a Phillipa něco jako styčný bod, a taky to byl cosi jako veřejný kvartýr pro naše známé. Janie dělala co mohla, aby bylo uklizeno, jenže v jakoukoli denní nebo noční hodinu tam chodila spousta lidí, kteří se tam poflakovali a kecali nebo spali, takže tam byl věčný nepořádek. Na podlaze se stále povalovaly knížky, staré boty, oblečení, polštáře, prázdné láhve a sklenice a tím vším jako džunglí prolézala kočka.

Barbara byla dívkou z vyšší společnosti, s dlouhými černými vlasy, velmi bledou pletí a nevlíd-

nýma tmavýma očima. Trochu se podobala Hedy Lamarrové. Byla si toho dost vědoma, a když jste mluvili přímo k ní, nasadila někdy afektovaně vážný, zasněný pohled.

Barbara a Janie toho vlastně neměly mnoho společného, až na to, že Phillip a já jako přátelé jsme byli jejich, řekněme, muži.

Janie sice taky pocházela ze slušné rodiny, ale bylo v ní víc z dobývání Západu než v Barbaře. Vysoká štíhlá blondýnka, která chodila jako chlap, nadávala jako chlap a jako chlap i pila. Bylo vidět, že Barbařina občasná upejpavost někdy leze Janie na nervy.

Seděly v obýváku a bavily se o šatech a podobně a já byl v kuchyni a vymýval špinavou sklenici s mrtvým švábem, abych si nalil trochu mléka, když dorazil Phillip. Vyšel jsem z kuchyně s mlékem a chlebem namazaným játrovkou, a zeptal se ho, jak dopadl.

„Všechno vyřízeno,“ hlásil. Nesl velký modrý lodní pytel plný oblečení a knih. Položil pytel a ukázal mi svoje právě získané papíry: propustku Pobřežní hlídky, potvrzení od Správy válečného loďstva, a knížku Národních námořnických odborů. Ptal jsem se ho, kde vzal peníze na knížku. Řekl, že mu je dal strýc s plným požehnáním.

„Dobře,“ povídám, „hned ráno půjdem na odbory a zapíšem se.“

Phillip seděl na gauči vedle Barbary a ukazoval jí své papíry.

„Nemyslela jsem si, že to doopravdy uděláš,“ řekla Barbara.

„Chudinka Babsy. Už mě nenechá smáčet jí bříško pernodem,“ pronesl Phillip a začal ji líbat.

„To si myslíš ty,“ vložila se do toho Janie. „Vy chlapi si vážně myslíte, že nás tu takhle necháte trčet a my že budeme sedět na zadku? To si myslíte, že ženský jsou takový pipky?“

„Musíte být věrné klukům, co jsou tam za mořem,“ prohlásil Phil.

„Jo?“ povídá Janie a významně se na mě podívala.

Zapnul jsem rádio a natáhl jsem se na podlaze s polštářem pod hlavou.

„Stěhuju se z Washington Hall,“ řekl Phillip.

„Můžu tu bydlet, než se dostanu na loď?“

„Mně je to jedno, tak či onak,“ pokrčila Janie rameny.

Phillip vstal a hodil svůj lodní pytel za gauč.

Vtom vešel James Cathcart a hodil na židli svoje knížky. Velký neohrabaný šestnáctiletý student prvního ročníku, který vždycky předvádí dialog Noela Cowarda a vypadá jako hollywoodská verze apatického divadelního kritika.

„Ahoj, děti,“ pozdravil, otočil se k Phillipovi a zeptal se ho, jestli ještě pořád uvažuje o tom, že půjde na loď.

„Pomůžeš mi přestěhovat moje věci ke strýčkovi,“ oznámil mu Phil.

„Takže ano!“ zvolal Cathcart.

„Pamatuj, co jsem ti říkal o Ramsayi Allenovi. Ne abyste mu to někdo řekl.“

Chvilku jsme mluvili o té možnosti, že by to Al zjistil, a pokud ano, co by dělal, a tak dále, a pak se konverzace postupně přesunula na všeobecné věci.

Potom Phillip a Barbara začali probírat svoje oblíbené téma: vrcholnou společnost. „Celoumělecká,“ prohlásil. „Vrcholná společnost musí být zcela umě-

lecká. Každý z těchto umělců — občanů musí během svého života dokončit svůj vlastní spirituální kruh.“

„Co myslíš tím spirituálním kruhem?“ chtěla vědět Barbara.

V rádiu byl nějaký odpolední seriál a laskavý staříček venkovský doktor, který právě pomohl dvěma mladým lidem z nesnázi, jim uděloval rady do života a v pozadí k tomu zněly varhany. „Jde o to, abyste pochopili,“ říkal, „že někdy musíte v životě udělat něco, co se vám moc nelíbí, ale stejně to udělat musíte.“

Phillip vysvětloval svou teorii. „Mám na mysli kruh spirituálního života jedince. Dokončíš kruh zkušenosti, v uměleckém smyslu a prostřednictvím umění — to je tvoje individuální tvůrčí nabídka společnosti.“

„Víte,“ říkal venkovský doktor, „já tady v Elmville provozuji praxi už skoro pětadvacet let, a za celou tu dobu jsem se o člověku dozvěděl jedno...“

„A jak by se takový společnosti mělo dosáhnout?“ zajímal se Cathcart.

„To nevím,“ připustil Phillip. „Tohle je společnost předvrcholná. Na detaily se mě neptej.“

„Lidské bytosti,“ vykládal venkovský doktor, odmlčel se a potáhl z dýmky, „jsou v podstatě dobré. Ne, počkej!“ — přerušil mladého, hořkého hrdinu příběhu — „Já vím, co chceš říct. Ale věz, synu, jsem starý muž. Žiji o mnoho déle než ty — tvoje cesta životem teprve začíná, a tak by sis snad měl vyslechnout, co ti chci říct. Třebas jsem jen starý podivín, ale —“

„V téhle předvrcholné společnosti existují umělci,“ vykládal Phillip, „kteří jsou soudobými modely vrcholného umělce-občana. Myslím, že čím je stále

více lidí umělci, tím je realizace vrcholné umělecké společnosti blíž.“

„No,“ namítla Barbara, „třeba je prvním krokem k vrcholné společnosti Atlantická charta. A Roosevelt ani Churchill teda rozhodně umělci nejsou.“

„Někdy,“ hovořil venkovský doktor, „je cesta obtížná. Život je krutý, člověk ztrácí odvahu, nemůže dál... a pak náhle —“

„Já teda nevím, co Roosevelt a Churchill,“ řekl Phillip, „ledaže představují ten typ, který vyřeší krvavé detaily pokroku.“

„A pak, najednou,“ pravil venkovský doktor, „se něco stane! Vše se najednou začne obracet ve tvůj prospěch, problémy se začínají řešit, tvrdé boule na cestě života se promění v záhon růží, a člověk si uvědomí —“

„Umělecký člověk objeví Novou vizi sám,“ prohlásil Phillip. „Prokristapána, vypněte ten pitomej krám!“ dodal.

Vyskočil jsem a vypnul rádio. To diskusi jaksi ukončilo. Cathcart odešel do koupelny a Phillip se začal s Barbarou muchlat na gauči.

„Ohnivě mládí,“ odušil jsem a šel do malé knihovny. Janie šla za mnou a posadila se na opěradlo křesla.

„Mickey,“ řekla, „nejezdí.“

„Hele, buď v klidu. Za dva měsíce jsme zpátky a se spoustou prachů.“

„Mickey, nejezdí.“

„Blablabla.“

Skoro se rozbrečela. Vzal jsem jí za ruku a kousl do jednoho z kloubků.

„Až se vrátím, pojedeme na Floridu.“

„Miluju tě.“

„Já tebe taky.“

„Proč se vlastně nevezmeme?“

„Jednou to uděláme.“

„Ty mizero, víš, že se k tomu nikdy neodhodláš.“

„Jasně, že se vezmem. Pamatuješ ten dopis, co jsem ti napsal z New Orleans?“

„Tenkrát jsi byl jenom nadrženej. Nemyslels to vážně.“

„Blbost.“

Seznámil jsem se s ní před rokem, v době, kdy jsem si myslel, že jsem sám doktor Faust, a od té doby, pokud jsem nebyl zrovna na moři, jsme spolu bydleli v New Yorku. Důvod, proč jsme se vlastně nikdy nevzali, byly peníze, a já si pořád stěžoval na to, jak nenávidím práci. A na tom to viselo.

Vrátili jsme se do obýváku, kde se Phil a Barbara pořád ještě muchlali. Phil ležel na ní a bylo vidět její nahé stehno. Napadlo mě, co jim brání v tom, aby souložili. Někdy se muchlali celou noc na gauči, byli i ve spodním prádle, ale přitom spolu vlastně nespali. Tohle, dalo by se říct technické panenství, bylo divné a protivné.

Phillip vstal z postele. „Pojďte všichni, přestěhuju moje věci ke strýčkovi,“ vyzval nás.

Nijak jsem se do toho nehrnul, dokud Phillip neřekl, že si pak zajdeme na drink, že mu prý strýček dá nějaké další peníze. Takže jsme se všichni přichystali k odchodu, až na Janie, která šla trucovat do koupelny.

Šel jsem za ní a políbil jí na vlasy. „Pojď s námi,“ naléhal jsem, ale neodpověděla. I její kočka na mě vrhla nevraživý pohled.

Takže Cathcart, Phillip, Barbara a já jsme šli za roh do Philova hotelu Washington Hall. Posbírali

jsme v pokoji všechny jeho krámy a po troškách jsme je svezli dolů výtahem.

Na zdi byla fotka Phillipova otce s nápisem „HLEDANÝ“. Hned vedle visel masochistický bičik, který Phil něžně uložil do krabice spolu se zarámovaným plakátem s jeho otcem. Byly tam taky obrazové reprodukce, knížky, gramodesky, stojany, nějaká šavle, porno obrázky a plné krabice nejrůznějších krámů, které Phillip neustále sbíral.

Nakonec jsme všechno dopravili na chodník a Cathcart šel na roh sehnat taxík. Tenhle typ rád shání taxíky.

Když jsme jeli zpátky, Barbara se se mnou začala bavit o politice, až jsme se nakonec dostali na černošskou otázku. Phillip mluvil s Cathcartem a nás poslouchal jenom napůl.

„Já mám černý rád,“ řekl jsem Barbaře, „ale možná jsem předpojatý, protože jich tolik znám.“

„No dobře, ale co bys tomu říkal, kdyby si tvoje sestra vzala černocho?“

„Cože!“ zaječel Phillip, a otočil se na Barbaru, jakoby ji viděl poprvé a nelíbilo se mu, co vidí.

Taxík zrovna projížděl kolem Carnegie Hall na Sedmapadesáté a nás míjel leskle černý pohřební vůz. Phillip místo aby ještě něco řekl Barbaře, najednou vystrčil hlavu z okénka. „Je mrtvej?“ zavolal na řidiče pohřebáku.

Řidič byl celý hozený do gala, černý cylindr a tak dále, ale obličej ho prozrazoval.

„Mrtvej jak hřebík,“ zahulákal na nás, švihnul to mezi dvěma auty těsně kolem obrubníku a ujížděl dál po Sedmé avenue. Podle tváře i způsobu jízdy typický drožkař.

Všichni jsme se smáli a pak jsme byli na Central Park South, kde bydlel Phillipův strýc.

Odvlekli jsme všechny krámy do haly honosného činžáku a Phillip přiměl vrátného, aby zaplatil za taxík. Řekl jsem Phillipovi, že počkám dole, a všichni šli nahoru. Nebyl jsem vhodné oblečen, nehloil jsem se už dva dny a měl jsem na sobě jenom bavlněné kalhoty a tlustý modrý nátělník bez rukávů se skvrnami od whisky.

Čekal jsem na chodníku. Ulicí se šikmo táhl dlouhý oranžový pruh, Central Park voněl a byl chladný a ponořený v zeleném šeru. Začal jsem se cítit dobře, protože se začalo stmívat a protože za pár dnů už budeme na lodi.

Po pěti minutách se vrátili a všichni jsme se nahnuli do denního baru za rohem. Barbara a Cathcart seděli vedle sebe a objednali si pivo, Phillip a já jsme si sedli vedle nich a objednali si martini.

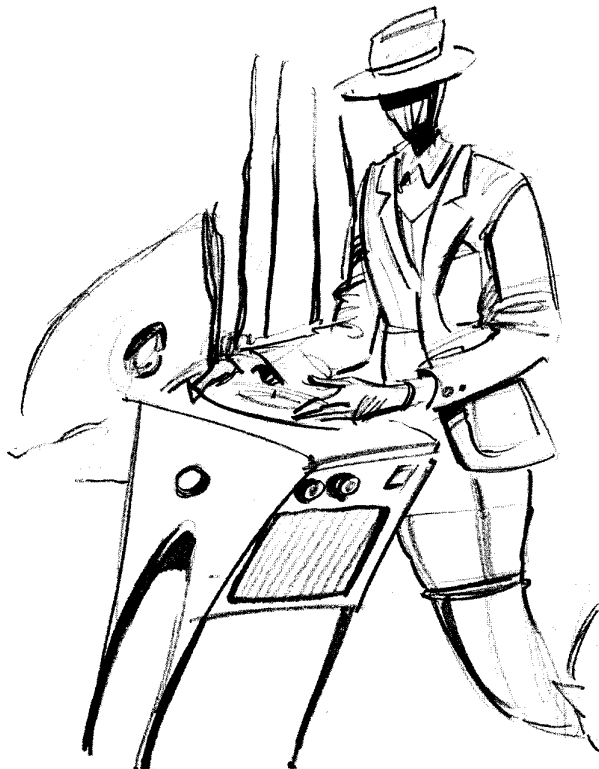
Dopili jsme a objednali si dvě další. Byl to elegantní podnik na Sedmé avenue a barmanovi se nelíbilo Phillipovo a moje oblečení.

Phillip mi začal povídat o *Třetí morálce* od Geralda Herda, o biologické mutaci a nakonec o tom, jak pokrokovější dinosauři zmutovali do savců, zatímco buržoazní dinosauři vymřeli.

Dal si třetí martini. Upřeně se na mě podíval a vzal mě za rameno.

„Hele,“ spustil. „Jsi ryba v rybníku. Ten vysychá. Musíš se změnit na obojživelníka, ale někdo se na tebe pořád věší a říká ti, abys zůstal v rybníku, že zas bude všechno v pořádku.“

Zeptal jsem se, proč tedy nezačal dělat jógu. „Moře je lepší,“ řekl.

Barman měl puštěné rádio. Hlasatel hovořil o požáru v nějakém cirkusu a právě říkal: „A hroši se uvařili ve svých nádržích.“ Tyhle detaily pronášel s vlezlou procítěností, typickou pro hlasatele v rádiu.

„Nedala by sis vařenýho hrocha, Babsy?“ zeptal se Phillip.

„Mně to nepřípadá legrační,“ odpověděla.

„Ale stejně se pojďme najíst.“

Z baru jsem šli do Automatu na Sedmapadesáté a každý z nás si dal miskou pečených fazolí s proužkem slaniny navrchu. Při jídle si Phillip Barbary nevšímal a musel se jí věnovat Cathcart.

Pak jsme vlezli do podzemky a jeli zpátky na Washington Square. Phillip se opíral o dveře a skrz ně sledoval odvíjející se pás temnoty. Cathcart a Barbara seděli, ale viděl jsem, že je znervózňuje, jak se Phillip chová. Cathcart se tvářil tak, aby bylo vidět, co si myslí o Phillipově nevhodném chování.

Vrátili jsme se do bytu č. 32 a vyzvedli Janie. Už se na mě nezlobila. Tak jsme všichni šli do taverny Minetta a objednali si rundu pernodů.

Celou tu dobu si Phillip z Barbary utahoval, až to Cathcart konečně nevydržel a vyjel na něj: „Co je to dneska s tebou?“

Takhle jsem viděl Phillipa chovat se k Barbaře poprvé. Napadlo mě, že teď, když se zbavil Ramsaye Allena, už se na ni nemusí spoléhat.

Ve tři v noci jsme byli po pernodu už všichni namazaní.

V pondělí ráno jsem dostal dopis od jedné detektivní kanceláře, abych se dostavil do práce. O tu práci jsem se ucházel asi před měsícem a skoro jsem na to zapomněl. Očividně si nepřekontrolovali moje otisky prstů a vymyšlená doporučení, která jsem jim poslal. Tak jsem tam šel, tu práci vzal a oni mi předali kupu obslék.

Zastavil jsem se u Ala asi v šest večer, když jsem celý den strávil pobíháním po městě ve snaze doručit obálku člověku jménem Leo Levy. Což je těžko polapitelný Žid. Dejte newyorskému Židovi pár společníků a on se zaregistruje takovým způsobem, že nakonec vždycky budete doručovat zásilky na špatnou adresu.

Al byl sklíčený. Podle všeho telefonoval odpoledne Phillipovi. „Myslím, že by bylo lepší, kdyby ses ode mně držel dál,“ řekl mu Phillip. Al chtěl vědět, co tím myslí. „Lepší pro mě,“ upřesnil Phillip.

„A vypadalo to, že to myslí vážně?“ zeptal jsem se.

„Ano. Všechno to řekl velmi nevrlým tónem.“

„No, a proč to nenecháš chvíli plavat?“

Sedl jsem si do lenošky.

Vtom někdo zaklepal na dveře. „Kdo je tam?“ zavolal Al. Ve dveřích se objevila hlava Agnes O'Rourkeové. Vešla a sedla si na postel vedle Ala. „Myslím, že Hughu zadržela FBI.“

„Jo? Říkal mi, že ho hledají. Měl v plánu tam dnes ráno zajít,“ oznámil jsem.

„Dnes odpoledne jsem volala do vazební věznice a oni mi nechtěli říct, jestli ho tam drží. Určitě tam je, protože jsme se domluvili, že když bude moct, zavolá mi.“

„Zeptala ses, jestli tam držej Hughu Maddoxe?“

„Nepřiznali, že by tam měli někoho s tímhle jménem.“

„Teď mě tak napadá, že já vlastně nikdy nevěděl, jestli se jmenuje Madix, Madox nebo Maddox, nebo kolik těch děček v tom jméně je,“ poznamenal jsem.

Chvilku jsme to probírali a všechno zopakovali třikrát čtyřikrát. Pak se Agnes zvedla a odešla.

Al se vrátil k Phillipovi. Podle něj je tenhle vývoj zřejmou reakcí na tu scénu ze střechy.

„Měls to rozseknout přímo tam,“ řekl jsem.

Nacež Al opakoval starou známou písničku, že chce něco trvalého, a já se nenamáhal s ním přit. „Pojďme se najíst,“ vyzval jsem ho. Šli jsme do Center Grille na Šesté avenue.

Než jsem mohl pomyslet na jídlo, dal jsem si dva vermuty se sodou. Pak jsem si objednal studeného humra. „Asi tam dnes večer půjdu a vyšplhám k němu do pokoje,“ prohlásil Al.

Vyprskl jsem humří klepeto a zadíval se na něj: „No, tím to fakt vezmeš za správněj konec.“

Al to myslel vážně. „Ne, jenom vlezu k němu do pokoje, až bude spát, a budu se na něj chvilku dívat.“

„A co když se probudí? Bude si myslet, že se nad ním vznáší upír.“

„Ale ne,“ vzdychl Al. „Jenom mi řekne, ať vy-padnu. To už se stalo.“

„A co děláš ty? Jen tak tam stojíš?“

„Ano. Jen jdu k němu co nejbliž tak, abych ho nevzbudil, a stojím tam až do svítání.“

Řekl jsem Alovi, že ho pravděpodobně zatknou za pokus o vloupání, anebo ho spíš při tom někdo zastřelí.

„Já to prostě musím zkusit,“ pokračoval Al odevzdane. „Už jsem si to tam prohlídnul. Můžu jet výtahem do horního patra, pak se dostat na střechu požárním schodištěm a počkat tam do tří nebo do čtyř ráno. A pak sešplhám do jeho pokoje. Ten je v horním poschodí.“

„Ne abys vlezl do nesprávného pokoje a nezačal se vznášet nad někým úplně cizím.“

„Já vím, kde má pokoj,“ ujistil mě Al.

Dojeli jsme a vyrazili. Jeli jsme podzemkou na Washington Square a u východu se rozloučili, protože jsme mířili opačným směrem.

Šel jsem po Bleecker Street se spoustou italských kluků, kteří hráli baseball s koštětem místo pálky. Myslel jsem na Alův plán vyšplhat se do Philipova pokoje a dívat se na něj. To mi připomnělo, že mi Al kdysi líčil svou představu, jak jsou s Phillipem v podzemní jeskyni. Byla vyložená černým sametem a bylo tam světla jen tolik, aby Al viděl Phillipův obličej. Uvázli tam navěky.

Když jsem se vrátil do bytu, bylo moc brzo jít spát. Chvilku jsem se potloukal po místnosti, zahrál si pár partií pasiánu a rozhodl se vzít si morfium, což už jsem několik týdnů neudělal.

Takže jsem na stůl postavil sklenici vody, lžici, láhev čistého lihu a trochu hygroskopické vaty. Ze zásuvky jsem vytáhl stříkačku a pár morfinových tablet v lékovce označené Benzadrin. Nožem jsem jednu tabletu rozpůlil, odměřil ze stříkačky vodu na lžici a do vody vhodil jednu celou tabletu a jednu půlku.

Podržel jsem lžici nad zápalkou, až se tablety úplně rozpustily. Nechal jsem roztok vychladnout, pak jsem jej nasál do stříkačky, nasadil jehlu a začal na ruce hledat nějakou vystouplou žílu. Po chvíli jsem jednu našel, jehla vklouzla dovnitř, a když vyrazil krev, nechal jsem ji vsáknout se zpátky. Téměř ihned jsem pocítil dokonalé uvolnění.

Všechno jsem odklidil, svlékl se a vlezl do postele.

Začal jsem přemýšlet o vztahu mezi Phillipem a Alem a podrobnosti, které jsem se za poslední dva roky dozvěděl, se samy uspořádaly do souvislého vyprávění, aniž bych se o to vědomě snažil.

Jejich vztah vznikl už před několika lety, a protože to bylo hlavní téma Alový konverzace, byl jsem obeznámen se všemi podrobnostmi. Ala jsem znal asi dva roky. Seznámili jsme se v jednom baru, kde jsem tehdy pracoval. Tak tohle je ten příběh, jak jsem si ho poskládal ze stovek hovorů s Alem.

Phillipův otec se jmenoval Tourian, narodil se v Istanbulu a svého otce nikdy nepoznal. Byl to štíhlý muž s velmi hezkými rysy. V jeho očích a horních partiích obličeje bylo něco tvrdého, mrtvého a skelného, ale měl okouzlující úsměv. Když se prodíral davem, natáčel tělo na stranu pohybem, který byl agresivní a zároveň ladný.

Když vyrostl z hulvátství raného mládí, postupně se uchýlil v podsvětí jako obchodník a kšeftoval ve velkém s drogami, ženami a kradeným zbožím. Když měl někdo něco na prodej, on mu našel kupce a od obou shrábl provizi. Riziko přenechával jiným. Phillipovými slovy: „Staroch není gauner, je to finančník.“ Jeho život byl sítí spleťtých transakcí, v níž se pohyboval klidně a cílevědomě.

Phillipova matka byla Američanka z dobré bostonské rodiny. Když vychodila Smithovu školu, cestovala po Evropě a její lesbické sklony tehdy dočasně získaly vrch nad zábranami, takže prožila románek s postarší ženou v Paříži. Tahle událost v ní vzbudila úzkost a přesvědčení o vlastním hříchu. Jako typická moderní puritánka byla schopná věřit ve hřích a přitom nevěřit v Boha. Vlastně měla pocit, že ve víře v Boha je něco změkčilého a hříšného. Takovou slabost odmítala jako nemravný návrh.

Po pár měsících jejich poměr skončil. Opustila Paříž rozhodnutá, že už nikdy do ničeho takového nezabředne. Přesunula se do Vídně, pak do Budapešti, a nakonec se ocitla v Istanbulu.

Pan Tourian ji šbalil v jedné kavárně, kde se jí představil jako perský princ. Ihned pochopil výhody aliance s ženou z dobré rodiny a s bezúhonnou pověstí. Ona v něm spatřovala únik od svých hříšných sklonů a na chvíli se jeho prostřednictvím nadechla čistého vzduchu, v němž existují toliko fakta — úzkost, zábrana a neuróza se rozplynuly. Celá její subtilní intuitivní síla, která v ní směřovala k sebezničení a sebetřýznění, teď byla zapražena do rozvoje vlastní osobnosti. Učinila pokus ztělesnit tuto vizi harmonie, vyvolanou panem Tourianem.

Pan Tourian byl ovšem pokojně soběstačný. Nepotřeboval ji a ona se od něj odvrátila a upnula se k Phillipovi celou vahou svých pokroucených emocí. Tahala ho s sebou po celé Evropě na svých věčných obsedantních cestách a neustále mu opakovala, že nesmí být jako jeho otec, který je sobec a nebere ohled na její city.

Pan Tourian přijal tento stav věcí lhostejně. Postavil si velký dům a začal legálně podnikat. Podnik

prosperoval bok po boku s jeho dalšími aktivitami, které mu zabíraly stále více času.

Drogy, které už léta občas užíval k zostření smyslů a ke stimulaci, kterou potřeboval na dlouhé a nepravidelné hodiny aktivity, se stávaly nezbytností. Pomalu upadal, ač bez konfliktů a disharmonie, které se pojí s úpadkem západního typu.

Jeho klid se měnil v apatii. Začal zapomínat na obchodní schůzky a celé dny trávil v homosexuálních doupatech a tureckých lázních a stimuloval se hašišem. Sexualita se pomalu vytrácela do regresivního klidu morfinu.

Al se seznámil s paní Tourianovou u Rumpelmeyera v Paříži. Hned další den šli na čaj do Ritzu a tam potkal Phillipa.

Alovi bylo tehdy pětáctilet. Pocházel z dobré jižanské rodiny. Když vystudoval Virginskou univerzitu, přestěhoval se do New Yorku, který mu pro jeho sexuální sklony nabízel větší možnosti. Pracoval jako reklamní textař, korektor v jednom nakladatelství, a často nepracoval vůbec.

Měl staršího bratra, který byl ambiciózní a vytrvalý. Tenhle chlapík se začínal vmáhat díky papírně, kterou zčásti vlastnil. A tak se Al vrátil domů a vzal práci v bratrově papírně. Měl vynikající vyhlídky stát se za pár let bohatcem.

Phillipovi bylo v té době dvanáct a velmi mu lichotilo, že ho chce ten starší muž pořád vidět a že ho bere do kin, zábavních parků a muzeí. Phillipova matka by bezpochyby bývala měla podezření, jenže ji už nic nezajímalo krom její nemoci, která pod tlakem její silné vůle zemřít postupně nabývala organické podoby. Měla potíže se srdcem a esenciální hypertenzí.

Al s ní v Paříži chodíval téměř každý den na čaj a stále jí navrhoval, že by se teď, po tom všem, a když je tak nemocná, měla vrátit do Ameriky. Tam se jí dostane té nejlepší lékařské péče, a kdyby mělo dojít k nejhoršímu, bude alespoň ve své rodné zemi. Zde se vždy zbožně zadíval ke stropu.

Když se mu svěřila, že její manžel obchoduje s drogami a ženami, zvolal: „Ach, můj Bože!“ a stiskl jí ruku. „Jste ta nejstatečnější žena, kterou jsem kdy poznal.“

Náhoda tomu chtěla, že pan Tourian také směřoval do Nového světa. Jeho kšefty byly tak rozsáhlé, že počet lidí se skutečnou nebo imaginární nevolí vůči němu narůstal do nezvladatelných proporcí. Takže začal vyjednávat s jedním zaměstnancem amerického konzulátu. Netřeba říkat, že neměl vůbec v úmyslu absolvovat celý ten zdoluhavý proces předepsaný zákonem o přistěhovalectví do Ameriky.

Jednání trvala déle, než počítal. Zatímco pořád ještě probíhala, paní Tourianová v Istanbulu zemřela. Sedm dní ležela v posteli a dívala se zasmušile do stropu, jakoby měla odpor ke smrti, který si celá léta pěstovala. Jako lidé, kteří se nejsou schopni vyzvracet, ač se jim hrozné zvedá žaludek, tam ležela neschopná umřít, odmítající smrt stejně tak jako předtím odmítala život, strnulá nechutí k tomu procesu a té změně. Nakonec „víceméně zkameněla“, jak to vyjádřil Phillip.

Phillip přijel se svým otcem do New Yorku. Pan Tourian už ztratil svůj grif. Asi rok po příjezdu do New Yorku ho chytili při sjednávání prodeje 20 000 gramů heroinu. Odseděl si pět let v Atlantě, a když zaplatil pokuty, byl úplně na mizině.

Chlapcovo poručnictví převzal jeden Tourianův příbuzný, řecký politik. Phillip ukradl z jedné pošty

plakát „HLEDANÝ“ s fotkou svého otce, dal ho zarámovat a pověsil si ho v pokoji.

Jakmile Phillip dorazil do Ameriky, Al za ním ze svého domu na Jihu začal létat letadlem. Víkendy v New Yorku začínaly ve čtvrtek a končily v úterý.

Jednoho dne se Al Phillipovi svěřil, že dal výpověď.

„Proč jsi to udělal, ty blázne?“ divil se Phillip.

„Chtěl jsem trávit všechnen svůj čas s tebou v New Yorku.“

„To je ale nerozum. Jak si budeš vydělávat?“

Druhý den ráno jsem měl dojezd po morfiu. Nalil jsem si velkou sklenici studeného mléka, což je protilátka na morfium. Dost brzo mi bylo lépe, a tak jsem šel do kanceláře vyzvednout si své denní úkoly.

Shodou okolností jsem se kolem poledne ocitl v centru, a tak jsem se zastavil u Ala a šli jsme spolu na oběd k Hamburgerové Mary. Al mi vyprávěl, co se stalo včera večer a v noci.

Když Al přijel do Washington Hall, aby bděl nad Phillipovým spánkem, nechtěli ho pustit do pátého patra výtahem, protože nikdo nebyl doma, což zhatilo jeho plán dostat se na střeche dřív, než zamknou přední vchod.

Šel tedy na Washington Square a až do půl třetí spal na lavičce. Pak se vrátil, přešel plot na zadní dvorek domů u Washington Hall, vyskočil a zachytil se požárního žebříku. Ten vydal hlasitý skřípavý zvuk a než Al vůbec začal šplhat nahoru, z jednoho okna vystrčil hlavu barevný muž obsluhující výtah. „Co tam děláte?“ zavolal na Ala.

„Výtahy nejedzí. Já chci jenom navštívit přítele, tak jsem si myslel, že tady vyšplhám a nebudu muset

nikoho obtěžovat," vysvětloval Al. „Co kdybyste mě vzal nahoru výtahem?"

„Tak dobře. Pojdte dovnitř," vyzval ho muž od výťahu a pomohl mu vyšplhat dovnitř přes okno.

Jakmile Al prolezl oknem, muž od výťahu se vytasil s kusem ocelové trubky potažené gumovou hadicí. „Počkejte tady, dokud nepřivežu pana Goldsteina," prohlásil a zamával trubkou Alovi před obličejem.

Al řekl, že počká, a muž od výťahu odešel zburcovat pana Goldsteina, domácího.

V téhle chvíli mohl Al utéct, ale uvědomil si, že pokud by to udělal, už by se nemohl vrátit. A tak se rozhodl, že počká, a až přijde Goldstein, nějak se z té situace pokusí vymluvit.

Goldstein dorazil po pár minutách ve špinavém modrobílém županu se skvrnami od vajec a od kafe a za ním šel Pat, muž od výťahu.

„Víte, pane Goldsteine..." začal Al.

Goldstein rozpráhl ruce a zarazil ho. „O tomhle si tu promluvíme," pronesl autoritativně. „Hlídej ho, Pate!"

Pat tam stál, pohupoval se na podpatcích a pleskal si ocelovou trubkou do levé dlaně s pořádkým leskem v očích.

„Chtěl jsem jenom navštívit jednoho člověka, kterého tady v domě znám," snažil se Al vysvětlit situaci.

Goldstein zvednul telefon a pánovitě ho držel. „Kohopak tady v domě znáte?" zeptal se.

Al řekl, že Jamese Cathcarta.

„No, tak si to hned zkontrolujeme," řekl Goldstein, přistoupil ke zvonkům a stiskl Cathcartův bzučák. Po značně dlouhé době Goldstein začal do telefonu mluvit přemrštěně zdvořilým tónem.

„Pane Cathcarte, tady dole je člověk, který tvrdí, že vás zná. Mohl byste zajít dolů a identifikovat ho? Nezlobte se, že vás ruším, ale je to dost důležité."

Po chvíli přišel dolů z třetího patra Cathcart v hedvábném županu. Al se začal zvedat.

„Jen sedte, kde jste," povídá Goldstein a obrátil se ke Cathcartovi. „Pane Cathcarte, znáte tohoto muže?"

„Ano. O co jde?"

„Viděli jsme ho, jak šplhá po požárním žebříku, a on tvrdí, že byl na cestě k vám."

„Ovšem," řekl Cathcart nevzrušeně. „Měl jsem v plánu se s ním dnes večer sejit, ale nebylo mi moc dobře a šel jsem si lehnout. To je úplně v pořádku."

„No, když to říkáte, pane Cathcarte," pravil Goldstein.

„Tak já přijdu zítra, Jamesi," otočil se Al ke Cathcartovi. „Promiň, že jsem tě vytáh z postele."

„Dobře, tak tedy zítra. A teď asi půjdu zpátky do postele," pronesl Cathcart a vydal se zpátky po schodech.

Al vstal, jakoby chtěl odejít.

„Okamžik!" zarazil ho Goldstein. „Vy si patrně neuvědomujete, že tohle je velmi vážná věc. Kdyby nebylo pana Cathcarta, už byste putoval na policejní stanici. A vlastně zavolat policii je i mou povinností."

„No," řekl Al. „Je mi líto, že —"

„Ach tak, vám je to líto! To ale na věci nic nemění, že je vám to líto. Já jsem tu totiž odpovědný za životy a majetek všech v téhle budově. Víte, že je nezákonné i pro ty, kdo tady bydlí, aby šplhali po požárním žebříku?"

„Ne, to jsem nevěděl."

„Tak vy jste to nevěděl, a přitom ze sebe děláte inteligentního člověka."

Al ze sebe nic nedělal. „Ovšemže, teď když jste to řekl,“ snažil se Al smířlivě, „zní to rozumně. Nejspíš jsem nepřemýšlel.“

„Tak už je načase, abyste začal, ne? Vytáhl jste pana Cathcarta z postele, vytáhl jste z postele mě —“

„Moc mě mrzí, že jsem vás vyrušil ze spánku,“ omlouval se Al.

„Ale o to nejde! Tohle je trestný čin. Správně bych měl rovnou zavolat policii. Uvědomujete si to?“

„Ano, a oceňuju to.“

„Ach tak! Vy to oceňujete! Policii nezavolám jediné kvůli panu Cathcartovi.“

Goldstein najednou zakroutil hlavou a uchechtl se. „Já tomu tedy vůbec nerozumím. Kdybyste byl študák, bylo by to něco jiného, ale vždyť jste prakticky stejně starý jako já.“

„Slibuju vám,“ řekl Al, „že už se nic podobného nestane.“

„No, já vám můžu slíbit, že pokud ano, půjdete rovnou do vězení!“ Goldstein znovu zakroutil hlavou. „Ale protože pan Cathcart říká, že s vámi je to v pořádku, myslím, že to necháme být. Vlastně bych ale měl zavolat policii.“

Al se pohnul k odchodu.

„Okamžiček,“ znovu ho zarazil Goldstein. „Vy si asi neuvědomujete, že tady Pat, co jezdí s výtahem, dnes riskoval svůj život. Měl by se k tomu také vyjádřit.“ Goldstein se obrátil k muži od výtahu. „Tak, Patricku, co myslíš, že bychom měli udělat?“

„No,“ řekl Pat, „mně se nechce nikoho posílat do vězení.“

Goldstein se otočil k Alovi. „Myslím, že dlužíte Patrickovi omluvu.“

Al se obrátil k Patovi: „Celé mě to moc mrzí.“

Goldstein se opět chopil slova: „To je strašně jednoduché říct, že vás to mrzí. Já tady nebudu trávit řečením s vámi celou noc. Už takhle jste mě připravil o hodně spánku, jenže tohle *vám* asi nic neříká, že? To bylo vloni v létě, vidě, Patricku, jak se ten zloděj vyšplhal po požárním žebříku a v jednom pokoji ukradl dvacet dolarů?“

„Ano, pane Goldstein, myslím, že ano,“ odpověděl Pat.

„Zapomeňme na to,“ pokračoval Goldstein. „Jsem ochoten nechat to pro tentokrát být.“

„Jste velmi shovívavý a já vám děkuji,“ řekl Al. „Mrzí mě to všechno, co jsem vám způsobil.“

„Já mám o panu Cathcartovi dobré mínění,“ odvětil Goldstein, „a tohle dělám jen kvůli němu, rozumíte mi?“

„Ano, rozumím,“ řekl Al a začal se sunout bokem kolem stolu.

„Dobrá, Pate,“ pravil Goldstein, „ať jde.“

Pat ustoupil stranou. Al se otočil a popřál dobrou noc. Goldstein stál, civěl na něj a neuráčil se odpovědět. Al se otočil, vyplížil se ze dveří a jel se domů vyspat.

Druhý den ráno se Al vrátil na Washington Hall a zjistil od člověka, který obsluhoval výtah přes den, že Phillip se už z bytu odstěhoval a že má v plánu jít na loď.

„Musím to zarazit,“ řekl mi Al u oběda u Hamburgerové Mary. „Měl v plánu odplout, aniž by mi o tom řekl.“

„No, papíry máš, tak proč nejdeš na loď taky?“ namítl jsem.

„Možná to udělám,“ řekl Al.

[MIKE RYKO]

V úterý ráno jsme všichni měli po pernodu kocovinu. Barbara jela na přednášky od devíti a Janie a já jsme spali až do jedenácti, kdy Phil vstal z gauče a probudil nás. Byl horký, dusný den k zalknutí.

Janie šla do kuchyně a ohřála nám polévku. Phillip vytáhl ze svého lodního pytle nové keprové kalhoty a khaki košili a oblékl se. Byli jsme oblečení oba stejně, až na to, že moje šaty byly starší a špinavější.

„Teda jo, tady to vypadá,“ povídám. „Co se tu sakra včera večer dělo?“

„Kde je kočka?“ zeptal se Phillip.

Začali jsme hledat kočku a našli ji, jak spí v otevřené zásuvce prádelníku.

„Vrátíme se večer,“ řekl jsem Janie, když jsme snědli polévku.

„No to bych vám radila,“ řekla a šla si znovu lehnout. Já s Philipem jsme jeli do Odborářské haly.

Hala Národních námořnických odborů je na Západní Sedmnácté, asi deset minut pěšky z Washington Square. Na rohu Čtrnácté a Sedmé avenue jsem koupil levičácké *P. M.* a na chvíli jsme se zastavili na chodníku a studovali vojenskou mapu Francie.

„Prorazí u Cherbourgu a dobudou Paříž,“ povídá Phil. „Caen a St. Lô už brzo padnou.“

„Doufám, že máš pravdu,“ řekl jsem, a spěchali jsme k Hale. Byli jsme celí rozzechvělí, protože jsme mířili na frontu.

Když jsme se dostali na Sedmnáctou, venku před Odborářskou halou postávaly hloučky námořníků. Mluvili a pojídali zmrzlinu, kterou prodával muž z firemního auta Dobré nálady.

„Nejdřív půjdeme támhle naproti a svlažíme hrdla,“ navrhl jsem.

Přešli jsme ulici, vešli do Anchor baru a objednali si dvě piva. Pivo bylo dobré a studené.

„Tohle jsou všechno námořníci,“ řekl jsem Philovi. „Jsou to ti nejdivočejší týpci na světě, alespoň takoví byli, když jsem šel na moře poprvé, v roce 1942, a tehdy to byli většinou mořští vlci, to bys koukal, zejména na bostonským pobřeží.“

Byl tam jeden námořník, který mezi nimi vyčníval, protože měl velký zrzavý plnovous a oči jako Kristus. Než jako námořník vypadal spíš jako bohém z Village.

Phillip se na něj fascinovaně díval: „Támhle ten vypadá jako umělec.“ Pak se ke mně netrpělivě otočil: „Pospěš si a dopij pivo. Musíme se dát zapsat.“

Tak jsme šli přes ulici do Odborářské haly. Před-sálí bylo plné fresek, jedna z nich ukazovala černého námořníka, jak zachraňuje život svého druhu. V jeho svalnaté tmavé paži spočívala jako v kolébce bledá bílá tvář. Byl tam knižní stánek, kde prodávaly knihy jako *Cesta ke slávě* od Woodyho Guthrieho, *Nový svět přichází* od Roie Otteleyho a různé levicové tiskoviny, *Daily Worker*, *P. M.* a odborářský týdeník *The Pilot*.

U dveří jsme vrátnému ukázali svoje odborářské knížky a vešli do nacpané haly. Je dlouhá a široká, s nízkým stropem a řadami skládacích sedadel, a vzadu jsou pingpongové stoly a věšáky s časopisy.

V čele haly je velká tabule, která zabírá celou stěnu, a na ní se zapisují čísla a písmena, což jsou informace o jménech a typech lodí, ve kterém jsou doku nebo kde kotví a jak dlouho, počet námořníků, které potřebují a na jaké práce, a celkový přehled o lodích.

Hala byla plná námořníků, někteří byli v uniformách, většina v civilu. Pokud jde o národnost, byl to kaleidoskop ras od buclatých Portorikánců s olivovou pletí až po blondaté Nory z Minnesoty.

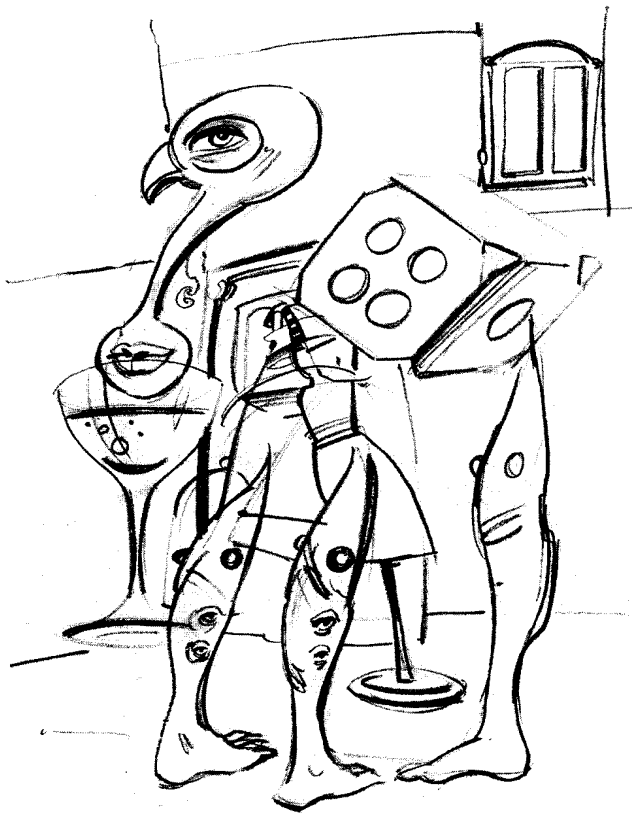
Na druhém konci haly vedle věšáku s časopisy stál stůl, a nad ním štít s nápisem: ÚSTŘEDNA PRŮMYSLOVÝCH ORGANIZACÍ — VÝBOR PRO POLITICKOU ČINNOST. Šli jsme tam a dívali se na brožurky a petice rozložené na stole.

Dívka za stolem nás vyzvala, abychom podepsali jednu z petic, která se týkala probíhajícího boje v dolní sněmovně a senátu o nový poválečný zákon. Phillip petici podepsal jako Arthur Rimbaud a já jako Paul Verlaine.

Pak jsme šli k tabuli s loděmi podívat se, jaké jsou naše šance. Moc tam toho nebylo, protože v poslední době nepřipluly žádné konvoje, ale stejně jsme šli k okénkům pro zápis a čekali ve frontě.

Měl jsem spoustu běhání po kancelářích, protože jsem měl nezaplacené příspěvky a opuštěný z lodi jsem přetáhl o pár měsíců.

Odborář, který seděl za stolem s kloboukem na hlavě, mi udělal přednášku, vytkl mi, že nemám zaplacené příspěvky, a kdo si sakra myslím, že jsem? Kýval jsem, kroutil hlavou, a díval se na podlahu, až mi nakonec povolil, abych se zapsal jako člen s nezaplacenými příspěvky. Tím pro mě bylo těžší dostat se na stejnou loď jako Phillip.

Phillip už měl mezitím všechno vyřízeno a byl zapsaný. Řekl jsem mu, ať chvílku počká, a šel k okénku s volnými místy, zda tam nějaká nepřebývají. K tomuhle okénku se musí jít, když někdo dluží na příspěvcích a taky, když někdo přetáhne opuštěk nebo nějakým způsobem poruší odborové předpisy v době války. Místa u tohohle okénka jsou ta, co zbydou, když je jiní námořníci odmítli vzít. Vždycky se můžete dostat na loď s uhlím do Norfolku nebo s rudou k Velkým jezerům.

Zeptal jsem se dispečera u volných míst, jestli něco jede přes moře, a dostal zápornou odpověď.

Vrátil jsem se k Phillipovi, sedli jsme si a vzali si nějaké noviny. Nechtěl jsem mu říkat o svých potížích, až dokud si to trochu nepromyslím.

Hlavní dispečer vyvolával nabízená místa přes mikrofon a měl trinidadský přízvuk, což bylo báječně poslouchat. Třeba povídal: „Barber Line Liberty na lince osm. Potřebujem dva kvalifikovaný plavčíky, dva námořníky druhé třídy, jednoho obsluhovače požární vody, tři pucfleky a dva do jídelny. Tahle loď jede hrozně moc daleko a je to dlouhá a studená cesta... radši si vemte dlouhý spodky.“

Později říkal: „A tady je místo druhého kuchaře na nákladní lodi starého typu. Kdo je z Chile, může jet domů.“

Nebo jindy zas povídal: „Práce mimo město, loď čeká v Norfolku, potřebuje tři mazače, společnost vám zaplatí jízdný vlakem do Norfolku, vyplácí se ode dneška... tady máte šanci projet se luxusním Pullmanem.“

Nakonec dispečer hledal celou posádku. „Jdeme,“ řekl Phillip a popadl svou registrační kartu. Musel

jsem mu vysvětlit, že moje karta je pro tahle místa k ničemu.

„Loď jede přímo přes oceán,“ hlásil dispečer do mikrofonu.

„Slyšels to?“ zvolal Phillip. „Přímo přes oceán. Francie!“

„Já vím, ale já musím čekat na nějaký volný místo. Pokud chceš jít na loď se mnou, musíš vzít práci u stejného okýnka.“

„Tím se to komplikuje,“ odpověděl.

„Možná bych moh z té karty vymazat to člen s »nedoplatky«. Můžu to udělat sám zmizíkem anebo třeba zítra někoho ukecat a pokusit se dostat novou kartu. Něco vymyslím.“

Phillip se zatvářil mrzutě: „To nemůžeš ty nedoplatky vyrovnat?“

„Jsou za čtyři měsíce a jak víš, jsem švorc. Ale jen klid, zítra se na loď dostanem. Nech to na mně.“

„Allen bude mít spoustu času to zjistit,“ zachmuřil se. „A možná se nám stejně nepodaří dostat se spolu na loď.“

„Kristovano, neboj se,“ povídám. „Do tejdne budem mít kóji na lodi. Já vím, jak to chodí, už jsem byl na moři pětkrát.“

Vstal jsem a šel na záchod. Tam jsem uviděl chlápka, se kterým už jsem na lodi byl. „Ahoj, Chico,“ pozdravil jsem ho. Byl to Portorikánc a na lodi myl nádobí. „Pamatuješ se na mě, jak jsme pluli do Liverpoolu na *George Weems*?“

Chico se rozpačitě zakřenil. Už se plavil tolikrát, že plavby mezi sebou nerozeznával, anebo si možná ani nepamatoval, co se stalo před minutou.

„Tak se měj, Chico,“ řekl jsem při zapínání poklopce.

„Se měj,“ řekl Chico.

Šel jsem zpátky do haly. Už skoro zavírali. Phillip seděl na stejné židli.

Přišel ke mně námořník a povídá: „Hele, kámo, neměl bys deset centů?“ Na nic jsem se neptal a dal mu deseták. Chlápek chodil po celé hale a vybíral deseticenty. Říkal jsem si, že je to jeden z těch námořníků starého typu, jako jsem byl já na bostonském pobřeží v roce 1942, a že potřebuje pár panáků. Většina těchhle starých mořských vlků byla na lodích, které torpédování potopila dřív, než vůbec začala válka na souši.

Rozhlížel jsem se po hale a koukal na námořníky nového typu. Spousta z nich měla uniformy a zlaté prýmký, které si koupili v obchodech s armádním a námořnickým zbožím. Byl to ten typ, co moc nepije a tráví většinu času v námořnických klubech a kantýnách a hraje si na hochy z lepší společnosti s dívkami z lepší společnosti a s herečkami, které tam pracují jako hostesky. Pak tam byl značný počet neurčitých typů poněkud pochybného zjevu, kteří se nejspíš dali k obchodnímu námořnictvu a vlekli svou temnou minulost za sebou. Nakonec jsem si všiml třetí obecné skupiny, bandy mladíků ze všech koutů Ameriky, připomínající mi náctileté námořníky válečného loďstva, co spí v podzemce s hubou dokořán a nohama nataženýma přes celou uličku.

Hala se začala vyprazdňovat a začal ji obcházet starý Švéd s koštětem. Dispečer už šel domů, dívka před tabulí se sluchátky už taky odešla a šéf odborů šel nejspíš už domů taky. Venku bylo kalno a šedivo. Posadili jsme se s Philipem do prázdné řady a vykouřili poslední cigaretu.

Phil najednou povídá: „Jestli pojedem do Francie, můžu vystoupit z lodi a jet stopem do Paříže. Latinská čtvrť — tam chci žít.“

„A co válka?“ zeptal jsem se.

„Á, až se tam dostaneme, nejspíš už bude po ní.“ Chvilku jsem se nad tím zamyslel.

„No,“ povídám pak, „já bych se do ničeho takového nepouštěl, ledaže bych byl opilej.“

„Opíjem se v přístavu a odplujeme uprostřed noci.“

„A co empíci a francouzský úřady a tak dál?“

„Tím se budem trápit, až to přijde,“ řekl.

„Kdybych byl opilej, udělal bych cokoli,“ prohlásil jsem.

Seděli jsme tam a přemýšleli o tomhle novém plánu, a čím víc jsem na to myslel, tím odvážnější jsem se cítil, i když něco vzadu v mozku mi říkalo, že to nevyjde a že nás zavřou.

Phillip se pohroužil do rozjímavého mlčení a tak jsem spustil sám.

„Na lodi se ti bude líbit,“ povídám. „Páni, až dorazíš do přístavu, tomu se nic nevyrovná.“

Jednou jsme dopluli do malého přístavu v Novém Skotsku, jmenoval se Sidney. Předtím jsme dva měsíce kotvili v grónským fjordu a všichni jsme byli nadržený na pořádnou ožíračku. Celá posádka vyšla na břeh — bylo nás sto padesát, byla to středně velká nákladní loď — a jenom padesáti z nás se podařilo neskončit v base. Jednoho zatkli za to, že na Hlavní třídě zkoušel vyhonit koně. Jinej se zas procházel s ptákem venku, protože si ho po vymočení zapomněl zastrčit. Tak ho zabásli.

Vyrazil jsem s bandou námořníků a všichni jsme šli na pobřeží, kde jsme našli takovou boudu a začali

blbnout. Dva kluci vlezli dovnitř, jeden z nich vystrčil hlavu dírou ve střeše a začal zpívat. Jiní kluci do té boudy strkali a zkoušeli, jestli se pohne. Jo, pohnula, a ti dva námořníci byli pořád uvnitř. My mezitím překotili tu boudu přímo do vody, takže je div, že se neutopili. Možná, že na to byli moc opilí.

Později jsem kráčel nějakou uličkou s plným kvartem whisky, co mi dal jeden maník, který jich měl šest nacpaných po všech kapsách, a potkal jsem jednoho kámoše z lodi, jak se naklání nad nějakým tělem. Ten chlápek — vypadal jak sidneyský pobřežní vandrák — byl namol a námořník mu vytahoval peněženku. »Vo tomhle vole pomlč,« řekl mi, jak tam stál s peněženkou v ruce. »Tvoje věc, ne moje,« povídám. On se zasmál a řekl si o panáka, ale já šel pryč, protože se mi moc nezamlouval.

S dvanáctihodinovou propustkou jsem byl na břehu tři dny. Třetí den odpoledne jsem procházel zadem kolem sidneyské YMCA, když tu najednou vidím dva kanadský espíky a dva americký empíky z naší vlastní lodi. Byli ozbrojení a řekli, abychom šli s nimi. Můj kámoš začal utíkat uličkou a oni mu stříleli nad hlavou, takže se vrátil a chechtal se. Byli jsme pořád ještě opilí — pod parou jsme byli už tři dny — a všechno nám bylo šumafuk.

No, nicméně, ti empíci a espíci toho kluka a mě sebrali, vzali nás na kanadskou korvetní základnu a dali nás zavřít do strážnice až do doby, kdy pro nás měl přijet člun a odvézt nás zpátky na loď. Tak jsme pár hodin spali. Nevěřil bys tomu, ale já byl tak opilej a unavenej, že jsem spal na dvou kozách na dříví, který jsem srazil k sobě. Byl jsem opilej a pořád jsem si říkal, že nesmím spát na podlaze,

abych si neumazal oblečení. No a tak jsem tam ležel v klubičku na těch dvou kozách a spal.

Nakonec jsem se vzbudil, když se stmívalo. Před strážníci byli nějaký britský námořníci a házeli si míčkem a chytali ho do rukavic. Vyskočil jsem z okna, obešel strážnici a začal hrát s nimi. Moc jim to nešlo a neuměli házet, takže jsem jim předváděl, jak dělá body proslulý Bob Feller. Pak se setmělo a hra byla u konce. Nikde kolem nebyly žádný hlídky, nejspíš se hoši někde ládovali chlastem, a tak jsem přeskočil plot, co vedl kolem základny a vrátil se do města.

A začal jsem znovu pít. Tu noc jsem zašel až na předměstí Sidney, kde bylo nepravděpodobný, že by mě tam našla litačka. V týhle čtvrti byli samí horníci ze šachty Princezna. Pil jsem v několika malejch putykách a nakonec jsem sbalil jednu indiánku z kmene De Soto. Skoro celou noc jsem s ní strávil v jedné větrné boudě, dokud mě nevykopla. Byl jsem ospalej, a tak jsem vlez do prvního domu, kterej jsem na ulici viděl, a šel se vyspat na gauč.

Pořád jsem se snažil věřit, že jsem v zadní místnosti nějaký knajpy. Ale když vyšlo slunce, zjistil jsem, že na podlaze spí dva další kluci z naší lodi a že jsme v obýváku nějakého domu, protože bylo slyšet rodinu u snídáně v kuchyni za halou. Nakonec se halou přišoural pán domu, horník s bandaskou na oběd, a uviděl nás v salonu. Řekl: »Dobré ráno, hoši,« a odešel. Nikdy jsem nic tak bláznivýho nezažil.

Vypadli jsme z domu, šli kolem nějakýho obchodu a dřív, než jsem si to stačil uvědomit, jeden z těch pitomejch námořníků prorazil pěstí okenní tabuli. Rozprchlí jsme se na všechny strany. Nakonec jsem se dostal do města drezínou a zašel do jednoho

baru. Dal jsem si pár panáků a pak si řekl, že se půjdu trochu vyspat.

Nikdo z nás se neodvažoval jít do námořnickýho klubu, protože bylo jasné, že tam na nás budou čekat hlídky, ale já si řekl, že tam půjdu stejně, protože jsem byl unavenej a bylo načase, abych to už vzdal. Sranda byla v tom, že tam žádná patrola nebyla. Nikde nikdo, jen velká hala plná prázdných lůžek, protože každej se buď skrýval nebo jeden druhého zatýkal. Tak jsem se na jedno lůžko natáhl a dal si dlouhej, pořádněj voraz.

Když jsem se vzbudil, bylo mi líp. Tak jsem ten večer šel zase ven a zase se zlískal. Všiml jsem si, že už nemám skoro žádný peníze, a tak jsem šel na člun a nechal se odvézt na loď. Tu noc jsme odplouvali s těmi, co byli na palubě, a já byl poslední z opozdílů. Napřáli mi pokutu pět babek.

O tři dni později po zastávce v Halifaxu jsme dopluli do Bostonu, a všechno to začalo znovu. Námořníci s tisícidolarovejma výplatama se vypořádali opile přes lodní lávku se vším, co nabrali v Grónsku: malými kajaky, harpunami, rybářskými oštěpy, páchnoucími kožešinami, kůžemi a podobně. Já měl harpunu. S pár dalšíma klukama jsem si nechal všechny své věci v úschovně na Severním nádraží a většinu peněz jsme poslali domů. Pak jsme vyrazili na tah.

Vzpomínám si, že byla sobota večer, v říjnu. Vypil jsem za tu noc minimálně pětáctyřicet nebo padesát piv. Fakt, nekecám. Byli jsme v jižním Bostonu, obráželi knajpu za knajpou, zpívali na stupínkách do mikrofonů, bušili do bubnů a podobně. Pak jsme se nějak přesunuli směrem ke Scollay Square a skončili v tý nejputykovatější ze všech

putyk, v Imperial Cafe. Byla tam dvě podlaží a pět místností a všude samí námořníci, vojáci, lodníci, ženský, muzika, kouř a rvačky.

Všechno se mi to rozmazalo. Vzpomínám si, jak jsme potom stáli na nějakém dvorku v centru Bostonu a námořník, co šel se mnou, volal do okna ve druhém patře, kde měla bydlet jedna štetka. Okno se otevřelo, hlavu vystrčil obrovský černoch a vyhlí na nás kýbl horký vody.

No, nakonec vyšlo slunce, a já ležel na montážní bedně obecního úřadu na Atlantic Avenue, přímo na pobřeží. Všude kolem kotvily malé rybářské lodě a stožárů se dotýkalo rudý slunce. Chvilku jsem se na to díval, a pak se nějak dobelhal na Severní nádraží, abych si vzal svoje věci, no a pak jsem musel jet přes město taxíkem na Jižní nádraží a koupit si lístek do New Yorku. Nikdy nezapomenu na ten slavný návrat k našim spanilým břehům.“

Phillip se po celou dobu mého vyprávění usmíval. Venku už byla skoro tma, bylo zamračeno a šedivo, že to vypadalo na deštivý soumrak. Starý Švéd už skončil se zametáním.

„Pojďme k Dennisonovi,“ řekl Phillip. „Z tohohle všeho se mi chce akorát opít a nemáme žádný peníze.“

„Já jsem pro,“ povídám a zamířil jsme k východu z halý.

Byli jsme na schodech, když v tom jsem uviděl, jak se po Sedmnácté blíží k hale známá postava.

„Hele, kdo sem jde,“ povídám.

Byl to Ramsay Allen, ale ještě nás neviděl. Pospíchal dlouhým netrpělivým krokem a v obličeji měl výraz matky ztraceného dítěte, která spěchá na policejní stanici, aby zjistila, zda dítě, které tam

mají, je její. Pak nás uviděl. Obličej se mu v mžiku rozzářil radostí, pak znovu nasadil svůj starý přítivý a blazeovaný výraz.

„Tak copak se to děje za mými zády?“ řekl, když k nám dorazil. Všichni jsme se usmívali, jako bychom byli pyšní na svoje úspěchy. Pak se Al podíval vážně na Phillipa: „Nemáš loď, že ne?“

„Ještě ne,“ odpověděl Phillip.

Šli jsme a ani jeden z nich neřekl nic podstatného. Phil mu začal vykládat o našem novém plánu dostat se na loď do Francie a jet do Paříže. „Myslíš, že je to bezpečný?“ pochyboval Al.

„To nás netrápí,“ řekl Phil.

Šli jsme k Dennisonovu domu, sedli si na schod před vchodem a čekali, až přijde z práce. Chvilí jsme tam seděli a pak šli k Chumleymu, kde obvykle jidával.

[WILL DENNISON]

Ve čtvrtek večer jsem potkal U Chumleyho Helenu. Byla to hosteska z Continental Cafe. Dali jsme si trochu vermutu a sody. První sklenici jsem vypil naráz. Po celodenním běhání jsem měl takovou žízeň, že jsem měl pocit, že mi huba přímo skočí na ten vermut, jako na jednom mexickém obrázku, který jsem jednou viděl v muzeu a na kterém byl nějaký chlapík, jehož ústa vyčuhovala na konci dlouhé trubice, jakoby nemohla počkat na zbytek obličeje. Uprostřed druhého vermutu už jsem se cítil o trochu líp, položil jsem Heleně ruku na nahé koleno a stiskl je.

„Ale ale, pane Dennisone!“ řekla láskově a já se na ni otcovsky usmál.

Vzhlédl jsem a spatřil, jak dveřmi prochází pohledný mladík v khaki uniformě obchodního námořnictva. Trvalo mi zlomek vteřiny, než mi došlo, že je to Phillip. Díval jsem se přímo na něj a nemohl ho poznat. Pak jsem uviděl, že za ním jsou Al a Ryko.

Přišli ke stolu a všichni jsme se pozdravili. Pak číšník k sobě srazil dva stolky a my si přesedli.

„Takže zítra vyplouváme, Dennisone,“ řekl Phillip. „Tohle je možná naposled, co se vidíme.“

„Slyšel jsem.“

„Chtějí jet do Francie a utéct z lodi na břeh,“ hlásil Al.

Otočil jsem se k Phillipovi: „Co budeš ve Francii dělat?“

„Až tam doplujeme,“ spustil dlouhou tirádu, „vystoupíme na břeh a dáme si přesporní běh do Paříže. Tou dobou už se tam proboují Spoječní a možná bude po válce. Budeme dělat Francouze. Já, protože moc plyně francouzsky nemluví, budu dělat venkovského troubu. Mike mluví francouzsky dobře, takže obstará všechno mluvení. Budem cestovat volským potahem a spát v senících, dokud se nedostanem na Levý břeh.“

Chvilí jsem to poslouchal, a pak se zeptal: „Co budete jíst? Všechno je na příděl. Na všechno potřebujete lístky.“

„Ale co, prostě řekneme, že jsme je ztratili. Řeknem, že jsme uprchlíci, co se vracejí z koncentračního tábora.“

„A kdo tohle všechno bude říkat?“

„Ryko. Je to napůl Francouz. Já budu dělat hluchoněmýho.“

Podíval jsem se pochybovačně na Ryka, ale on řekl: „To je pravda. Matka mě naučila francouzsky. A taky umím finsky.“

„No dobře,“ řekl jsem, „dělejte, jak myslíte. Moje kůže to není.“

„Já si myslím,“ přidal se Al, „že to vůbec není dobřej nápad.“

„Obezřetnost není ctností mláde,“ navázal jsem, „a vlastně, když se to tak vezme, dobřej nápad to je.“

Al na mě vrhl zuřivý pohled, což jsem ignoroval.

„Francie...“ vydechl jsem zasněně. „Tak tam ode mne pozdravujte, až se tam dostanete — teda *pokud* se tam dostanete.“

Vtom začali nosit jídlo. Nejprve krevety a pak horkou polévku, kterou dali na stůl spolu s další rundou koktejlů. Tohle se obvykle stává, což má za následek, že buď vám vystydne polévka, zatímco pijete koktejl, anebo vypijete polévku, což pokazí účinek koktejlů.

O chvíli později jsme dojedli a Helena řekla, že jede domů do Queensu. Al mi dal čtyři dolary, což podle něj mělo stačit na zaplacení všeho jídla a koktejlů, které on, Ryko a Phillip spořádali, ale já byl rád, že se vyrovnal aspoň takhle.

Vyšli jsme na ulici, procházeli se a mluvili o tom, co budeme dělat.

„Možná bysme mohli navštívit Connie,“ navrhl Al.

„Kdo je to Connie?“ zeptal se Phillip.

„To je holka, co dělá u P. M.,“ odpověděl mu Al. „Ta, jak jsem ti o ní povídal, že jsem ji před dvěma týdny přefíkl na střeše.“

„Tak jo, jdeme,“ vyzval nás Ryko.

„Problémem ovšem je,“ namítl Al, „že se přestěhovala, a já nemám její novou adresu, nebo jsem ji ztratil. Musím ji zjistit od Agnes nebo někoho.“

„Takže tam jít nemůžeme,“ vložil jsem se do hovoru.

„Ne, nemůžem,“ souhlasil Al.

Vtom šel kolem asi dvanáctiletý černovlasý kluk. „Ahoj, Harry,“ zavolal na něj Al. „Ahoj, Ale.“

Před barem U cikánské Marie byla v proudu velká hra v kostky. Na ulici bylo několik set dolarů. Na chvíli jsme se zastavili a sledovali hru. Umaštěný tlustoch s velkým doutníkem sebral kostky a hodil na zem pět dolarů. Svinul desetidolarovku. Hráči postávali kolem s penězi v rukou a pod botami, aby

neuletěly. Pak začali sázet u toho, co házel kostky, a uzavírat sázky mezi sebou.

„Čtyři ku dvěma bez desítky.“

„Pět bez desítky, jedenáct.“

„Dvojka bez desítky, trojka.“

Házeč shrábl ze sázek dva ku jedné asi třicet dolarů. Trefil desítku a ze všech stran sbíral peníze, tahal bankovky lidem zpod nohou a z natažených rukou. Nechal na zemi desítku a řekl: „Jedem!“ Někdo se mu zdekoval. Vyšla sedmička. Znovu zdvojnásobil sázku, a hodil dvacet.

Všichni byli napnutí a zaujatí hrou. Kostky se odrazily od desky a vyšla devítka. Ti, co se netrefili, začali sázet.

„Šest ku čtyřem bez devítky.“

„Deset bez devítky, trojka.“

„Na konci vyjde pětka.“

Nebyla to ani náhodou bezvýznamná konverzace.

Šli jsme dál a Al povídá: „Mohli bysme navštívit Mary-Ann. Je opravdu příjemná. Jedinej problém je ten její příšernej manžel. A taky že nikdy nepodávají žádný líkér.“

„Pojďme k Georgeovi a dáme si panáka,“ navrhl Phillip.

„Co Betty-Lou?“ nadhodil jsem.

„Dobře, pojďme tam.“

V nesusoudných skupinkách jsme se trousili k bytu Betty-Lou, což bylo kus cesty zpátky, odkud jsme přišli.

Cestou Phillip vyskočil a urval větev ze stromu. Al se obrátil ke mě: „No, není báječněj?“

Betty-Lou bydlela ve sklepním bytě. Byla to dívka z Jihu, patřila k církvi Křesťanská věda. Pracovala v rádiu a byla pevně přesvědčená o budoucím vzdě-

lávácím posláním rozhlasu. Vypadalo to, že po válce člověk nebude schopen odolat veškeré kultuře, která se na něj bude valit z rádií, protože se chystali udělat nahrávky univerzitních přednášek na všechna témata a vysílat je dvacet čtyři hodin denně.

Řekl jsem, že mi to připadá hrozné, a ona na to, že jsem „strašně cynický“.

Když jsme přišli k Betty-Lou, měla návštěvu. Byl to malý muž z Brooklynu a vypadal jako taxikář. I v tom počasí měl na sobě dvouřadý oblek a křiklavou vázanku a očividně se snažil o vybrané způsoby. Přinesl Betty-Lou láhev kalifornského a kousek studeného rostbifu. Phillip ho letmo pozdravil a hned si nabídl maso a víno. Al učinil totéž a oba toho chlápka z Brooklynu ignorovali.

Ryko a já jsme se posadili a upadli do pochmurného mlčení. Phillip pořád ještě pojídal rostbif a přitom začal vytahovat knihy z police a obracet stránky mastnými prsty. Já se vzchopil a položil Betty-Lou pár otázek ohledně rádia.

Po pár minutách se muž z Brooklynu zvedl k odchodu. Potrásl si ruce s Rykem a se mnou. Nejistě se podíval na Ala a Phillipa. Ten se zrovna probíral stohem desek a Al seděl se zkrříženými nohama na zemi a díval se na něj.

„No, tak já už půjdu,“ řekl muž z Brooklynu.

Betty-Lou s ním šla ke dveřím a řekla mu, ať se zas někdy staví.

Phillip a Al se zabývali gramofonem a podařilo se jim ho zprovoznit. Pak nasadili desku s hudbou z *Labutího jezera*.

Najednou z kuchyně vyběhla velká hnědá krysa a chvilku nerozhodně stála uprostřed pokoje. Pak se zapištěním odběhla do koupelny.

„Propánájána!“ vyjekla Betty-Lou. „To je zas ta stará krysa.“

Šla do kuchyně a namazala plátek grahamového chleba fosforovou pastou. Rozlámala plátek a rozházela kousky po kuchyni a v koupelně. Věděl jsem, že to nebude k ničemu, protože fosforovou pastu už krysy mají v merku. A kromě toho v jejím bytě bylo tolik děr, že by tam mohly vlézt všechny krysy z New Yorku.

Za chvilí přišli dva muži a jedna dívka, a já začal mdlou konverzací s jedním z mužů. Mluvili jsme o špatné kvalitě kubánského džinu a o vysokých cenách lihovin obecně. Povídal, že jeho oblíbený nápoj je skotská, a já, že u mě je to koňak, ale že už se nesežene. „Ale ano, dá se sehnat,“ řekl.

„Jistě, jeden panák za dolar,“ povzdechl jsem si a dodal, že koňak se pravděpodobně nedá vyrábět nikde jinde než v kraji Cognac ve Francii. „Žádná pálenka odjinud nemá ani zdaleka tu chuť.“

Chvilku o tom dupal. „Kalifornské brandy je hrozné,“ prohlásil.

„Já zas nemám rád španělské.“

„No, já o brandy vlastně moc nestojím.“

Nastalo dlouhé ticho. Omluvil jsem se a šel na záchod, opřel se o stěnu a přitom dával pozor na krysy.

Když jsem se vrátil, Al a Phillip se chystali jít ven a koupit láhev rumu za peníze, kterými přispěli ti dva muži. Abych se vyhnul konverzaci, šel jsem ke gramofonu a pouštěl desky. Ryko mluvil s Betty-Lou a já zaslechl, že se to týká Phillipa. Zdálo se, že u ní Ryko dělá pokroky.

Al a Phillip se nakonec vrátili se dvěma francouzskými námořníky, které sebrali v baru U George. Všichni začali mluvit bídnou francouzštinou, kromě

námořníků, kteří mluvili bídou angličtinou. Snažili se všechny přesvědčit, že jsou slušní lidé, kteří nemají ve zvyku se seznamovat s cizinci, a všichni jim dokola říkali, že je to v pořádku.

Nakonec se společnost rozpadla a my jsme vyšli na ulici. Phillip chtěl něco sníst, a tak jsme se vydali po Sedmé avenú k baru U Rikera.

Phillip praštil do značky zastávky autobusů, a když se rozkývala, Al vyskočil na dřevěnou policičku na noviny před jednou cukrárnou a srazil ji na zem. Z obchodu vyběhl Řek, zmocnil se Ala a nepustil ho, dokud mu nedal dolar.

Později, když už jsme seděli U Rikera a pojídali u pultu vajíčka, mi Ryko pověděl, že Betty-Lou cítí k Phillipovi silné antipatie.

„Je na něm něco zkaženého,“ citoval ji. „Jde z něj pach smrti.“

„Dobrá věta do knížky,“ řekl jsem.

Když jsme pak odcházeli od Rikera, Phillip mi ukázal dolar a řekl, že ho ukradl Betty-Lou z peněženky.

Ve středu se udělalo krásně. Byl to jeden z těch jasných a chladných červnových dnů, kdy je všechno modré, růžové a mosazně hnědé. Vystrčil jsem hlavu z okna ložnice u Janie a rozhlédl se. Bylo jedenáct, ale všechno vypadalo tak svěží a ostré jako časně zrána.

Janie byla našťvaná na Phillipa a na mě, že jsme přišli pozdě, a tak nevstala, aby nám udělala snídani, a Barbara byla doma v Manhassetu.

Vyrazili jsme k Odborářské hale a zrovna když jsme zahnuli na Sedmnáctou, spatřili jsme Ramsaye Allena, který na nás čekal na schodech haly s širokým úsměvem ve tváři.

Vešli jsme do haly a na tabuli byla hromada nových nabídek práce. Nejprve jsem šel dozadu do jedné z kanceláří a začal jsem si stěžovat na svou kartu.

„S touhle kartou člena s nedoplatky se nemůžu dostat na loď,“ řekl jsem úředníkovi, „a já musím hned vyrazit, protože nemám ani vindru.“

„Nemůžu pro vás nic udělat,“ prohlásil kategoricky.

Vrátil jsem se k Phillipovi a Alovi. Seděli v řadě se židlemi, Phillip četl Briffaultovu *Evropu* a Al se na něj díval. Řekl jsem jim, co jsem se dozvěděl od úředníka.

Al řekl, že zná jistou dívku z Village, která pracuje v jedné z kanceláří v patře. „Pokusím se něco udělat,“ řekl a šel za ní.

Za čtvrt hodiny se vrátil a řekl, že s ní jde na oběd. „Čím jí ten oběd zaplatíš?“ zeptal se Phillip.

Al řekl, že se za půl hodiny vrátí a přinese nějaké peníze, a odešel.

„To by mě zajímalo, proč nám pomáhá,“ řekl jsem Phillipovi.

„Nejspíš si myslí, že ho nechám, aby šel na loď se mnou.“

Bylo asi čtvrt na jednu, když se vrátil Al s pěti dolary, které si vypůjčil od nějakých známých ve Village. Šel nahoru a pak se vrátil s tou odborářkou. Bylo hned vidět, že na Alovi visí a že by pro něj možná udělala cokoli.

Vyrazili jsme na oběd do španělské restaurace na Osmé avenue. Dívka řekla, že sem chodí na jídlo každý den, a že je to takový ten „maňana“ podnik.

Pak se mě zeptala, v čem je můj problém, a já jí to vysvětlil.

„Víte,“ řekl jsem závěrem, „jsem pozadu s placením a přetáh jsem dovolenou, protože jsem dva týdny ležel s chřipkou a nějak mě to vyhodilo z rytmu.“

„Vy jste jim to neřek?”

„Myslel jsem, že by to stejně nebylo nic platný.“

„Ale bylo, i kdyby to byly jen ty dva týdny,“ řekla.

Pak jsem jí začal lichotit a ptal se jí, zda zná ve Village toho a tamtoho, nebo jestli se setkala s tím či oním, a podal jsem jí výčet svých levicových kamarádů ze starých časů. Některé z nich znala. Pak jsem začal přehánět a povídal jí o svých komunistických aktivitách v Pennsylvánii a jak mě jednou zatkl na shromáždění v Bostonu jako agitátora. To

všechno na ni udělalo dojem. Začala mě považovat za jednoho z nich.

Pak začal Al vyprávět zábavné historky a z oběda se stala minipárty. Celé to kazil pouze Phillip, který se smál, když mluvila o „prostém člověku“.

Nakonec si s ní Al domluvil schůzku na další týden, a tím byla vlastně celá dohoda zpečetěna. Když jsme dojedli, utřela si ústa papírovým ubrouskem a řekla: „No, já myslím, Mikeu, že s tou tvojí průkazkou budu moci něco udělat.“

Tak jsme se všichni vrátili na Sedmnáctou a ona nám řekla, abychom počkali, než vyřídí pár telefonátů. „Definitivní zprávu pro tebe budu mít do tří,“ řekla mi, a my ji vyprovodili ke dveřím do Odborářské haly.

V Anchor baru jsme si objednali rundu piv a když Phillip odešel na pánský záchod, Al se ke mně naklonil a řekl: „Mikeu, takže máte namířeno do Francie. Opravdu bych si přál, abych moh jet s vámi.“

„Tak proč to neuděláš?“ zeptal jsem se.

„Phillip by to myslím nechtěl. Co si o tom myslíš ty?”

„My o tom nemluvíli. Pokud jde o mě, byl bych rád, abys s náma jel. Ve více lidech je to veselejší, a kdybys jel s náma, myslím, že bysme si to na tom parníku víc užili.“

„Ano,“ přikývl Al, „myslím, že ve třech by se nám dařilo líp. Oba jste mladí a nepraktičtí, nevěděli byste, jak si sehnat jídlo nebo peníze.“

„To zní logicky,“ prohlásil jsem. „Kdybysme byli sami, nejspíš bysme umřeli hladem.“

„Věřím, že máš pravdu,“ řekl vážně Al a pokračoval: „Mikeu, proč nepřesvědčíš Phillipa, aby mě nechal jet s vámi?”

„No, pokud jde o mně, já proti tomu nic nemám. A myslím, že za to nic nedám, když se pokusím Phillipa přesvědčit. Třeba se nechá obměkčit. Jasně, zeptám se ho.“

„Předlož mu všechny ty argumenty ohledně jídla a peněz.“

„Jasně.“

„Udělej to, Mikeu.“

„Udělám.“

Al mě poplácal po ramenou a objednal mi ještě jedno pivo.

Když se Phillip vrátil, začali s Alem znovu mluvit o Nové vizi. Phil si nebyl jistý, třeba je nemožné ji dosáhnout, vzhledem k tomu, říkal, že jsme všichni vybaveni jen omezeným počtem smyslů. Al příkyl: „To je zajímavé. Ale spoustu zajímavých věcí o okultismu bys našel v Yeatsovi a také v kabalistickém učení.“

„Rimbaud si myslel, že je Bůh,“ řekl Phillip. „Možná že tohle je primární předpoklad. V kabale stojí člověk na prahu monotónního života, a mezi ním a Bohem stojí pouze mlžný příkrov. Ale dejme tomu, že by se člověk skutečně proměnil v Boha, v Slunce, co by viděl a věděl pak?“

„Ano,“ souhlasil Al. „Něco na tom možná je. Ale Rimbaud po takovéhle projekci nakonec neuspěl.“

Phillip sevřel pěst. „To jistě, a myslím že chápu proč, i když si nejsem jistej, jestli bych to uměl souvisle vysvětlit.“

„Zkus to i tak,“ naléhal jemně Al a svařtil obočí.

V té chvíli nad tím Phillip mávl rukou a objednal další pivo.

Konečně byly tři a my se vrátili přes ulici k hale. Ze vstupní haly jsem zavolal té dívce a ona mi řekla,

ke komu mám jít. Poděkoval jsem jí za námahu, a pak si vzal telefon Al a začal se s ní vybavovat.

Odborář řekl, že slyšel o mém speciálním případu od jedné sestry a ta že je ochotna vzhledem k okolnostem vystavit mi novou průkazku. Zatímco ji vyráběli, strčil jsem si do kapsy pár nevyplněných karet, které by se mohly hodit v nouzi v budoucnu.

Vrátil jsem se k Phillipovi a Alovi s dobrými zprávami. Stáli jsme před tabulí s dalšími námořníky a dívali se na rozvrh lodí.

„Teď už se na loď určitě dostaneme,“ prohlásil Phillip.

„Když ne dnes, tak zítra,“ řekl jsem. Pak jsem ukázal Alovi prázdné průkazky, které jsem štípl v kanceláři. Ihned mi je vzal z ruky a nacpal si je do kapsy kabátu. Stalo se to tak rychle, že si toho Phillip ani nevšiml. Podíval jsem se na Ala a on na mě smrtelně vážně pohlédl.

O minutu později Al řekl, že musí jít, že jde malovat byt někam na Dvaapadesátou, a odešel. Phillip a já jsme si sedli na lavičku a čekali na vyvolávání nabídek v půl čtvrté.

V půl čtvrté přišla nabídka pro palubní dělníky. Vhodil jsem svou novou kartu se čtyřmi dalšími námořníky s kvalifikací, a málem to se mnou praštilo, když jedno z míst prodali mě. Phillip a já jsme zářili spokojeností, a on mi zapálil roztřesenýma rukama cigaretu.

Pak přišla nabídka na řadové námořníky a Phillip vhodil svou kartu spolu s asi deseti dalšími. Dispečer zamíchal karty a kontroloval je podle stáří.

Byl tam jeden z těch řadových, který se po celý den potloukal kolem okénka s nabídkou míst, hubený uhrovatý kluk tak sedmnáctiletý, který vypadal

trochu slabomyslně. Hodili mu kartu zpátky do obličeje, jako po celý den předtím. Podíval jsem se na jeho kartu a uviděl razítko »člen s nedoplatky«. Neměl dost rozumu na to, aby šel k okénku s volnými místy, takže se celý den jen potloukal kolem toho okna, podával tam svou bezcennou kartu a oni ji házeli zpátky do jeho pochmurně se usmívající tváře. Řekl jsem mu, co má udělat, protože to vypadalo, že nikoho jiného to nezajímá, ani dispečera.

Phillipovi hodili kartu zpátky, ale prohrál jen kvůli pár hodinám stárí karty. Vrátili jsme se k sedadlům. „Vono to přijde,“ řekl jsem.

„Jedno z těch míst pro námořníky s kvalifikací vráceno — je volné,“ řekl dispečer do mikrofону. To bylo to moje místo.

„Zítra je taky den,“ prohlásil jsem. „Vstaneme hodně brzo.“ Začal jsem myslet na Alův úspěch u té odborářky a podíval se na Phillipa, který si znovu otevřel knížku.

„Al je úžasnej chlap,“ povídám. „S ním si nikdy nemusíš dělat o nic starosti.“

Phillip vzhlédl od knížky.

Rozhodl jsem se, že už je toho dost. „Proč nenecháš Ala, aby šel na loď s náma? Hrozně to chce.“

Phillip se zatvářil utrápeně.

„Ě, jen to ne. Hlavním smyslem, proč jdu na loď, je utýct před ním. Už jsem ti to říkal.“

„Nechápu to,“ pokrčil jsem ramený.

„Vzhledem k tomu, že nejsi dobře obeznámenej se všemi fakty, ani neočekávám, že bys to chápal.“

„Tak jo, no,“ řekl jsem chladně.

Najednou už zase bylo pět a Phillip navrhl, abychom šli k Alovi a povečeřeli s ním. Myslel si, že Al bude mít nějaké peníze za malování, ale já

zatraceně dobře věděl, že Al běhal po celém městě a sháněl píchačky, kterými by si orazítkoval svoje prázdné karty, aby mohl vyplout s námi.

Když jsme dorazili k Alovu bytu nad džezovým klubem na Dvaapadesáté, ještě nebyl doma. Natáhl jsem se na gauč a Phil si sedl do lenošky a četl si *Evropu*.

Z gauče jsem viděl na dvorek, na starou omítnutou zeď porostlou psím vínem a s trhlínou, která v jasném pozdně odpoledním světle vypadala úchvatně. „Podívej se na tu zeď venku a na ty exotický listy psího vína,“ zavolał jsem na Phila. „Vsadím se, že takhle vypadá Montmartre.“

Phillip přešel k francouzskému oknu, stál tam, a díval se na zeď. Dost brzy jsem na gauči usnul.

Když jsem se vzbudil, stáli nade mnou Al a Phillip a říkali mi, abych vstal. Otočil jsem se a začal myslet na sen, který se mi před chvílí zdál. Byly tam nějaké kopce, které jsem viděl v Tennessee. Pak jsem uvažoval o tom, jak je divné, že se mi v posledních dnech vůbec nezdá o lodích, protože vždycky, když vyrazím na moře, už dopředu se mi o něm zdá.

O chvílku později se o pár čísel otevřely dveře a dovnitř vklouzl dlouhý stín Willa Dennisona. Polekal jsem se, protože vešel bezhlučně. Měl na sobě svoje pruhované sako a z úst mu visela zpola vykouřená cigareta.

Posadil se do lenošky a Al s Philipem mu začali vyprávět o obědě s dívkou z odborů a jak to všechno dopadlo. Posadil jsem se na gauč a sledoval Dennisonovu reakci.

U Dennisona bylo těžké nějakou reakci vypozařovat. Znal jsem ho už několik měsíců, a přesto jsem do něj neviděl. Pocházel z Rena v Nevadě a v jeho

pohledu bylo něco, co připomínalo dostihy a stoly v herně. Ale to byl jen vnější dojem. Mluvil pomalu, nevlídně a protahovaně a přitom v jeho hlase byl nesourodý přídech uhlazenosti. Neustále přijímal záhadné telefonáty z Chicaga a někteří z těch lidí, co ho navštívili v jeho bytě, působili docela příjemně, až na to, že na nich bylo něco upjatého a tajemného.

Willova matka bydlela podle všeho v Renu a posílala mu balíky s jídlem a podle toho, co říkali Philip s Alem, Will se o Vánocích vždycky spakoval a vydal na Západ. Na Dennisonovi bylo cosi výrazně západního, a já se často sám sebe ptal, proč bydlí na Východě. Jistěže jsem zaslechl něco o tom, jak je tam na Západě pro něho nezdravé ovzduší, přičemž se proslýchalo, že má nevyřízené účty se spoustou lidí, kteří by se s ním někdy rádi setkali. Jeho každoroční vánoční cesta byla vždycky tajná.

Dennison mi tak trochu připomínal kovboje. Ne toho kovboje, co ve filmech jezdí na bílém koni, má perlově šedý stetson a dvojité bohatě zdobené pouzdro na pistole. Will je takový ten kovboj, co nosí jenom vestu a poloviční stetson, sedí u karetního stolku v saloonu a když si kladný hrdina a padouch vyřizují účty, tiše se vytratí se svými penězi.

Ve středu večer to bylo stejné. Když jsem na cestě z práce dorazil k Alovi, už tam seděli Ryko a Phillip. Podle všeho zaspali, takže se jim nepodařilo dostat na loď, ale zítra už určitě, a tak dále. Už jsem z toho začínal být znechucený a bylo mi jasné, že se to může táhnout celé týdny. Šli jsme na večeři.

V hale jsem potkal Agnes. Strávila celý den zpovídáním lidí ve vazební věznici a zjistila, že Hugh tam opravdu je. Druhý den se chystala sehnat mu právníka, který by ho dostal ven na kauci. Dal jsem jí jméno jednoho právníka, o němž jsem věděl, že pomohl mému příteli vyváznout se dvěma měsíci, když ho předtím chytili v jedné kancelářské budově ve čtyři ráno s patnácti sty dolary v kapse, které mu nepatřily.

Zeptal jsem se Agnes, zda s námi půjde na večeři, ale řekla, že ne, protože je švorc. Řekl jsem: „Já to zatáhnu,“ a ona znovu, že ne. Vždycky byla taková. Tak jsem jí popřál dobrou noc a vyšel z domu.

Ostatní stáli na ulici před domem.

„Agnes nechtěla jít na večeři, protože je švorc. Někteří lidi mají určitou hrdost,“ poznamenal jsem.

„Lidi maj podivný nápad,“ reagoval Phillip

„Jo,“ řekl jsem, „ale ty jsi umělec, nevěříš ve slušnost a poctivost a vděčnost. Kam půjdeme na jídlo?“

Phillip se chtěl po večeri podívat do biografu Playhouse na Páté avenue na *Pepe Le Moko*, takže jsme se rozhodli, že se najíme ve Village. Ze Sedmé avenue jsme jeli podzemkou na Sheridan Square a šli se najíst k Chumleymu.

Po večeri jsme šli pěšky k Playhouse. Phillip a Ryko se dostali dovnitř za polovic, když ukázali svoje papíry obchodního námořnictva. Když jsme byli uvnitř, Phillip vešel do řady první a posadil se. Po něm Ryko, pak já a nakonec Al.

Během filmu Al pořád natahoval krk, aby viděl na Philipa, a nakonec se přesunul na druhou stranu vedlejší přední řady, aby měl nerušený výhled na Phillipův profil.

Po kině jsme šli do MacDonalldovy taverny, což je teploušský podnik. Bylo jich tam plno a všichni vriskali a předváděli se. Každou chvíli některý z nich pronikavě zaječel.

Protlačili jsme se k baru a objednali si pití. Starší buzící koukali nepokrytě na Phillipa, zatímco ti mladší dělali, že si ho nevšímají, stáli kolem ve skupinkách, bavili se mezi sebou a pokradmu ho okukovali.

Kolem postávalo pár námořníků. „Kurvafix, kde jsou v tomhle městě ženský?“ divil se jeden z nich.

Dobře oblečený muž středního věku se začal s Phillipem bavit o Jamesi Joyceovi. Tvrdil mu, že Phillip o literatuře nic neví, a snažil se tak vytvořit si dominantní pozici. Pak mu koupil pití.

K Alovi přistoupil malý hubený černovlasý mužík s poněkud pomateným výrazem a požádal ho o cigaretu. Al vytáhl balíček a byla tam jenom jedna. „Poslední cigareta? No, vezmu si ji,“ řekl mužík a vytáhl ji.

Al se na něj chladně podíval a odvrátil se.

Muž začal vykládat, že ve Village se člověk musí chovat jako určitý typ. Byl z Hartfordu v Connecticutu a hledal ženskou. Pak zachytil pohled dvou lesbiček stojících u piána, a v očích se mu zablesklo.

„Ženský!“

Šel k nim, stoupl si za ně, koukal na ně a pomateně se šklebil.

Z MacDonalda jsme šli za roh do Minetty.

„Copak asi dneska večer dělají Babs a Janie?“ napadlo Phillipa. „Uvidíme je později,“ řekl mu Ryko.

V Minettě byla obvyklá směs pitomců. U stolu seděl Joe Gould.

Nějaký chlápek vrazil do Ala a omluvil se.

„Nic se nestalo,“ řekl Al.

„Omluvil jsem se, protože jsem džentlmen, ale vy byste to do mě neřekl,“ prohlásil ten člověk.

Al se na něj podíval. „Já byl náhodou na Michiganský univerzitě mezikolejný šampion v boxu,“ pokračoval chlápek.

Nikdo na to nereagoval a šampion se za chvíli přesunul obtěžovat někoho jiného. Lidi v barech vždycky tvrdí, že jsou boxeři, a doufají, že tak odvrátí útok, podobně jako když černý hádek vibruje svou zadní částí v listí a snaží se vydávat za chřestýše.

Každý si dal pár panáků. Al se posadil k docela pohledné dívce a dal se s ní do řeči. Phillip stál u baru a já si všiml, že ukazuje své námořnické papíry někomu, kdo se mu zase snažil ukázat nějaký dokument o tom, co dělal v předchozí válce.

Posadil jsem se k Alovi a té dívce. Byla to dřina se s ní bavit. Al jí vyprávěl o filmu a já se zmínil, že jsem byl v Alžíru.

Když to uslyšela, podívala se na mě strašně nepřátelsky. „Kdy jste byl v Alžíru?“ chtěla vědět.

„V roce 1934.“

Nadále se na mě dívala s výrazem hloupého podezření a hněvu.

Začal jsem zase mít ten důvěrně známý pocit z doby, kdy jsem dělal barmana, totiž že jsem jediný duševně zdravý člověk ve cvokárně. Člověk z toho nemá pocit nadřazenosti, spíš sklíčenosti a strachu, protože nemůže s nikým navázat kontakt. Rozhodl jsem se jít domů.

„Hele, Ale, já zítra brzo vstávám. Myslím, že půjdu.“ Zvedl jsem se, vyšel z baru a vydal se pěšky domů.

Když jsem procházel kolem podniku U Tonyho Pastora, viděl jsem, jak Pat, lesbická vyhazovačka, právě pakuje opilého mladého námovníka na ulici. „Tenhle podnik je plnej zasranejch teploušů,“ hulákal. Rozmáchl se do vzduchu a málem upadl na obličej. Pak se s mumláním odpotácel.

Šel jsem na Sedmou avenue a dál Christopherovou, abych si koupil ranní noviny. Cestou zpátky jsem si všiml nějaké hádky před barem U George, a tak jsem přešel ulici, abych se podíval, co se děje.

Majitel stál ve dveřích a dohadoval se s třemi chlápky, které právě vyhodil. „Já píšu povídky do *Saturday Evening Post*,“ říkal pořád dokola jeden z nich.

„Mně je fuk, co děláš, blbečku, já tě tu nechci,“ prohlásil majitel. „A teď padejte!“ Nakročil k nim a oni schlípli. Když se ale otočil a chystal se vejít dovnitř, ten, co psal pro *Saturday Evening Post*, znovu předstoupil a celé se to opakovalo.

Šel jsem pryč. „Proč nejdete někam jinam?“ slyšel jsem ještě majitele. „V New Yorku je spousta jiných míst.“

Měl jsem pocit, jako kdyby k takovým stupidním hádkám docházelo po celé Americe na každém rohu a v každém baru a restauraci. Po celé Americe lidé vytahovali z kapes svoje doklady a strkali je jiným pod nos, aby dokázali, že někde byli nebo že něco udělali. A napadlo mě, že v Americe jednou každý vyletí a zařve: „Mně je to u prdele!“ a začne štouchat do člověka vedle sebe, nadávat mu a sápat se po něm.

Ve čtvrtek v deset ráno mi chrstnul Phillip do obličeje sklenicí vody.

„Hej, vstáváme!“

Spal jsem na gauči úplně oblečený a Janie ještě spala v ložnici. Phillip už se umyl a učesal a byl připravený vyrazit.

Když jsme se dostali k Odborářské hale, ještě jsem napůl spal, a tak jsem se posílil hrnkem kafe a sendvičem u pojízdného řeckého stánku.

Zrovna když jsme vcházeli do haly, vyvolávali nabídku pro celou palubní posádku. Běželi jsme k okénku a já vhodil svoji kartu s šesti dalšími námořníky, co měli kvalifikaci. Na devět míst bylo jen sedm karet, takže jsem si byl jistý, že konečně dostanu práci. Ale dispečer dvě karty odhodil, a jedna z nich byla moje.

„Co je sakra na mý kartě špatného?“ zařval jsem skrz klec.

„Jasně!“ chtěl vědět další námořník.

„Včera večer byla schůze,“ povídá dispečer, „a vy jste tam nebyli. Příště už, bratři, budete vědět, že byla schůze.“

Popadl jsem z okénka kartu jiného námořníka a podíval jsem se na rub. Bylo tam razítko: „Účast na schůzi 26. června 1944“.

Šel jsem zpátky sednout si na lavičku a nadával jsem.

Phillip stál nade mnou. „Takže co teď?“ zeptal se.

Podíval jsem se na něj trochu bezradně. „Musíme něco vymyslet.“

Chvilku jsme seděli a přemýšleli. Pak jsem se rozhodl, že se vytasím s něčím, co zafunguje. „Pojď,“ řekl jsem Phillipovi a vedl ho do jedné z kanceláří vzadu.

Seděl tam odborářský funkcionář a mluvil do telefonu. Opřel jsem ruce o desku stolu a čekal, až mi bude věnovat plnou pozornost. Mluvil ještě dalších deset minut a pak zavěsil.

„Podívej se, bratře,“ spustil jsem. „Zrovna jsem málem dostal práci, když dispečer hodil mojí kartu zpátky s tím, že nemám razítko za včerejší schůzi. Znamená to, že nemůžu na loď?“

„Znamená to, že musíš jít k okénku Volných míst, bratře.“

„No, ani jeden z nás —“ otočil jsem se a gestikuloval na Phillipa — „nemoh být na včerejší schůzi, protože jsme byli ve Washingtonu. Strávili jsme tam pár dní a poslouchali debaty v senátu a sněmovně o Pillsburyho poválečném zákonu. Víte, opili jsme se, a rozhodli se, že tam zajedeme a —“

„Co si o těch debatách myslíte?“ přerušil mě funkcionář.

„No,“ řekl jsem a natočil se k Phillipovi. „Phil a já jsme nikdy nic takového nezažili. Byla to hrůza sedět tam a poslouchat tyhle jižanský reakční mizery, co jsou proti demokratickým dani z hlavy, jako je tenhle John z Georgie nebo Banken z Mississippi, jak řečnej proti zákonu, jako je ten Pillsburyho.“

Odborářský funkcionář se slabě usmíval. Chystal jsem se mluvit dál, když zazvonil telefon. Funk-

cionář asi minutu mluvil a pak zavěsil. „Takže, jak říkám —“ začal jsem znovu.

„Tak se na ty karty podíváme,“ přerušil mě a natáhl ruku. Dal jsem mu průkazky a on do nich dal razítko.

„Díky,“ řekl jsem vážně, jako bratr, kterého právě po stávce díky odborům propustili z vězení na kauci.

Vyšli jsme z kanceláře a podívali se na karty. Bylo tam razítko: „Účast na schůzi 26. června 1944.“

„To bylo fakt dobrý,“ řekl Phil.

Našli jsme Ramsaye Allena, který nás hledal v hale, a my mu pověděli o tom odborářském funkcionáři. Al uznale pokýval hlavou. Pak, když Phillip šel do předsálí koupit cigarety, jsem se Ala zeptal, co bude dělat s těmi nevyplněnými kartami.

„Neudělám nic,“ odpověděl. „Phillip řekl, že nechce, abych s ním byl na stejný lodi. Je to k ničemu.“

Pokrčil jsem rameny a cítil se líp.

Když se Phillip vrátil, stoupli jsme si a studovali tabuli s údaji o lodích.

„Já to cítím v kostech,“ povídá Phillip. „Dnes nebo zítra budeme mít loď.“

Al se celou dobu díval na Phillipa a ten si ho vůbec nevšímal. „Proč tady trávíš celý odpoledne,“ řekl mu po chvíli, „když bys místo toho mohl vydělávat?“

„No ano, to je nápad. Mohl bych něco sklížit pro starou paní Burdettovou.“

„No tak do toho,“ řekl Phillip a Al okamžitě odešel.

Dali jsme si s Philem lehký oběd a pár piv v Anchor baru, čekali na místa v hale, četli si, podřimovali na lavičkách, a pak už najednou zas pomalu zavírali. Nechali jsme si ujít několik míst na tankerech, protože jsme se chtěli dostat na nákladní loď. Teď,

když jsme měli průkazky v pořádku, jsme začali být vybíraví. Tankery, které pluly do Francie, zůstávaly na volném moři, takže bychom se nedostali na břeh.

Allen se vrátil těsně před pátou a ukázal nám desetidolarovou bankovku.

„To koukám, Ale,“ podivil se Phillip, „neříkej mi, žeš tohle všechno vydělal.“

Al nám ukázal dvě stvrzenky ze zastavárny na dva malé brilianty. Phillip chtěl vědět, kde Al ty brilianty vzal.

„Něco jsem natíral u staré paní Burdettové, když šla ven se psem, našel jsem je v zásuvce prádelníku. Její dvě kočky mě sledovaly.“

„Myslíš tu starou paní Burdettovou z Memphisu, ke který chodíš na čaj, když ti dojdou peníze?“

„Ano. Je to stará rodinná přítelkyně.“

„Dobrá práce,“ prohlásil Phillip. „Tak je půjdem utratit.“

„Žádná lod?“ zeptal se bystře Al.

„Zítra je taky den.“

Nejdřív jsme se zastavili v Anchor baru a každý si dal whisky se sodou. Bar byl k prasknutí plný námořníků, kteří přes den dostali práci, a teď popíjeli do zásoby před dlouhou cestou.

Rozhodli jsme se, že se půjdeme podívat na jeden francouzský film na Times Square, a šli na podzemku. Když jsme tam dorazili, chvíli jsme se rozhlíželi, a pak našli jednu italskou restauraci, kde měli špagety, a vešli dovnitř.

Já s Alem jsme si objednali pivo, Philip si dal sherry. Před tím si koupil *P. M.* a díval se na vojenskou mapu, upíjel sherry a mluvil o frontě. Pak nám přinesli špagety. Šel jsem k pultu a vzal tam velké sypátko s paprikou, abych si ji přidal do masové omáčky.

Když jsme dojedli, Phil posunul sypátko s paprikou přes stůl k Alovi. „Tak se ukaž, Allene, jestli základně sníst tohoto celou lžící,“ vyzval ho. „Keats to dokázal.“

„No, já nevím,“ váhal Al.

„Pročistí ti to žaludek,“ tvrdil Phil tak hlasitě, že ho slyšeli vedle u stolu. „Je to dobrý na vředy. Když to udělal Keats, proč bys nemoh ty?“

Takže Al si vzal velkou lžící na špagety a nasypal do ní trochu papriky. Pak si nabral plné sousto a podržel ho v ústech. Oči mu slzely, ale přesto se snažil usmívat.

„Tady máš,“ přistrčil mu Phillip přes stůl sklenici s vodou, „pij k tomu vodu. Tím to bude horší.“

Podal jsem Alovi kousek chleba. „Vezmi si chleba a dostaň tu papriku do žaludku.“

„Voda to zhorší,“ trval Phillip na svém. „Chleba je kompromis.“

Al tedy vypil vodu a slzy se mu kutálely po tvářích, strašně ho to páliło. Každou chvíli potřásl hlavou a udělal: „Hú!“ a usmál se na Phillipa. Bylo to hrozně trapné a já trval na tom, aby si Al vzal chleba.

„To nikam nevěde,“ namítal jsem, ale oni mě neposlouchali.

Takže Al pořád dělal Hú! a usmíval se na Philipa, úplně jako idiot, který hoří na hranici, usmívá se, potřásá hlavou a říká svým mučitelům: „Panejo, to to pálí!“

Nakonec už na tom nebylo nic legračního. Zvedli jsme se a Al zaplatil účet.

Když jsme vycházeli z podniku, Phillip popadl z výlohy jeden dlouhý makaron a vynesl ho ven jako hůl. Když jsme byli na chodníku, dal si konec mako-

ronu k poklopce, vypadalo to úplně jako třpytivý výtrysk moče. Muži, kteří v podvečer spěchali kolem, zírali, dokud nezjistili, že je to jenom makaron, a šli dál bez zastavení. Ženy odvracely hlavy a dělaly, že si toho nevšímají. Phillip kráčel ke kinu Apollo a držel si makaron u poklopce, takže to vypadalo, jako když močí za chůze.

Al koupil lístky a vešli jsme do Apolla. Po schodech jsme vyšli na balkon, abychom mohli během promítání kouřit.

Přímou ve výklenku napravo od balkonu bývá obvykle skupinka teploušů, kteří se tam poflakuji, napůl sledují film a napůl šmírují sedadla na balkoně a hledají případný úlovek. Stáli tam a kradmo se dívali, jak Phillip běží k nádobě s pískem, drží si makaron u poklopce a třese s ním, takže to vypadalo, jako když rozstřikuje moč do písku. Buzící se odsunovali jak krabi.

Sedli jsme si do první řady na balkoně a zapálili si cigarety.

Přítav stínů je film o jednom dezertérovi z francouzské armády, který je v Le Havru a snaží se uniknout ze země. Všechno už je zařízené, má pas a je na palubě, když ho najednou napadne, že se ještě před odplutím vrátí na břeh a navštíví své děvče. Skončí to tak, že ho jeden gangster střelí do zad a loď v závěrečné scéně vyplouvá z Le Havru bez něho.

Během promítání byl Al, který seděl mezi mnou a Phillipem, úplně klidný. Když film skončil, otočil jsem se k němu a zeptal se ho, jak se mu to líbilo.

„To byl nejlepší film, jaký jsem kdy viděl,“ řekl, a já si všiml, že má zvlhlé oči.

Seděli jsme dál přes další, tentokrát britský film. Uprostřed Al odešel a za pět minut se vrátil se třemi

krabicemi studeného čokoládového mléka. Phillip popadl svou krabici a mlčky ji vypil.

Po představení jsme vyšli z kina směrem na Osmou avenue trochu se napít.

Na rohu Osmé a Čtyřicáté druhé stál uprostřed chodníku hubený stařík s bílými vlasy a hleděl k nebi se sepnutýma rukama. Každou chvíli se někdo zastavil a podíval se vzhůru. Když viděl, že tam nic není, šel dál, aniž by něco řekl nebo změnil výraz. Většinou ale kolem něj jen prošli a neviděli ho. Myslím, že se modlil.

Vešli jsme do baru na Osmé poblíž Třiačtyřicáté. Bylo tam pár napomádaných pochybných týpků v tmavých oblecích, hazardní hráč s křiklavou vázankou a diamantovým prstenem, pár kurev, hlouček buzíků a spousta vojáků. Proti ostatním tu mladí vojáci vypadali naprosto nemístně, jako kdyby vpadli do cizí země nebo obsadili nějaké ruiny.

Chvilku jsme tam zůstali a pili pivo, protože jsme neměli chuť opíjet se. Pak jsme šli na podzemku a jeli na Washington Square. Al byl v té chvíli trochu stísňený, protože věděl, že v bytě č. 32 vítán nebude.

Když jsme tam dorazili, už tam byla Janie s Barbarou. Zrovna si dali kafe ve Waldorfu, když předtím hodiny čekali na Phillipa a mě, a teď byly nepřátelsky naladěny.

„Kde jste ksakru byli?“ vyptávala Janie.

Sedl jsem si do křesla s kočkou na klíně, Phil se posadil na gauč vedle Barbary a Al si sedl na bílé klekátko uprostřed pokoje a usmíval se na všechny strany.

Když šla Janie do kuchyně pro jídlo pro kočku, Al se zvedl. „Mohu ti pomoci?“ zeptal se.

Zapnul jsem rádio a naladil nějakou hlasitou taneční muziku, protože všichni začínali být nepří-

jemní a nervózní. Barbara se mračila a Phil listoval Faulknerovou *Svatyní*. Položil jsem se na druhou pohovku a začal usínat.

Probudil jsem se zrovna ve chvíli, kdy Janie zaječela: „Běž domů!“ a hodila po Alovi knížku. Praštila ho do ramene. Barbara už odešla a Phillip se natáhl na gauči. Janie za sebou práskla dveřmi u ložnice.

Al se podíval tázavě na Phillipa.

„Taky bys mohl,“ vyzval ho Phillip.

„No tak dobrou noc,“ řekl Al a odešel z bytu.

Já šel do ložnice a zavřel za sebou dveře.

„Ten člověk tam,“ říkala Janie, když se začala svlékat, „dej si na něj radši bacha.“

„Na koho?“

„Toho pana Phillipa.“

„Co je s ním?“

„Ty snad víš, proč chce s tebou na loď, ne?“

Odhodil jsem kalhoty na židli: „Ne, proč?“

„Protože je teplej a chce tě dostat.“

„Cože?“

„Žádný cože! Až na tebe jednou v noci na moři skočí, budeš vědět, o čem jsem mluvila.“

Povzdychl jsem, potřásl hlavou a soucitně se na ni podíval.

„Ramsay Allen ho zná líp než ty, tak jen do toho, ty vševěde,“ pokračovala.

„Jsi cvok.“

„Už se mnou žiješ celej rok, pořád mi slibuješ, že si mě vezmeš, dávám ti peníze a ty se teď začneš potloukat s bandou buzíků a nechodíš v noci domů.“

„Tak tohle ti straší v hlavě,“ řekl jsem. „Ramsay Allen. Copak nevíš, že ten řekne nebo udělá cokoli, jen aby tu cestu překazil?“

Janie začala ječet. „První, co se dozvím, bude, že se i z tebe stal pitomej buzík. A možná už jsi.“

„Proč věříš všemu, co ti řekne Al?“

„Chrápeš s tou děvkou Helenou, dáváš jí peníze, a mně si nikdy nedal nic.“

„Kdo ti *tohle* nakukal?“

„Ty si myslíš, že jsem pitomá, a že nevím co se tu děje?“

„A co se teda děje?“

„Chystáš se do Rena s tím gamblerem Dennisonem. To se děje. Ty myslíš, že se mě zbavíš, ale *tohle* ti neprojde.“

„Prokristapána!“

Pak jsem se rychle otočil bokem, protože mi kolenem vyjela po koulích. Začala mě tvrdými útlými klouby mlátit ze strany do obličeje. Vrazil jsem jí facku.

Vedle postele byl stolek, na kterém stál velký popelník plný vajglů a popele, a taky tam byly knížky, papíry, budík, prázdné skleničky, lahvičky parfému, pilníčky na nehty, sada karet a nádobka s pudrem. Janie při pádu vrazila na kraj stolu, ten se překotil a všechno se na ni vysypalo. Ležela tam, vyplivovala vajgly, všude po obličeji měla popel a šaty se jí vyhrnuly nad kolena.

„Ty mizero!“ ječela. „Chceš mě připravit o mou krásu!“

Šel jsem do druhého pokoje.

Phillip seděl na gauči. „Miláčku,“ řekl nahlas, „už nemohu skrývat svou lásku.“

„Buď zticha, proboha,“ vyjel jsem na něj.

Z ložnice jsme slyšeli vzlykot.

Po chvíli jsem šel za Janie. Pořád ještě seděla na podlaze, a tak jsem ji zvedl na postel a začal ji líbat.

Po pár minutách vstala a upravila si obličej. Vrátila se se mnou do postele. „Až se vrátíš z toho výletu, najdem si nový byt.“

Druhý den se Phillipovi a mně podařilo vstát dost brzo. Janie, která se už s námi smířila, usmažila k snídani vejce na slanině a pak nás poslala pryč. Chystala se strávit den úklidem bytu.

Těsně před zavřením jsme se v Odborářské hale s Philem dostali na loď. Byla to *S. S. Harvey West*, nákladní loď kotvící v Hobokenu.

„Hlašte se zítra ráno v osm,“ řekl nám dispečer, „a vemte si všechny svoje věci.“

Vrátili jsme se do kanceláře a vyzdvihli si pracovní lístky.

„Tak, a je to,“ řekl Phillip.

„Jo. Jdem to oslavit,“ prohlásil jsem.

V pátek večer jsem se po práci sešel s Helen a šli jsme ke mě do bytu. Na schodech ale čekali Al, Phillip a Ryko. Pozdravil jsem Ala a znechuceně se podíval na Mikea a Phillipa. Mlčel jsem.

„Takže zítra vyplouváme. Přidělili nás na loď a zítra ráno se máme hlásit na molu,“ řekl Phillip.

„Můžu se na to spolehnout?“ zapochyboval jsem. „Mě už je z těch vašich nezdařených odjezdů nanic.“

„Tohle je najisto. A vzhledem k tomu, že odjíždíme, co kdybys takhle udělal šlechtitý gesto a pozval nás všechny na večeři?“

„Kdybych měl opravdu jistotu, že odjedete, vzal bych vás do Colony — protože ale jistotu nemám, uděláme kompromis a najíme se tady.“ Zamířil jsem s Helenou ke schodům a všichni šli za námi.

Helena si sedla do lenošky před Phillipa.

Šel jsem ke stolu a vytáhl kus papíru. „Udělám seznam.“

„Co nějaké bifteky?“ navrhl Al. „Viděl jsem je na Blecker Street.“

„Dobře. A přineste litr dubonnetu a sodovku.“ Psal jsem do seznamu a předčítal: „Kus plísňového syra, italský chléb, máslo, jablka. A nezapomeňte sehnat trochu ledu na dubonnet.“

Podal jsem seznam Alovi.

„Co nějaké rum?“ zeptal se Phillip.

„Ne,“ namítl jsem, „k létu se víc hodí Dubonnet. Krom toho nechci utrácet.“

„Nebuď měšťák, Dennisone,“ protestoval Phillip. „Koneckonců, zítra odplouváme. Možná už nás nikdy neuvidíš.“

„Jsem zpozdíly měšťák Rimbaud,“ řekl jsem. „A když se nevrátíte, budu si vás vždycky pamatovat tak, jak vypadáte teď.“

Dal jsem Alovi deset dolarů. Phillip se začal prohrabovat mým prádelníkem, že by si rád vzal nějaké šortky.

„Ano,“ přítakal Al a vyskočil se slyšitelným zavráním kloubů, „báječný nápad!“

Nespustil jsem Phillipa z očí, dokud nevyhrabal dvoje šortky, které jsem občas nosil do tělocvičny. Podal jedny Alovi a přímo uprostřed místnosti se oba převlékli.

„Jako bych tu nebyla, pánové,“ podotkla Helena.

„To chcete jít ven na ulici takhle?“ zeptal jsem se.

„Samozřejmě,“ řekl Al

„Radši si vezmi těch deset dolarů a jdi na nákup ty,“ otočil jsem se k Rykovi. „Tyhle dva někde seberou za nemravný obnažování.“

Ryko popadl deset dolarů a nákupní seznam a všichni odešli..

„Nezapomeň na led,“ řekl jsem, když vycházeli ze dveří.

Plně jsem se věnoval Heleně, ale ona pořád tvrdila, že se mohou kdykoli vrátit, a já jí říkal, že mi to vůbec nevadí. „Ale přece jen...,“ řekla stydlivě, což mě znechutilo.

Po pár minutách se vrátil Phillip s balíčkem, v němž bylo víno.

„Kde je led? Kde je sodovka?“ vyptával jsem se. „Tohle se bez sodovky a ledu nedá pít.“

„Pro led jsem poslal Ala. Vždyť víš, že jim chodí v těch velkých těžkých špalcích. Ryko shání ty zbejvajíc věci.“

Prohraboval se zásuvkou stolu. „Kde je ksakru otvůrák?“

Řekl jsem mu, že žádný nemám a ať si ho půjčí od bytné, takže šel za ní nahoru.

Někdo kopnul do dveří. Otevřel jsem a Ryko tam stál s balíčky v obou rukou. „Panebože, to byl trapas jít s těma dvěma v šortkách.“

Začal jsem otvírat balíčky a vytahovat jejich obsah. Bylo tam několik báječně tlustých stejků, trochu čerstvého a navlhlého plísňového sýra, malý sáček s jablky a dlouhý kus italského chleba. Zdvihl jsem jablka: „To se výborně hodí k sýru.“

„Jasně,“ ozval se Ryko z gauče.

Phillip se vrátil s vývrtkou. „Já to udělám,“ řekl jsem, sevřel láhev mezi kolena a otevřel ji s hlasitým pufnutím.

„To se Al ještě nevrátil s ledem? Co je s ním?“ zeptal se Phillip.

Helen seděla, kouřila a měla překřížené nohy, takže jí bylo vidět stehna. Posadil jsem se a masíroval jí nohu. Phillip ji požádal o cigaretu a ona mu ji dala, přičemž balíček držela v ruce natažené od těla. Vzal si a poděkoval. Neodpověděla a odvrátila hlavu.

Vtom vešel Al, postrčil ramenem pootevřené dveře, přispěchal k umyvadlu a shodil tam velký kus ledu zabalený v novinách. Stál tam a mnul si znečitlivělé ruce. Pak se pokusil v žertu položit studené ruce na Phillipa, a ten se zkroutil na stranu.

„Kde je sodovka?“ ptám se.

Ryko vstal a řekl, že pro ni dojde. Šel jsem k umyvadlu, nasekal led házecím nožem, který jsem univerzálně používal, a dal led do pěti skleniček. Pak jsem do každé skleničky nalil hlt dubonnetu. Než jsem s tím skončil, Ryko už byl se sodovkou zpátky. Stříkl jsem do každé skleničky sodovku.

„Tak si poslužte,“ řekl jsem a popadl sklenku, v níž bylo nejvíc dubonnetu. Také jsem podal jednu skleničku Heleně. Po celodenní práci jsem měl žízeň a než ostatní sotva upili, já už si doléval.

„Kdo udělá ten stejk?“ zeptal jsem se, když jsem byl v půlce druhé.

Al řekl, že se toho chopí. V hale v horním patře byl plynový sporák.

„Matka Allen je tak spolehlivá,“ prohlásil Phillip. Pak popadl stejk bez papíru, šel ke dveřím a kynul rukou, přes níž měl přehozený stejk.

Al popadl ostatní stejky a trochu másla a vydal se za ním.

Dopil jsem a nalil si další pití. Ryko četl na gauči T. S. Eliota, a já se začal miliskovat s Helenou a jel jí rukou po noze nahoru. Neměla kalhotky, ale zastavila mi ruku, než jsem se mohl dostat až k cíli.

Po pár minutách přišel Phillip a posadil se na podlaze z *Evropou*.

„Měl by sis tam přečíst tu scénu s bičováním. To je v té knize jediná dobrá věc,“ řekl jsem mu.

„To je tam nahoře Al sám?“ zeptal se Ryko.

„Jak to mám vědět?“ namítl Phillip. „Jsem tam snad?“

Ryko se zvedl. „Kam jdeš?“ zeptal jsem se.

„Půjdu nahoru a pomůžu mu,“ řekl a odešel.

O chvílku později Phillip sklapl knihu a šel nahoru. Udělal jsem slabý dubonnet pro Helenu a silný pro sebe. Chtěl jsem mít jistotu, že budu mít dost.

Poté se vrátil Ryko s prvním stejekem na talíři. Položil mi jej na opěradlo křesla: „To je flák, co?“

„To teda jo,“ povídám.

Nikde nablízku nebyl nuž a ten můj házecí není tak ostrý, aby se s ním dalo něco uříznout, takže jsem odtrhl kus masa pro Helenu a kus pro sebe. Ryko si taky kus utrl a všichni jsme začali jíst. Ten můj byl málo slaný a tak jsem přinesl trochu soli, která stála na ledničce.

Cestou pro sůl jsem rozbalil chleba, kus ukroutil a nabídl Heleně a Rykovi jednou rukou, zatímco jsem se druhou rukou cpal. Byl jsem trošku opilý a měl strašný hlad.

Vtom se vrátili Al s Phillipem. Al nesl velkou pánev na smažení a na ní prskaly dva stejky. Postavil pánev na elektrickou plotýnku, aby vychladla. Pak připravil Phillipovi drink a podal mu ho.

Když pánev vychladla, Al ji položil na podlahu a posadili se s Phillipem proti sobě se zkríženými nohama a stejky ležely mezi nimi. Pak Phillip začal vrčet jako levhart, popadl velký kus masa a trhal ho zuby. Al natáhl ruku po Phillipově stejku a Phillip vrčel a mručel a chňapal rukou jako drápem. Krev z masa jim tekla po bradách a kapala na nohy.

„Viděls ty fotky v *Life*?“ zeptal jsem se Ryka. „Toho lva, jak kvůli kusu masa zabil svého bratra? Nejdřív je vidět, jak do klece hodí maso, pak ho jeden lev popadne do zubů a začne ho táhnout do rohu, pak příběhne druhý lev a snaží se mu maso vyrvat a ten první lev ho praští ze strany do hlavy — a zlomí mu vaz. Na poslední fotce leží lev na zádech

a nohy mu trčí do vzduchu.“ Vytrčil jsem ruce do vzduchu a zamával jimi, abych jim ukázal, jak ten lev vypadal.

„Jo? To muselo být dobrý,“ řekl Ryko.

Napadlo mě, že si budu muset zahrát na lva sám, pokud se mám dostat k svému masu, a tak jsem začal vrčet a mručet a utrl si kus masa. Všichni až na Helenu mručeli, a myslím, že nejlíp mručel Phillip.

Maso bylo pryč, tak jsem přinesl sýr. Už jsem toho lvího divadla měl dost. Jedli jsme sýr s italským chlebem a jablky, což je úžasná kombinace.

Pak jsme se pohodlně opřeli, zapálili si cigarety a dopili skoro všechny dubonnet. Helen mi seděla na klíně, a já začal mít erekci. Ryko se jí přes pokoj díval na nohy.

„Jsi zlatíčko,“ řekl jsem jí do ucha.

Ještě jsme chvílku posedávali, a pak Helen vstala s tím, že se musí vrátit do Queensu. Upravovala a uhlazovala si šaty.

„Nech dveře otevřený“ řekl Al. „Potřebuju tu trochu vzduchu.“

V předsíni jsem se ptal Heleny, zda se v pondělí večer se mnou sejde U Chumleyho. „Ano, pokud budeš sám,“ řekla a odkráčela.

Vrátil jsem se do pokoje a začal přecházet sem a tam. Měl jsem na sobě svoje staré proužkované sako s dírou na rukávě ne větší než deseticent. Phillip najednou strčil do díry ukazováček a zabral. Celý rukáv od lokte dolů se utrl. Pak začal Al poskakovat jako šakal a začal mi sako strhávat ze zad. Sako bylo tak staré, že se trhlo jako papír. Za chvílku na mě viselo v cárech.

Sebral jsem to, co ze saka zbylo, posadil se a začal svazovat kousky do dlouhé šňůry. Phillip mi pomáhal a pak začal i Al. Z celého saka jsme vytvořili jednu

dlouhou šňůru a zavěsili ji kolem místnosti jako girlandu. Všichni čtyři jsme tam seděli a dívali se na ni.

Po chvíli chtěl Phillip jít někam do baru na drink. Rozhodl jsem se, že nepůjdu, protože jsem věděl, že by to s placením zas bylo na mě. Ryko řekl, že chce jít do bordelu.

„Ano, Dennisone, proč nás nikdy nepozveš do bordelu?“ otočil se ke mně Phillip.

„Co to s váma mladejma je, to si neumíte sehnat ženský sami?“ divil jsem se. „Všechny tyhle studentky, co se poflakují kolem a štáva jim teče po nohách. Jo, já když byl ve vašem věku, byl jsem jak bejček. Kdyby se mi chtělo, moh bych vám vyprávět historky, že byste tuhli mezi nohama.“

Zakulhal jsem jako stařík, dloubl Phillipa do žeber a zachechtal se. Pak jsem se narovnal a přestal si hrát na staříka. „Proč neopícháš Barbaru?“ zeptal jsem se ho.

„Já nevím. Je to panna.“

„Ale Phillipe, nemyslím si, že bys ji chtěl píchat,“ vmísil se Al.

„V tom to není,“ obrátil se na něj Phillip. „Ona neví co chce. Je úplně zmatená.“

„Už se s ní celý měsíce muckáš. Tak proč jí ho tam prostě nešoupeš?“ ozval se Ryko přes pokoj.

Al tuhle poznámku ignoroval. „Já nechápu, proč se vždycky se ženami dostaneš do takových složitých citových motanic,“ řekl vážným tónem Phillipovi. „Proč si k nim neumíš najít jednoduchý přístup?“

Jo, řekl jsem si v duchu, *proč se žen nezbavíme úplně.*

„Dobrá, hochu,“ pronesl jsem nahlas a nasadil didaktický tón à la Lionel Barrymore: „Ženy, Phillipe, jsou kořenem všeho zla.“

V hale jsme zaslechli nějaké chichotání a pak do místnosti doplachtila zmačkaná dolarovka a přistála na podlaze Rykovi u nohou.

„Prachy na bordel,“ ozval se dívčí hlas.

Ryko jej poznal: „To je Janie.“ Vyskočil na nohy. „A s Barbarou.“

Vyrazil ke dveřím. Slyšeli jsme jenom, jak někdo sbíhá po schodech.

„Kam jdete?“ ječel Ryko. „Hej!“

Phillip a Al byli v mžiku na nohou. Al se nerozhodně díval na Phillipa.

Ryko byl v hale a o chvíli později jsme ho slyšeli křičet: „Hej, Phile, dělej, než nám zdrhnou. Utíkají na ulici.“

Phillip vyběhl ze dveří a za ním pospíchal Al. Vstal jsem a kráčel ke schodišti.

„Vidiš je?“ hulákal Phillip na Ryka, který teď byl u dveří na ulici.

„Ne, nevidím. Šli směrem k Sedmý avenue,“ ječel Ryko.

„No, když odešly, tak bude nejlíp zapomenout,“ prohlásil Al.

„Jdi do hajzlu, ty starej teplouši,“ otočil se na něj podrážděně Phillip a sbíhal se schodů.

Al zaváhal, na mě se nepodíval, ale pak se rozběhl za nimi a bral schody dlouhými skoky.

Vrátil jsem se do pokoje a šel k oknu. Ryko stál na rohu a křičel na Phillipa, ať sebou hodí. Pak zmizeli za rohem a za chvíli jsem uviděl Ala, jak za nimi spěchá dlouhými, spěšnými kroky.

Dopil jsem posledního půl palce dubonnetu, zavřel dveře a posadil se do křesla, abych si zakouřil. Napadlo mě, že už je čas vyčistit si zuby, když zazvonil zvonek. Byl to Phillip s Alem.

„Co takhle půjčit mi pět dolarů?“ zeptal se mě Phillip.

„Na co?“

„Musím si vzít taxík a jet za těma holkama.“

„Víš, je mi líto, Phillipe, ale zastihls mě ve špatnou chvíli.“ Všechno mi to připadalo směšné, ale nelíbilo se mi jeho poněkud rozkazovací tón.

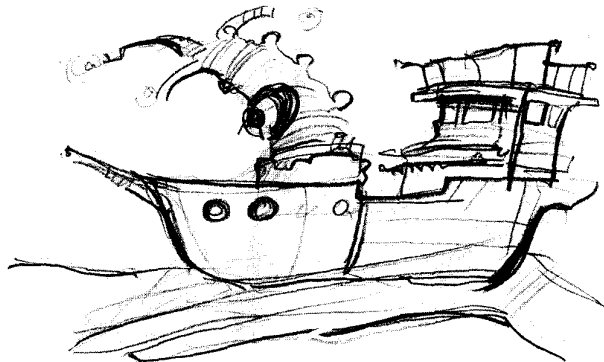
„Ty je máš, tak mi je dej.“

„Je mi líto,“ řekl jsem chladně a úsečně.

Viděl, že to myslím vážně a vstal. „No, když mi nechceš půjčit, tak si holt budu muset peníze sehnat někde jinde“

„To nejspíš.“

Al tam celou tu dobu seděl beze slova. Phillip odešel a Al mi u dveří popřál dobrou noc.

Phillip s Alem se vrátili od Dennisona a Phillip řekl, že se jim nepodařilo si od něj vypůjčit. Seděl jsem na posteli s Betty-Lou a obdivoval její noční košili orientálního vzhledu. Vyprávěl jsem jí, jak jsem s Janie nešťastný a občas jsem ji vzal za ruku.

„Pojďme zpátky k Georgeovi. Možná tam budou,“ navrhl jsem.

„Koho hledáš?“ ptala se Betty-Lou.

„Nějaký známý,“ řekl jsem a vstal z postele.

Al se začal bavit s Betty-Lou a ona se zrovna chystala zvednout z postele a ujmout se role hostitelky, když Phillip vyšel ze dveří a já s Alem ho následovali.

Potkali jsme Barbaru, jak se potlouká na Sedmé avenue.

„Kde je Janie?“ ptal se Phillip. „Co tu děláš?“

„U George,“ řekla Barbara trochu opile. Tak jsme tam všichni šli. Byla tam Janie s nějakým námořníkem, který jí kupoval skotské se sodou. Barbara a Janie byly vyfiknuté a pod parou.

„Ty mizero,“ bylo první, co jsem od Janie slyšel. Pak jsme si dali pár panáků a rozhodli se zajít do Minetty.

Námořník tam pořád ještě postával. „Vo co tu de?“ otočil se ke mně.

„Je to moje žena,“ povídám a odešli jsme.

Cestou do Minetty musel Al jít pár metrů za námi, protože Janie a Barbara nechtěly, aby šel s námi. Tak nás jenom dlouhým klátivým krokem sledoval jako stín.

V Minettě jsme si sedli ke dvěma stolům. Janie nechtěla, aby si Al sedl vedle ní, a Barbara seděla u stolu Joe Goulda s pěti nebo šesti dalšími týpký, takže Al seděl u jednoho stolu sám.

Phillip seděl vedle Barbary a tu a tam si jí opřel hlavu o rameno. Pak ho najednou hovor s ní začal nudit, přešel k baru a zanechal Barbaru s Joem Gouldem a dalšími. Al byl hned u Phillipa a objednal dva panáky.

Já s Janie jsme seděli mlčky a jaksi zachmuřeně. Byl jsem na ni naštvaný, protože nechtěla nechat Ala, aby si k nám sedl.

„Ten zatracenej teplouš,“ říkala pořád dokola a já pořád dokola říkal: „No a co, je to dobrej chlap,“ a ona na to zase pořád: „Buď zticha, teplouši.“

Pak přišel Phillip od baru se sklenkou v ruce a posadil se u mě a Janie. Al postával poblíž a já se na něj povzbudivě usmíval. Pomalounku se předklonil a začal si přitahovat židli blíž k Phillipovi.

„Hele, jdi pryč,“ řekla Janie. Al zacouval zpátky k baru, ale za minutu už zas kroužil kolem našeho stolu jako horlivý číšník.

Nikdo toho moc nenamluvil až na Barbaru, která se podle všeho dobře bavila. Poslouchala, co jí říká Joe Gould, a zároveň měla potěšení z podnětného dialogu kolem ní.

Potom chtěl Phillip jít někam jinam, Janie chtěla jít domů a já chtěl zůstat a pít, dokud bude co. Janie měla u sebe spoustu peněz, protože zrovna dostala šek od svěrenského fondu. Nakonec jsme se začali

zvedat, ale pak se Phillip znovu posadil, a tak jsem běžel k baru a objednal panáky.

V tu chvíli z Minetty vyběhlo několik týpků a přímo před barem v uličce Minetta Lane začali provozovat balet. Phillip šel ven, posadil se doprostřed uličky se zkříženými nohama a díval se. Al si sedl vedle něj stejným způsobem, díval se a občas se otočil k Phillipovi a pronesl nějakou poznámku.

Mezitím jsme s Janie zase trochu upili, ale pak k nám přišel nějaký chlápek a začal se s Janie bavit o svém umění. Našel vnímavého posluchače, protože Janie sama trochu malovala, a za chvílinku už jí zval do svého ateliéru, aby se podívala na jeho kubistické malby. Souhlasila. Když ale navrhla Phillipovi, Barbaře a mně, ať se s ní jdeme taky podívat do jeho ateliéru, umělec byl trochu zaražený.

Všichni jsme vyrazili na cestu, přičemž Al se za námi táhl jako stín. Búhvíjak se k nám připojilo pár dalších lidí a než jsme došli do ateliéru, bylo nás minimálně deset, včetně Joea Goulda a jeho hůlky.

Nejdřív někdo zapnul rádio a pár lidí začalo tancovat. Já s Janie jsme šli do ložnice a začali se muchlat na posteli. Po chvíli řekla, že bychom klidně mohli i souložit. Ale já nechtěl, protože místnost byla průchozí do dalšího pokoje. Pak se objevila spousta kartonů s pivem a já s Janie jsme vešli do ateliéru a vzali si pár piv sebou.

Vrátili jsme se do ložnice a začali pít pivo. Začal jsem dělat vylomeniny a vysoukal se z okna, a co nevidím — Ala, jak šplhá oknem dovnitř. Hledal venku Phillipa a nemohl se dostat zpátky dovnitř, protože dveře dole u schodů byly zamčené.

„Kde je Phillip?“ ptal jsem se ho.

„To bych taky rád věděl.“

Vystrčil jsem hlavu z okna, abych se podíval, jak to Al dokázal. Ateliér byl přímo nad nočním klubem Swing Rendezvous a Al se nahoru vytáhl přes markýzu.

Barbara se mezitím muchlala s umělcem v jiném pokoji a Joe Gould seděl na posteli s tmavovláskou v pánských kalhotách. Něco jí povídal a bradu měl opřenou o rukojeť své hole. Pak vyšla z pokoje Barbara celá rozčuchaná a šla k zrcadlu.

„Řekl si o to,“ řekla Barbara Janie, „tak to dostal.“

Umělec zíral na Barbaru a pak přistoupil ke mně: „Tamhle ta mladá dáma nebyla daleko od přefiknutí.“

Vyjádlil jsem patřičné zděšení a pak jsem šel do ateliéru, abych se podíval, co ten chlápek tvoří. Al všude otvíral dveře a hledal Phillipa. Dokonce otevřel i dveře od záchodu a nakoukl dovnitř.

Po celé stěně ateliéru visely obrazy, které umělec namaloval. Živé barvy byly zasazeny do přísných tvarů: krychlí, čtverců a kruhů.

„Jak se ti to líbí?“ ptal jsem se Janie a ona nato, že ty barvy jsou hezké.

Pak se Phillip nějak znovu objevil a všichni jsme se rozhodli, že se vrátíme do Minetty. Mezitím už se umělec ke každému začal chovat pěkně hnusně a nakonec otevřel dveře, ať všichni vypadnem.

Začali jsme vycházet jeden po druhém a jak jsme ho míjeli, umělec ze sebe chrlil urážku za urážkou. Zmínil se o tom, že Barbara unikla jen o vlasek, Ala nazval teploušem a nakonec se otočil a popadl kočku, která procházela chodbou. Vzal ji za ocas a mrštil s ní dolů po schodech, ale kočka přistála na nohou a pelášila pryč. Šel jsem k tomu umělci a řekl mu: „Za tohle ti jednu ubalím,“ ale on moji poznámku neslyšel, a tak jsem to nechal plavat.

Vrátili jsme se do Minetty, kde bylo tak narváno, že se nedalo protlačit k pultu, a tak jsme stáli uprostřed davu a hulákáním si objednávali pití. Nakonec jsem si u barmana vymohl čtyři piva. V té době se objevil Cathcart a pár dalších studentů Newyorské univerzity a mně začalo být nanic a cítil jsem únavu ze všeho toho kraválu a postrkování, a tak jsem si řekl, že půjdu domů.

Po cestě do bytu č. 32 jsem se zapotácel a spadl na hromadu nějakých prázdných popelnic. Převalil jsem se přes jednu z nich a dopadl do stoky. Zvedl jsem se a šel dál. Točila se mi hlava a kulhal jsem, jak jsem si narazil holeň.

Když jsem dorazil do bytu č. 32, Phil s Barbarou byli v posteli v Janiině ložnici. Tak jsem se svlékl a svalil se na pohovku. Chvilí jsem tam ležel a jel na imaginárním bicyklu ve snaze udržet krok s místností.

O chvíli později zazvonil zvonek u dveří. „Koho to sem čerti nesou?“ slyšel jsem Phillipa hulákat z ložnice.

Pak jsem ho uviděl, jak pobíhá po bytě č. 32 nahý, nadává a rázuje po koberci sem a tam. Zvonek přitom pořád zvonil. Tak jsem musel vstát a jít otevřít.

Byla to Janie s Cathcartem, oba jako děla. Vpotáčeli se dovnitř a víceméně se mi svalili u nohou, zatímco Phil, vytočený na nejvyšší míru, vběhl do mého doupěte a zabouchl za sebou dveře.

Popadl jsem Janie a hodil ji na gauč. Pak se z ložnice vynořila Barbara zabalená do prostěradla, přišla ke Cathcartovi, který opile seděl na druhém gauči, a složila se mu s přihlouplým úsměvem do klína. Začala ho vehementně líbat a on vypadal trochu zmateně.

Mezitím mě Janie pořád tloukla do hlavy svým střevícem, a když Phil znovu vyběhl z mého pokojíku, zamířil zpět do ložnice a zabouchl za sebou dveře, vyskočil jsem a zhasnul, aby Janie nemohla tak dobře mířit.

Načež se všude ozývaly všechny možné zvuky práskání dveří a hluky a mumlání a skřípot podlahy, jakoby se sám byt č. 32 stal pravým Pekelným bordelem.

13

[MIKE RYKO]

Druhý den jsme se s Phillipem vzbudili v poledne. Už jsme měli čtyř hodiny zpoždění, abychom se ohlásili na lodi, a tak jsme si každý dal studenou sprchu, vypili celou plechovku rajčatové šťávy z lednice, popadli lodní pytle a vyrazili. Barbaru a Janie jsme nechali spát. Venku bylo polední vedro.

Jeli jsme podzemkou na Třiačtyřicátou a pospíchali za roh na autobusové nádraží, kde jsme zrovna stihli autobus do Hobokenu.

Když jsme tam dojeli, celé město pokrýval mrak horkého šedého kouře z požáru na pobřeží. Každou chvíli spadl na zem kus sazí jako černý sníh na popelavém nebi rozžhaveném jako pec.

K našemu molu jsme museli jet dalším autobusem. Když jsme tam dorazili, kouř byl ještě hustší a pálily nás oči. Přešli jsme ulici k strážnímu domku u brány na molo a shodili s lomozem naše pytle.

Přiloudal se hlídač v uniformě.

„*Harvey West*,“ řekl jsem a ukázal mu svůj pracovní list a propustku Pobřežní stráže.

„*Harvey West*? Počkejte chvíli,“ řekl hlídač, vešel do domku a někam telefonoval. „*Harvey West* se odsud přesunula dneska ráno v sedm,“ řekl, když se vrátil. „Teď je na konci ulice Montague, dok 14, v Brooklynu.“

Otočil jsem se k Philovi a řekl mu, jak se věci mají. „No, jestli je v Brooklynu, tak jedem do Brooklynu,“ řekl.

Popadli jsme pytle a šourali se pryč.

„Do hajzlu,“ nadával jsem, „nám řeknou, že loď je v Hobokenu, a ona si odpluje do Brooklynu. Až přijedem do Brooklynu, možná bude na Manhattanu. Všude jenom chaos. Pojď, dáme si pivo.“

„Nemáme prachy,“ namítl Phil, „a nemůžem ztrácet čas.“

Vyptali jsem se, jak se dostat co nejrychleji zpátky do New Yorku, a bylo nám řečeno, ať jedeme přívozem.

Shodili jsme pytle k nohám a opřeli se o zábradlí trajektu. Odrazil od hráze, jel směrem k Manhattanu, který se třpytil po celé hladině.

Od nás nalevo bylo vidět, co způsobilo všech ten kouř v Hobokenu. Hořelo velké skladiště a jedna obchodní loď plující pod norskou vlajkou. Ze skladiště se valila těžká mračna světle šedého dýmu a z lodi vycházel černý kouř. Všude byli hasiči a stříkali z hadic, které zdálky vypadaly jak hračky. Přemítal jsem, jak ten požár vznikl.

Blížili jsme se k Manhattanu. Od jižního ústí řeky foukal chladný vánek s vůní moře. Převozní loď u hráze zpomalila, otírala se skřípavě o klády, a jak se natáčela přídí k můstku, čeřila vodu.

Popadli jsme pytle a šli na východ směrem do centra. Zastavili jsme se v jedné garáži na Desáté avenue, abychom se napili vody. V garáži nikdo nebyl, nemohli jsme najít pánský záchod, a tak jsem sundal hadici na mytí aut z velkého kohoutu a nechal nám vodu stříkat do úst a po obličejí. Nikde nikdo. „To je teda garáž,“ povídám Philovi. „Měli bysme si vzít pár klíčů.“

Pak jsme šli na Osmou avenue a za podzemku do Brooklynu jsme utratili poslední drobné. Vystoupili jsme na Borough Hall, akorát že na špatné straně, takže jsme se prodírali kraválem dopravy s pytli na ramenou a slunce nás tlačilo k zemi jak horká žehlička. Nakonec jsme našli Montague Street a vydali se k pobřeží.

Na konci té ulice je kamenný oblouk klenoucí se přes ulici v místě, kde spadá k molům. Prošli jsem obloukem jako dvojice z Cizinecké legie, která už má za sebou dlouhý pochod a pevnost je na dohled.

„Je tu *Harvey West*?“ zeptal jsem se hlídače před molem č. 14.

„Jasně, hoši.“

Ukázali jsme mu naše průkazky.

„Je vaše, hoši.“

S dupotem jsme přecházeli podlahu studeného vlhkého skladu, kde to vonělo po kakaových bobech. Stovky přístavních dělníků nakládaly lodi po obou stranách přístaviště. Navijáky skřípěly, předáci křičeli, a v jednu chvíli zpoza rohu proti nám vyrazil nákladáček, který za sebou vlekl řetěz vozíků a málem do nás najel.

„To je ona?“ zeptal se mě Phil a ukazoval doprava.

Obrovský trup obchodní lodi se tam objevoval v intervalech, kdy se otevíraly dveře skladiště, s pruhy oleje a rzi, a z jejích palubních otvorů přýštila voda.

„To je ona.“

„Ta je ale velká!“ vykřikl, a kochal se pohledem na loď, jak jsme se blížili k lodní lávce.

Pak jsem slyšel, jak někdo za námi huláká, otočil se a uviděl námořníky, jak se k nám blíží a mávají.

Některí si nesli lodní pytle. Některé z nich jsem poznal, byli předtím v Odborářské hale.

„Kluci, jdete na tuhle *Harvey West*?“ zeptal se jeden z nich, a shodil svůj pytel.

„Jo,“ řekl jsem.

„Já mám bejt loďmistr. A co vy?“

„Jeden námořník s papírama, druhý obyčejnej plavčík.“

„Tak poslouchejte,“ řekl loďmistr a přes moje rameno se díval na Phila, „zrovna teď jsme tady skoro celá posádka.“ Otočil se a ukázal na pět dalších kluků. „Takže nikdo z nás se nezaregistruje, dokud se nedostanem na souš.“

„O co jde?“ chtěl jsem vědět.

„S tím chlápkem na týhle lodi už jsem byl, a věř mi, že je to parchant. Nic, co uděláš, mu není dost dobrý. Hele: tahle loď jede nahoru do Albany, tam ji naloží a pak přijede zpátky do New Yorku a vyrazí na moře. Nikdo z nás nemusí nic podepisovat, dokud se nevrátí, ale oni už maj stanovený podmínky. Z nás kluků nemá nikdo v úmyslu nic podepsat, dokud se nevrátíme z Albany, protože tehle důstojník je hajzl a my musíme vědět, že s náma jedná rovně.“

„No, a co na to řekne ten důstojník?“ zeptal jsem se.

„Nebudem riskovat, nikdo z nás. Od vás dvou chci jenom, abyste se drželi stranou a byli zticha. Ten důstojník je hajzl a nikdo z nás si od něj nehodlá nechat líbit žádný podraz.“

„S náma potíže nebudou,“ řekl jsem.

„Fajn,“ povídá loďmistr, „o tom jsme s váma chtěli mluvit. Takže se chvíli držte stranou a nic neříkejte.“

„Dobrá. A až po vás,“ řekl jsem.

Poodstoupil jsem z lodní lávky a nechal jít před sebou loďmistra. Těch pět kluků šlo za ním a já s Philem na konci. Když jsme byli na palubě, rychle jsem vkročil do uličky a vedl Phila k prázdné příďové nástavbě.

„Můžem obsadit ty dvě spodní lůžka,“ povídám.

„Hoď si věci do skříňky.“

Bylo mi jasné, že tahle cesta teda bude stát zato — ještě ani nezačala a už potíže.

„Tak, a teď tě tu provedu,“ řekl jsem Philovi.

Vzal jsem ho na příď, řekl mu, aby se vyklonil a podíval se na kotvu a na kotevní řetěz. Ukázal jsem mu mohutný kotevní blok.

„Tohle váží přes sto liber,“ povídám, „a to je jenom jedna z těch malejch věcíček, se kterejma na palubě pracuješ.“

Phil praštil do kotevního bloku a ten se ani nehnul.

Pak jsem s ním šel na horní palubu k můstku a ukázal mu kormidelnu, pak spodní paluby a nakonec chlazený sklad. Na dveřích nebyl zámek, tak jsme vešli. Byly tam kusy studené hovězí pečeně a galony mléka v konvích.

Phil si odtrhl kus hovězího. Vyběhl jsem na horní palubu pro dvě sklenice, za chvíli byl zpátky a nalil z konví trochu studeného pěnivého mléka.

„To je žrádlo,“ řekl Phil.

Měli jsme hroznou žízeň a hlad z toho, jak jsme předtím běhali všude možně v žhavém slunci a hledali *Harvey West*.

Když jsme se nasytili, odvedl jsem Philipa zpátky do příďové nástavby, svlékli jsme se a dali si sprchu. Pak jsme se osušili čistými ručníky, které jsem vzal ve skřínce s prádlem u černošského

stewarda na dolní palubě. Vylovili jsme z pytlů čisté pracovní oděvy a oblékli si je.

„Kdy budem pracovat?“ chtěl vědět Phil, a já mu řekl, že pravděpodobně ne dřív, než druhý den ráno.

Natáhl jsem se na lůžko, rozsvítil lampičku nad hlavou a vzal si knížku. „Vidiš? Takhle to chodí na moři: prostě si ležíš na posteli a čteš si.“

Phillip sáhl nad sebe a sundal z horní přihrádky své skříňky plynovou masku a ocelovou helmu. „Jedeme do akce,“ řekl a nasadil si helmu.

Po chvíli mě napadlo, že je načase najít prvního důstojníka a dát mu naše pracovní lístky. Řekl jsem Philovi, ať na mě počká, a šel nejdřív do jídelny. Sedělo tam pár dělostřelců z vojenského námořnictva, pili kafe a hráli karty.

„Kde tahle loď byla naposled?“ zeptal jsem se.

„V Itálii,“ odpověděl světlavý pořízek v šortkách. „A teď myslím pluje do Francie.“

Šel jsem na horní palubu do soukromé kajuty prvního důstojníka. Nikdo tam nebyl, tak jsem se vrátil na naši palubu a znovu se natáhl na lůžko. Pak mě teprve napadlo, že včera se Phil vyspal s Barbarou.

„Hele, tak včera v noci si to konečně dokázal, že jo?“ řekl jsem a začal aplaudovat. Phil vyhrabal zpod skříňky nějaké knížky, a když se podíval na názvy, zase je tam hodil zpátky.

„Dneska večer,“ mluvil jsem dál, „půjdem na břeh a znovu navštívíme naše děvuchy.“

Vtom do naší nábavby vstoupil stodevadesáticentimetrový zrzavý chlapík, na sobě staré khaki a na hlavě špinavou důstojnickou čepici.

„Jak se jmenujete?“ zařval.

Řekl jsem mu naše jména.

„Už jste se zapsali?“

„Ono už se zapisuje?“

„Jo, už se zapisujeme.“

„No,“ povídám, „loďmistr... a ti další kluci... nám řekli, abysme ještě počkali... totiž...“

„Jo?“ pronesl zrzavý obr. Začalo mi docházet, že to je nejspíš ten parchant první důstojník. „Padejte z lodi.“

„Proč?“

„Zeptej se ještě jednou, a vyhodím vás sám.“

„Ale —“

„Na to kašlu!“ zařval. „Kdo vůbec myslíte, že jste? Jste na lodi, tak se запиšte. Jestli se nechcete zapsat, tak vypadněte.“

„Loďmistr —“.

„Na to kašlu, co loďmistr,“ zaječel. „Padejte z lodi. A nechte pár čtvrtáků v pokladničce, za tu vodu ve sprchách.“

Nerozhodně jsem se posadil.

„Neslyšeli jste, co jsem řekl? Vypadněte!“ řval.

„Nechci mít v posádce nikoho, kdo nehodlá spolu pracovat.“

„Vy jste první důstojník?“

„Jo, to jsem.“

„No a co zbytek posádky? Měl jsem zato, že —“

„Na to kašlu! A teď padejte!“

„No dobře, dobře, tak se tak nerozpalujte,“ řekl jsem a oblékal si košili.

Phil stál v rohu kajuty a koukal na důstojníka. Ten se na mě chvíli mračil a pak odešel.

Seskočil jsem z palandy, šel ke skřínce a vyndal si svou výstroj.

„Vem si své věci,“ řekl jsem, „na týhle zkurvený lodi nezůstanem.“

Vytáhl jsem ze skříňky svoje dva pytle z plachtoviny a práskl s nimi na palubu.

Pak jsem pospíchal průchozí uličkou do důstojnické jídelny. Na stolech tam měli rozložené smlouvy, bylo tam několik důstojníků, nějací námořníci se zapisovali a plavební inspektor potahoval z dýmky.

„Co je s Rykem a Tourianem?“ vyštěkl na mě inspektor, když jsem mu řekl naše jména. „To jste vy?“

„Ano. Co se děje?“

„Co by se dělo. První důstojník nařídil, abysme vás dva vyškrtli ze seznamu posádky,“ prohlásil inspektor a odvrátil hlavu.

Šel jsem zpátky na palubu, popadl naše pytle a vyšel do uličky. „Děte všichni do prdele!“ zahulákal jsem do uličky a vyrazil k lodní lávce s Philem v patách.

Před lávkou stál loďmistr.

„Vysedáte?“ zeptal se.

„Hergot, řek jste nám, abysme počkali. Co se to tady děje?“

Loďmistr se na mě podíval trochu rozpačitě. Vypadalo to, že neví, o co jde, a patrně ani nevěděl, že to celé vlastně začal on.

„Vy jste se už zapsal?“ zeptal jsem se nakonec.

„Zrovna před chvílí,“ řekl.

No a všechno jasné. Šel jsem s Phillipem dolů po lávce. Za námi loďmistr.

„Hele,“ oslovil nás, když jsme už byli na doku, „vy jste se chtěli zapsat a oni vás nenechali? Oukej. To znamená, že v Odborářský hale půjdete k okýnku, kde se podávají stížnosti, a vyzvednete si od týhle společnosti měsíční plat, rozumíte? V odborovech předpisech stojí, že jakmile je námořník

přidělený na nějakou loď, nemůžou ho nepustit na palubu. Jasný?“

„Jo,“ řekl jsem trochu unaveně.

A on dál vykládal všechno o odborových předpisech, že máme právo na jednoměsíční výplatu a že si máme pořád dokola stěžovat a že proti nám první důstojník nemůže nic mít.

Nakonec jsem ho požádal o deseticent, abychom se dostali domů, a on mi podal čtvrták. „Ne abyste tomu hajzlvi prvnímu důstojníkovi dovolili, aby na vás něco házel.“

A tak jsme s Phillipem kráčeli zpátky napříč dokem.

Přístavní dělníci nakládali nějaké americké tanky na nákladní loď a před hangárem dýmal nákladní vlak, táhnoucí kolonu plošinových vozů s tanky, džípy a nákladáky. Vedle další obchodní lodi kotvil vlečný člun a obrovský jeřáb zvedal protiletadlová děla s ráží 20 mm na plošinu na lodním navigačním můstku.

Chvilí jsme s Philem přihlíželi, pak jsme popadli pytle a šli. Bylo pořád vedro a slunce páliło. Tak jsme se na půli cesty po ulici Montague zastavili a koupili si v krámě litr sodovky s pomerančovou příchutí. Sedli jsme si před obchodem na pytle a pili sodovku. Byla vlažná a sladká.

Phil se tvářil nešťastně. „Netrap se tím,“ řekl jsem mu. „V pondělí půjdem do haly k vokýnku se stížnostma a dostanem se na jinou loď.“

Neřekl nic. Tak jsme šli do krámu, vrátili láhev, dostali zpátky zálohu a pokračovali na metro k Borough Hall.

Než nastala sobota, už mě unavovalo dělat detektiva. Šéf byl otravný všetečka a pořád mě okrádal o čas pochůzkami údajně po cestě domů, z čehož vždy vylezla cesta na opačný konec města, než kde jsem bydlel a která trvala hodiny.

K Alovi jsem dorazil asi v osm po jedné z těchhle pochůzek, která zahrnovala výlet do Bronxu. Rozhodl jsem se, že půjdu na Washington Square a popřeji našim námořníkům šťastnou plavbu.

Když jsme vešli do bytu č. 32, uviděl jsem Barbaru a Phillipa, jak leží na gauči. Phillip měl na sobě jenom khaki kalhoty obchodního námořnictva a Barbara byla v kombiné. Jen tak tam bez hnutí leželi. Phillip se zachmuřeně podíval na Ala a přisunul se blíž k Barbaře.

Prošel jsem kolem nich do druhé místnosti. V ložnici byli Mike s Janie. Mike si oblékl khaki kalhoty, vyšel a pozdravil mě.

„Tak v kolik hodin ráno vyplouváte, kluci?“ zeptal jsem se, když jsem se posadil.

„Nevyplováme. Dostali jsme padáka.“

„Padáka? To snad není možný.“

„No, je to tak. Když jsme přišli na loď, bocman nám poradil, abysme se nezapisovali, že prej první důstojník je hajzl. Tak jsme šli dolů, vypili trochu

mlíka a dali si sprchu. No a za chvíli byl u nás obrovitěj parchant tak ke dvěma metrům, zrzavej, a povídá: »Tak vy se prej hoši nemůžete rozhodnout, jestli se zapsat nebo ne. No tak sakra padejte z týchle lodi. Měl bych vám zaúčtovat tu sprchu.« No a tak jsme dostali padáka.“

Z ložnice vyšla Janie. „Já věděla, že neodjedou.“

„V pondělí určitě budem na lodi,“ prohlásil Mike.

„Jo, jasně.“

Povzdechl jsem si. „Už jste někdo jedli?“ zeptal jsem se.

Všichni, že ne, a pak nastala jedna z těch debat, zda se půjdeme najíst ven, anebo jestli si přineseme jídlo do bytu. „Pojďme ven,“ prohlásila Janie. „Už je mi nanic z toho, jak tu pořád dřepíme. Trčíme tady celej den.“

Všichni se začali oblékat.

Šli jsme do bufetu na Šesté avenue. Objednal jsem si trochu zmrzliny, protože už jsem měl oběd za sebou. Pak jsem si to rozmyslel a objednal si plněné papriky. Obojí přišlo současně. Papriky byly mizerné.

Phillip se u pultu posadil vedle mě a co nejdál od Ala, který byl na druhém konci pultu.

Po tom hrozném jídle, které jsem zaplatil, protože nikdo jiný neměl peníze, jsme šli na Šestou avenue a stáli na chodníku u vysokého drátěného plotu kolem parku s obytnými domy. Al přešel plot a lehl si do trávy. Barbara se posadila na lavičku a Phillip jí položil hlavu do klína. Kolem procházeli lidé a noc byla horká.

Bavil jsem se s Míkem o obchodním námořnictvu a zeptal se ho, proč nenosí uniformu, aby dostával všechny ty zdarma rozdávané věci. „Připadá mi to jako vychcanost,“ namítl.

„Je to vychcanej svět.“

Někdo řekl, že bychom mohli jít na film *Velká iluze*, ale Barbara prohlásila, že už to viděla pětkrát a že už předem ví, co Erich von Stroheim udělá.

Akt s hlavou v klíně skončil a mladá dvojice už byla na nohou. Phillip mluvil o svém otci. „Stařík by měl bejt za pár let venku,“ zaslechl jsem.

Rozhodli jsme se, že půjdeme někam přes ulici na pivo. Když jsme znovu přelézali plot, Al uklouzl a upadl těžce na chodník.

Pomohl jsem mu vstát. „Nestalo se ti nic?“

„Myslím, že jsem si vyvrknul kotník.“

Phillip s Barbarou už byli v půli ulice. Všichni jsme vešli do baru a posadili se k zadnímu stolu. Al kulhal.

Před jukeboxem poskakoval nějaký bláznivý opilec, takže jsme si dali jednu rundu a pak nás Janie vyzvala: „Pojďte do Germanie a dáme si dobrý pivo.“ Zaplatili jsme a odešli.

Šel jsem vpředu s Phillipem a Barbarou. Ptal jsem se Phillipa, kdy se chystá na loď. Odpověděl, že v pondělí. Pak jsme se bavili o Rimbaudovi. Barbara šla s námi a neříkala nic. Myslím, že trucovala. Al ztěžka pokulhával asi tři metry za námi, ale Phillip si ho nevšímal.

Vešli jsme do Germanie. Před válkou to byl jeden z nejhluchnějších a nejnepríjemnějších podniků v New Yorku. Vysedávaly tu velké shluky mladých a zpívaly studentské písničky a na pánském záchodě neustále docházelo k bitkám, když opilí studenti podléhali bludům o homosexuálním útlaku. Teď v tomhle podniku nebylo nic, čím by se lišil od jakéhokoli jiného místa.

Sedli jsme si k dlouhému dřevěnému stolu a objednali si pivo, které donesli ve velkých kamenino-

vých džbánkách. Phillip seděl naproti Barbaře. Občas vysunul hlavu přes stůl a ona mu laskala vlasy. Bylo to nechutné. Nakonec se předklonil a uchopil její pravý ukazováček do zubů. Barva na nehtu nedržela moc pevně a on ji odkusoval.

Mike znovu vyprávěl, jak je ten důstojník vyhodil z lodi. Janie řihala a všichni ostatní zívali, čistili si nehty nebo jen tak koukali kolem.

Nakonec Barbara řekla, že musí chytit zpáteční vlak do Manhassetu a Phillip se zvedl, že s ní půjde na podzemku. Al na něj prosebně hleděl jako pes, který chce doprovodit svého pána. Phillip odešel a ani se na něj nepodíval.

Mike vyprávěl o potopení transportní lodi *S. S. American Star* v Severním Atlantiku. Slyšel o tom jednou večer v chicagském baru od člověka, který to přežil.

„Bylo to hrozné,“ říkal mu ten člověk. „Byla úplná tma a nebylo nic vidět. Byl jsem na záchranném voru s černým kuchařem a všude kolem jsem slyšel, jak topící se vojáci volají své mámy.“

V neděli jsem Ala neviděl přinejmenším do šesti, kdy jsem se chystal povečeřet. Vlastně jsem nijak nespěchal poslouchat podrobné líčení sledu událostí sobotního večera.

Al ještě spal, když jsem u něj zaklepal. Řekl, ať jdu dál. Ležel na posteli pod lehkou přikrývkou. Žaluzie měl zatažené a v pokoji byla tma. Ptal jsem se ho, jestli půjde na večeri. Řekl, že ano, a zavřel oči. Posadil jsem se, rozsvítil a prohlížel si výtisk *New Yorkeru*, který ležel na podlaze.

Al odhodil přikrývku a spustil nohy na podlahu. Neměl boty, ale jinak byl úplně oblečený. Zíval a usmíval se. Pak šel k umyvadlu, trochu si omyl obličej a učešal se.

V *New Yorkeru* jsem četl nějakou povídku. Così o dvou ženách v Schrafftově restauraci.

Al si nazul oprýskané boty a šli jsme ven pro nějaké jídlo. Koupili jsme pár vek, krájenou šunku, sýr, jablka a mléko v lahůdkářství na Šesté avenue. Pak jsme se vrátili do Alova pokoje a dali se do jídla.

„Víš, Dennisone,“ začal Al, „v tý holce je něco upřího.“

„V Barbaře? Jasně. Všiml sis, jak má červený rty a bledou plet? Pcha! Je to nepřírozený.“

„Když jsem vešel do pokoje a viděl jsem je, jak tam leží na gauči, cítil jsem, že z něj vysává veškerý život,“ prohlásil Al.

„V tomhle vztahu opravdu není moc sexu,“ poznamenal jsem. „Mám z toho hrůzu.“

„Je bledej. Vůbec nevypadá dobře.“

Chvilí jsme jedli mlčky a já se připravoval na to, až Al spustí o tom, proč se Phillip musel zaplést se všemi těmi ženskými, když je očividně nemiluje, a proč by nemohl Phillip milovat jeho, ale že ho možná už miluje, ale v tom případě by to měl dát najevo. Al všechno tohle opravdu říkal a já pokračoval v jídle.

„Nevím, jestli bych přece jen neměl jít na tu loď. Možná kdyby zjistil, že tam jsem, byl by rád,“ uvažoval Al.

„Nevím, dělej jak ti libo. Já ti radím, abys tu zůstal a vydělal si nějaký peníze. Za pět šest týdnů se vrátí. Když mezitím, co bude pryč, dokážeš rozjet tu věc s marjánkou, budeš mu mít co nabídnout.“

„Nevím, proč by peníze měly být tak důležité,“ namítl Al.

Do tohohle jsem se nechtěl znovu pouštět, takže jsem neřekl nic. Al prohlásil, že hned další ráno sežene nějaká semínka marihuany.

Když jsme dojedli, Al řekl, že jede na Washington Square. Ptal se mě, jestli nechci jít taky, a já řekl, že ne, že jsem tam byl včera večer.

Na Dvaapadesáté jsme se rozloučili a Al šel směrem na Pátou avenue na autobus. Přesl jsem Broadway, nasedl na podzemku ve směru na Sheridan Square a jel domů.

Asi v deset hodin zavolał Danny Borman a ptal se, zda může hned přijít. Souhlasil jsem.

Když jsem otevřel dveře, vklouzl dovnitř jako nervózní gangster, který si to rozházel s gangem. Hodil do sebe panáka whisky a začal vyprávět, co se stalo večer předtím.

Byl v jednom baru a nějaký člověk z obchodního námořnictva se tam chlubil velkým svitkem bankovek. Danny se s ním seznámil a šel do bytu toho muže dát si láhev. Když tam přišli, námořník začal Dannymu vykládat, že by pořád ještě byl v armádě, kdyby ho nepropustili kvůli zraněním, která utrpěl v Pacifiku.

„Jo, jasně,“ nato Danny.

„Tak ty nevěříš, že jsem byl v armádě?“ urazil se námořník. „Já ti ukážu, že jsem byl v armádě. Mám tady propouštěcí rozkaz.“ Otočil se a začal se prohrabovat zásuvkou komody.

Vtom ho Danny praštil pendrekem. Ten chlápek měl tak tvrdou hlavu, že se jenom otřepal a začal rvát.

Danny vyrazil ke dveřím, ale v té době byli už všichni na odpočívadle, aby zjistili, co se děje. Danny vyskočil z okna na odpočívadlo, což bylo ve druhém patře, a podařilo se mu uprchnout. Přesně tak, jak píšou v novinách. Ale pendrek zahodil.

Seděl tam, otáčel prázdnou skleničkou v ruce a vypadal nervózní a ustrašený.

„Danny, neměl bys zájem vypálit jeden dům za dvě stě dolarů?“ zeptal jsem se ho.

„To zní fakt dobře,“ řekl a rozjasnil se mu obličej.

Tak jsem mu pověděl o jednom dělníkovi z doků, mém známém, který dospěl k závěru, že jedna holka a její matinka se k němu zachovaly nehezky, takže jim chtěl vypálit dům, ale nemůže to udělat, protože by ho podezřívali. Byl za to

ochotný zaplatit dvě stovky. Šlo o jeden dřevěný dům někde na Long Islandu.

„A ona musí být uvnitř?“ vyzvídal Danny. „Dvě stovky za upálení někoho zaživa je málo. Ať už provedla cokoli.“

Řekl jsem mu, že ne, že nemá být doma, a že ten člověk mu řekne, až ta žena bude mimo dům.

„Tak to je hotovka,“ prohlásil Danny.

„Počkej minutku,“ řekl jsem a vytočil číslo toho chlápka, ale nebyl doma. Tak jsem dal to číslo Dannymu, aby tam zavolał později.

„Jenom řekni, že tě na tu opravu domu doporučil Will. Já mu slíbil, že pokud někoho najdu, řeknu mu, aby ho zavolał.“

Danny mi poděkoval a číslo si zapsal. Řekl, že se mnou vyrovná, až bude mít peníze.

„Jakkoli uznáš za vhodný,“ promnul jsem si ruce. „Je to snadnej kšeft, ale není to můj obor.“ (Mým oborem je nechat brát na sebe rizika jiné, podobně jako to dělá Phillipův otec).

„Jsem si jistě, že ten chlápek je v pohodě,“ navázal jsem, „a vím, kde bydlí. S inkasováním nebudou problémy, ale pro všechny případy si napřed vyžádej polovinu.“

„Znáš mě, Wille,“ řekl Danny a zvedl se k odchodu. „Hele, mrzí mě ten pendrek.“

„To je dobrý. Jsem rád, že nejseš v průšvih.“

Bylo asi sedm hodin v pondělí ráno, když mě vzbudil domovní bzučák. Natáhl jsem si šortky, přešel do druhé místnosti a stiskl tlačítko, abych uvolnil venkovní dveře.

„Kdo je tam?“

„To jsem já.“ Byl to Phillipův hlas. Otevřel jsem dveře a Phillip rychle vklouzl do bytu.

„Na, vem si poslední cigaretu.“

Podával mi balíček Lucky Strikes potřísněný krví. Zbyla v něm jedna cigareta.

„Právě jsem zabil Ala a shodil jeho tělo z jednoho skladiště.“

Vzal jsem si cigaretu a držel ji v ruce. Pak jsem se šel posadit na gauč a nabídl mu křeslo naproti.

„Sedni si a všechno mi řekni.“

Posadil se a spustil: „Potřebuju sto dolarů, abych zmizel ze země. Pojedu do Mexika.“

„Ne tak rychle, mladý muži,“ povídám. „Jak je to s tím Alem?“

„No, s Alem jsme popíjeli v Minettě a pak si řekli, že se projdeme. Šli jsme někam na Druhou avenue, vlámali se do starého skladu a začali ho prozkoumávat. Našel jsem sekyrku a rozbil s ní pár oken.“

Pak jsme se octli na střeše. Al pořád říkal, že chce jít na loď se mnou. Naštval jsem se a strčil do něj. Málem

prepadl. Podíval se na mě a povídá: »Chci dělat to, co děláš ty. Chci psát poezii, jít na moře a tak dále.«“

Phillip se zarazil a podíval se na mě: „Vidím, že mi nevěříš.“

„Pokračuj.“

„No a tak jsem mu řekl: »Chceš umřít?« a on: »Ano«. Pak prones pár duchaplností a pokoušel se mě obejmout. Měl jsem pořád ještě v ruce tu sekyrku a tak jsem ho praštil do čela. Upadnul a byl mrtvej. Teď mi dej těch sto dolarů. Musím se dostat ze země.“

„To je směšný. Nemůžeš odejít ze země se stem dolarů.“

„Ale jo. Budu stopovat.“

„To tě pak hodně brzo seberou.“

„Ty mi nevěříš?“ ptal se. „Přece to znáš, ne, něco se vleče prostě už moc dlouho, a pak se něco stane.“

„Dobře,“ povídám. „Al je mrtvej. Cos udělal pak?“

„No a pak se na mě pořád díval přivřenýma očima. Já mu řekl: »Tohle nemůžeš, seš mrtvej.« Tak jsem ho nohou skutálel ze střechy. Bylo to asi sedm pater.“

„Viděl tě někdo?“

„Ne, myslím, že ne.“

„Ale viděli tě, jak spolu odcházíte z Minetty.“ Rychle jsem přemýšlel a ze všeho plynulo jedno.

„Teď mi dej těch sto dolarů nebo tě taky zabiju.“ Usmál jsem se na něj.

„Ale ne, to bych neudělal,“ připustil Phillip, „ale prosím tě, dej mi ty peníze.“

Neodpověděl jsem. Vytáhl z kapsy zakrvavělý hedvábný kapesník a strčil mi ho pod nos.

„Poznáváš ho, ne?“

„Ano, je Alův. Suvenýr?“

Podíval se na mě s naivním klukovským výrazem a přistrčil ke mě kapesník.

„Chceš ho? Mám ho tu nechat?“

„Prokrista ne! Nech si ho.“

Oblékl jsem si župan a začal přecházet po pokoji.

„Co budu dělat, když mi nedáš žádné peníze?“
uvažoval Phillip. „Půjdu na elektrický křeslo.“

Nasadil jsem svou masku à la Claude Rains a přistoupil k němu.

„Elektrický křeslo?“ ušklíbl jsem se. „Nejpozději za dva roky budeš venku. Víš, co se ti stalo, Phile? Byl jsi napaden. Al tě napadl. Pokusil se tě znásilnit. Ztratils hlavu. Zatmělo se ti před očima. Praštils ho. Zapotácel se a spadl se střechy. Propadls panice. Myslels jen na to, jak utéct. Sežeň si dobrýho právníka a budeš venku za dva roky.“

„No, dva roky bych asi vydržel.“ přikývl Phil. „Ale nevím. Nepůjčil bys mi pistoli? Spáchám sebevraždu. Ty přece máš pistoli, ne?“

„Jo, mám pistoli.“

„Ale nemáš náboje, že ne?“

Věděl sakra dobře, že mám.

„Ne, náboje nemám.“

Phillip se zvedl k odchodu a šel ke dveřím. Udělal jsem pár kroků a stál za ním. Myslel jsem na to, že jestli to je pravda, měl bych mu položit ruku na rameno a říct mu něco laskavého, abych ho povzbudil. Ale pak jsem si vzpomněl, jak se ze mě vždycky snažil vyrazit prachy.

„Sbohem, Phillipe,“ řekl jsem chladně.

Rozloučil se a vyšel z bytu.

Zavřel jsem dveře. Pak jsem zdvihl ten pitomý balíček cigaret ze země, roztrhal ho na malé kousky, vho-
vše své mísy a spláchl.

Bylo nacase jít do práce. Začal jsem se oblékat.

17

[MIKE RYKO]

V pondělí ráno v devět už jsem byl na nohou, připravený vyrazit do Odborářské haly a dostat se na jinou loď, ale Phillip nikde. Podíval jsem se za gauč a jeho lodní pytel tam pořád ještě byl. Tak jsem se posadil a čekal. Myslel jsem, že šel třeba někam na snídani a pak se vrátí a vyzvedne mě.

Seděl jsem, zapálil si cigaretu a začal přemýšlet, co budu muset říct u okénka, pokud se chci ten den dostat na jinou loď.

Bzučák zazvonil třikrát, což je signál telefonních hovorů. Sešel jsem po schodech do vestibulu a zdvihl sluchátko.

„Haló.“

„Mikeu, tady je Phil.“ Bylo to poprvé, co jsem slyšel Philův hlas po telefonu. Usmál jsem se, protože zněl divně. „Dneska v noci jsem se stařika zbavil.“

„Cože?“ A pak jsem z nějakého důvodu hned pochopil, co tím myslí.

„Kde jsi?“

Řekl, že je v Anchor baru.

„Co tam děláš?“

„Nevím. Přijď sem.“

„Hned jsem tam,“ řekl jsem a zavěsil.

Do vestibulu vcházela žena se dvěma nákupními taškami a dalo jí práci otevřít dveře. Sledoval

jsem ji, dokud se jí to nepodařilo, a pak jsem se vrátil po schodech nahoru.

Sáhl jsem za gauč a vytáhl Phillipův lodní pytel. Šel jsem do ložnice a zjistil, že na mých lodních pytlech spí kočka. Popadl jsem kočku a položil ji na postel vedle Janie. Spala a na tváři měla kapičky potu. V devět ráno už bylo vedro.

Popadl jsem své lodní pytle a hodil je vedle Phillipova pytle na podlahu v obýváku. Stál jsem tam a asi tak minutu jsem se na ně díval. Nic mě nenapadalo. Pak mi došlo, že nemá smysl je sebou brát, protože teď už nikdo z nás nevypluje. Vyšel jsem z bytu a dal se dolů po schodech.

Když jsem byl ve vestibulu, najednou jsem se otočil, tryskem vyběhl schody zpátky nahoru, vešel do ložnice, poklekl u postele a dal Janie pusu na čelo. „Večer jsem zpátky,“ ujistil jsem ji. Něco zamumlala a znovu usnula.

Pak jsem šel z činžáku rychlým krokem k Od-borářské hale. Slunce bylo žhavé, ve vzduchu byla vlhkost a já byl otrávený, protože bylo jasné, že dneska bude horko. Stará žena na rohu Čtrnácté a Sedmé avenue se mi pokoušela prodat nějaké květiny, ale já kolem ní jenom profrčel.

Když jsem přišel do Anchor baru, Phillip stál u pultu, v ruce poloprázdnou sklenici whisky a před sebou na pultě měl rozloženo pár drobných. Bylo tam plno námořníků, všichni mluvili jeden přes druhého a z jukeboxu hrála nějaká jihoamerická deska.

Pozdravili jsme se a Phillip mi objednal pití. Upřel jsem oči na větrák u stropu a nechal si whisky sklouznout do hrdla. Pak jsem si dal pivo.

„Takže ty ses staříka včera večer zbavil,“ obrátil jsem se k Phillipovi. „Kde je?“

„Na dvoře jednoho skladu.“

„Mrtvej?“

„Ovšem.“

Pozorně jsem se na Phillipa zadíval: „No, teda...“ Pokyvoval po mě a usmíval se.

Pak vytáhl kapesník a ukázal mi ho. Byly na něm červené skvrny a v rohu byly vyšité iniciály R. A.

„Alův?“

Pokýval hlavou. Pak ukázal na záložky svých khaki kalhot a zdvihl nohu. I tam byly červené skvrny.

„Krev.“

Nevěděl jsem, zda mám tomu všemu věřit, už jenom proto, že tak horlivě ukazoval důkazy.

„Jaks to udělal?“

„Sekyrkou. Praštil jsem ho do čela, on upad a byl mrtvej. Pak jsem ho převálil přes okraj střechy.“

Phillip si dal ruce přes uši a pevně zatlačil. „Takhle jsem to dělal tři vteřiny, abych ho neslyšel dopadnout na zem.“ Trhl sebou a udělal grimasu. „Stejně jsem to slyšel.“

„Řekni mi všechno.“ Nohy mi podklesávaly v kolenou, takže jsem se musel většinou své váhy opřít o pult.

„Pojďme někam jinam a sedneme si,“ navrhl jsem. „Třesou se mi kolena, nemůžu stát.“

„Já taky ne,“ řekl a popadl peníze a cigarety z pultu.

Vyšli jsme z Anchor baru, přešli na druhou stranu a vydali se po Sedmnácté. Na hřišti vpravo se hejno malých dětí houpalo na houpačkách, hrály nebe peklo ráj a v žhavém slunci se brouzdali v bazénku. Phillip se na děti usmíval. Věděl jsem, že myslí na to, že je vrah.

Šli jsme na sever po Osmé avenue a naposled jsem se zadíval na skupinu námořníků, kteří stáli před Odborářskou halou.

O pár bloků dál jsme našli bar s klimatizací. Přímou u pultu bylo několik stoliček potažených červenou kůží. Sedli jsme si na ně a objednali si dva panáky calvertu a pivo na zapítí.

„Řekni mi, co se stalo od včerejška ráno,“ vyzval jsem ho. „Všechno od té doby, co jsem tě viděl naposled.“

„V neděli jsem byl celý odpoledne u strýčka. Řekl jsem mu, že potřebuju ještě nějaký peníze, protože se musíme dostat na jinou loď. Po večeri jsem šel do Minnetty a začal pít whisky. Pak přišel Al s Cathcartem. Ten brzo odešel a já s Alem jsme vypili ještě trochu whisky.“

Pak mi Phillip vyličil to, co už dopoledne řekl Dennisonovi.

„Co budeš dělat?“ zeptal jsem se, když skončil.

„Napadá tě něco?“

„V podstatě totéž, co navrhl Dennison.“

„To bude asi nejlepší,“ řekl Phillip a objednal ještě dvakrát. „Určitě půjdu na elektrické křeslo.“

„Ne, to je nesmysl. Al byl homosexuál. Uháněl tě po všech kontinentech. Kazil ti život. Policie to pochopí.“

Phillip pokrčil rameny.

„No, aspoň se dneska ráno pořádně napijeme,“ prohlásil jsem a hned mě to zamrzelo. „Ale panebože, stát se to nemělo, co?“

Phillip znovu pokrčil rameny.

„Nícmeně připíjím na Ala,“ dodal jsem a zdvihl sklenici.

Dopil jsem calvert a pak jsem uviděl Philipa, jak zírá do prostoru a po tvářích se mu valí dvě dlouhé slzy. Úplně mě to vyvedlo z míry, protože

jsem Phillipa nikdy brečet neviděl. Chtěl jsem mu položit ruku na rameno, a tak jsem mu ji tam položil.

„Je čas na všechno možné,“ řekl jsem, „i na vraždu. Saroyan.“

Potměšile se na mě zadíval s mokrou tváří.

„To zní jako T. S. Eliot,“ řekl.

„Vážně?“

Malinko jsme se zasmáli a pak jsem mu dal cigaretu. Začal jsem myslet na to, jak jsem si někdy představoval, jaké by to bylo někoho zabít, a jak jsem psával tisíce slov, abych ztvárnil tenhle druh emocí. A teď tu vedle mě seděl Phillip, který to skutečně udělal.

„Půjdu ke strýčkovi a řeknu mu, co jsem udělal. Ten bude vědět, co dělat, sežene právníky. Pokud policie ještě nenašla Alovo tělo, do setmění ho budou mít.“

Vysvětloval jsem Phillipovi, o čem přemýšlím, ale jeho zajímala fakta.

„Můj strýček má velkej politickej vliv a bude vědět přesně, jaký právníky sehnat.“

Chvilí jsme o tom mluvili a pak Phillip prohlásil, že chce jít.

„Kam chceš jít?“

„Co takhle na pár hodin do Muzea moderního umění?“

„Tak jo, ale nejdřív si dáme pár panáků.“

Vyšli jsme na Osmou avenue a zamávali na taxík. Chodníky byly plné lidí. Prodavač ovoce přitáhl svůj vozík před bar a prodával jablka. Nakonec jsme si stopli taxík a naskočili.

„Jeďte přes Times Square,“ řekl Phillip. Když se taxík rozjel, otočil se ke mně a hlasitě řekl: „Doufám, že nenajdou tělo hned.“

„Jo,“ řekl jsem taky nahlas. Ušklíbli jsme se na sebe. „Vsadím se, že je na maděru.“

„To si piš. Když jsem ho tou sekyrkou seknul do obličej, vytryskla krev a postříkala celou střechu. A tam dole na dvorku je určitě krve ještě mnohem víc.“

„Jo, udělals to důkladně.“

Jeli jsme přes Times Square. „Tady nás vysaďte,“ řekl Phil.

Taxikář přirazil k chodníku a otočil se, aby zastavil taxametr. Phillip mu podal peníze a taxikář se šklebil. Sice byl světaznalej, ale neznal fakta.

„Myslel jsem, že jdeme do muzea,“ divil jsem se.

„Pojďme se tu na chvíli porozhlédnout,“ navrhl Phillip, a vydal se po Dvaatřicáté.

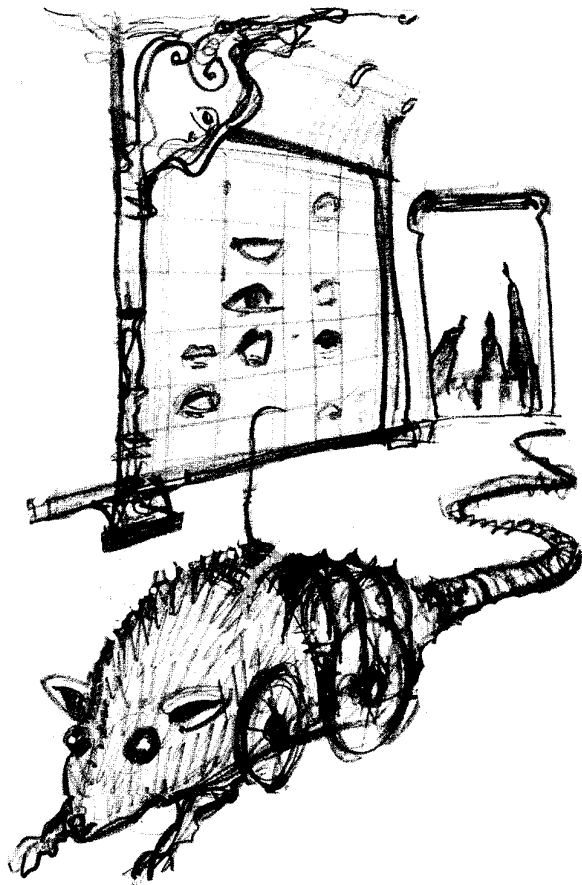
Minuli jsme kino Apollo, kde pořád ještě dávali *Přístav stínů*, přešli kolem italské restaurace a pak na druhou stranu k podloubí s hracími automaty. Phillip si čtvrt dolar změnil na centy a začali jsme hrát tivoli, sestřelovali jsme nepřátelská letadla a dívali se na nemravné filmy, v nichž se ženy svlékaly v budoárech, zatímco k nim po požárních žebřících lezli kníratí muži. Vhodil jsem niklák do jukeboxu a pustil si „The world is waiting for the sunrise“ od Bennyho Goodmana.

Vyšli jsme z herny a loudali se směrem k Šesté avenue. Phil si koupil u jednoho malého Itala pražené oříšky. Sedli jsme si do parku u veřejné knihovny a házeli oříšky holubům. Vedle nás se na lavičku posadil muž jen v košili a četl si trockistickou brožurku.

„Ať mě pošlou kamkoli, budu moct dělat to, co bych bejval dělal na moři,“ prohlásil Phillip.

„Víš,“ napadlo mě, „já věděl, že nevyplujem, protože se mi o moři nezdálo.“

„Budu psát poezii,“ řekl Phillip.

Na Dvačtyřicáté poblíž Šesté avenue byl biograf, kde dávali *Čtyři pířka* z produkce Alexandra Kordy.

„Tohle je dobrá věc. Pojď, půjdem na to,“ navrhl Phillip. Vešli jsme dovnitř a sedli si na přední sedadla. Měli nějakou závalu na klimatizaci, takže tam bylo k zalknutí.

Film začal titulky o zavraždění tisíců britských vojáků v Súdánu rukama nemilosrdných černochoů. „Ale oni je po tisících vraždit můžou,“ mávl Phillip rukou.

„Jo.“

Byla tam scéna o přepadení ze zálohy, kde se britští vojáci a domorodci vzájemně sekali šavlemi a noži, a spousta krve. Většina z toho filmu nám pořád připomínala Ala, jak leží na dvorku v kaluži krve, takže se nám to zas tak moc nelíbilo. A jedna z postav se jmenovala Dennison.

Vyšli jsme z kina propocení a venku bylo ještě větší vedro. Bylo asi půl čtvrté. Šli jsme do baru a vypili pár sklenic studeného piva.

„Už budu muset brzo jít,“ řekl Phillip.

„A co to muzeum?“

„To byl dobrej film,“ poznamenal Phillip. „Ale pořád mi to připomínalo, že už se mi to krátí.“

Pili jsme mlčky.

„Tak,“ řekl nakonec, „pojďme do muzea.“

Vyšli jsme a mávli na taxík.

V klimatizovaném muzeu stál Phil deset minut před Modiglianiho portrétem Jeana Cocteaua. Pooděšel jsem se podívat na obrovské Blumeovy studie úpadku a pádu Západu se zborcenými korintskými sloupy a věčně stejnými podsvětními typy, kujícími pikle ve sklepeních, zatímco kněží kvílejí nad oběťmi a oddíly vojáků orientálního vzhledu rabují město.

Pak jsme se oba zastavili před Čeličevovým obrazem *Hra na schovávanou* a chvíli se na něj dívali. Poblíž stál vysoký světlovlasý buzík v proužkované sportovní košili a žlutohnědých kalhotách, který pořád pokukoval po Philovi, a když jsme pak šli dolů podívat se na hodinový film, seděl přímo za námi.

Byl to starý italský film z roku 1915 a hrála v něm Eleanora Duseová. Mně i Phillipovi připadala skvělá. V jejím přístupu k tragédii bylo něco mužského. Jakoby se vzpírala Bohu tím, že se zbaví břemene, které jí On vložil na bedra.

Šli jsme zpátky nahoru k obrazům a já si chtěl dát pivo, ale Phillip trval na tom, že zůstaneme v muzeu až do konce otevírací doby. Rozhlížel jsem se, jestli je ten teplouš pořád ještě Philovi v patách, ale neviděl jsem ho.

Phillip se znovu postavil před portrét od Modiglianiho a pořád se na něj díval s úsměvem ve tváři.

„Sejdem se v baru na Třiapadesáté,“ řekl jsem netrpělivě. „Mám žízeň.“

Phillip souhlasil a já vyšel z muzea. Blondatý teplouš se ve vestibulu bavil s jedním mladíkem.

V baru jsem si sedl ke stolu v rohu a objednal si láhev piva Schlitz. Číšník ho přinesl a postavil si bílý ubrus. Nelíbil se mu můj ohoz, ale choval se shovívavě. Přemítal jsem, proč toho lidi tolik nadělají kvůli oblečení, a jak jsem tak myslel na tyhle věci, v hlavě mi v trvalém rytmu začala vyvstávat představa té vraždy.

Po chvíli jsem dostal hlad, a tak jsem si objednal hovězí karbanátek. Číšník přinesl stříbrné nádoby a příbory, čistý bílý ubrousek a sklenici vody. Bylo tu takové to hnědé světlo jako v nějakém vinném

sklípku v East Side a chládek a příjemně. Rozhlížel jsem se a registroval všechny ty zdejší typy.

Zatímco jsem čekal na stejk, objednal jsem si dvojitý bourbon a vypil ho na dva loky. Když přinesli jídlo, začal jsem se v něm jen tak vrtat, jako když si někdo dá před večerí moc sklenic martini.

Už jsem dojedl a popíjel pivo, když vešel Phillip a rozhlížel se. Zamával jsem na něj a on si ke mně přisedl.

„Už jsem jed,“ oznámil jsem. „Měl jsem hlad.“

„Neomlouvej se, vlkodlaku. Já mám taky hlad.“

„Tak jo.“

Phillip si objednal stejnou večerí a k tomu láhev piva. Já si objednal ještě jeden dvojitý bourbon.

Číšník se najednou začal chovat s náležitou úctou. Začal mi říkat „pane“ a než jsem se nadál, vysypal popelník a vytřel ho vlhkou utěrkou.

„Z peněz od strýčka mi zbylo asi deset dolarů. Klidně je můžem utratit, než se půjdu přiznat,“ navrhl Phillip.

„Tak jo.“

Phillip dojedl a zaplatil účet. Vyšli jsme na Třiapadesátou a vydali se východním směrem až na Třetí avenue. Našli jsme levný výčep, vešli a posadili se k pultu.

„Zrovna na takovémhle místě pořád pije Don Birnam ve *Ztraceném víkendů*,“ řekl jsem. „Třetí avenue.“

Phillip objednal dvě whisky a ty nám trochu zvedly náladu. Dveře baru byly otevřené a dovnitř foukal v pozdním odpolední chladný větrík.

Phillip už byl v té době pěkně nervózní. Pořád mluvil o tom, že bude muset jít brzo domů, a já mu pořád připomínal Boldieua a jeho bílé rukavice ve *Velké iluzi*.

Vedle nás seděli dva vojáci. Vypadali, jako když strávili zimu na tažení v severní Africe. Jeden z nich se na mě díval a nakonec se ke mně naklonil a zeptal se, jestli jsou v tomhle městě nějaké bordely. Napsal jsem mu jednu adresu. „Nevím, jestli to tam pořád ještě funguje, ale zkusit to můžеш.“

Druhý voják se začal bavit s Phillipem a ptal se ho, jak se mu líbí obchodní námořnictvo.

Phillip řekl, že je skvělé. O chvíli později vstal a napřáhl ke mě ruku: „Tak se měj, Mikeu.“

Překvapilo mě to. „Tak ahoj.“

Phillip vyšel ze dveří a já za ním. Drobné a cigarety jsem nechal na pultě.

Před dveřmi jsme se zastavili.

Phillip znovu napřáhl ruku. Měl v ní pár drobných. Když jsme si potřásli rukama, mince zacinkaly a několik jich upadlo s břinkotem na chodník. Phillip otevřel dlaň a nechal zbylé mince vypadnout z tuhých, dramaticky rozevřených prstů.

„Já je seberu,“ upozornil jsem ho.

„Jen do toho. Tak se měj, Mikeu.“

„Měj se, Phile.“

Phillip odešel směrem na Šedesátou a já se za ním chvíli díval. Měl jsem chuť se za ním rozběhnout a ještě jednou mu říct sbohem. Zmizel za rohem rozhodným krokem, jakoby šel do práce, a já se vrátil do baru.

Uviděl jsem mince na chodníku, znovu jsem vyšel ven a sesbíral je. Pak jsem se opět vrátil do baru, objednal si pivo a sedl si do prázdného boxu.

Bylo to nejosamělejší pivo v mém životě.

Nakonec jsem vyšel ven a stál tam, sám v pozdním odpoledni na Třetí avenue. Nade mnou duněl vlak nadzemky a kolem mě projížděly s racho-

tem velké nákladáky. Byl jsem úplně sám a všechno skončilo.

V té chvíli a na tom místě jsem se rozhodl, že pojedu pryč a budu zas cestovat. Chtěl jsem zas vidět pennsylvánské kopce a zakrslé borovice v Severní Karolině.

Stál jsem tam a přemýšlel o tom, když jsem uviděl Phillipa, jak se vrací po Třetí avenue. Utíkal.

„Co se děje?“ zavolal jsem a běžel mu naproti.

Vytáhl z kapsy zakrvavený kapesník a podal mi ho.

„Co s tím budu dělat?“ řekl. „Chceš ho?“

„Proč?“

„Je to Alův kapesník.“

„Já vím.“

„Musíme se ho zbavit.“

„To je snadný,“ řekl jsem, vzal kapesník a hodil ho do kanálu.

Pak jsme se začali smát. Oba jsme byli nervózní a napůl blázni, z radosti, že se zas vidíme.

„Pojď, půjdeme do baru,“ navrhl jsem.

„Jo.“

Šli jsme do jiné hospody na Třetí avenue a znovu začali pít. Bar byl plný týpků z Třetí avenue. Barman byl tlustý Ir.

„Musím domů,“ opakoval pořád Phillip. „Už je mi z těch mejch břejků rukavic nanic,“ řekl a zvedl ruce. „Jsem slabej. Rukavice se začínají rozedírat.“

Bylo mi tak bídne, že jsem neřekl nic. Právě jsme si začínali uvědomovat, co se stalo.

„Doprovodím tě domů,“ nabídl jsem mu.

Dali jsme ještě jeden nebo dva panáky a pak jsme se octli na ulici. Já pořád říkal „No, tak,“ a Phillip taky pořád říkal „No, tak,“ a oba jsme toho měli

spoustu na srdci, ale nebylo, kde si to říct, byli jsme napnutí a cítili jsme to oba.

Nakonec jsme se dostali na Central Park South, kde byl činžák Phillipova strýce. Došli jsme ke vchodu a zastavili se.

Phillip zamával na vrátného. „Je to neurotik. Fakt týpek,“ prohodil.

„Aha.“

Automaticky jsme napřáhli ruce.

„No, tak jsme zas tam, kde jsme byli,“ řekl Phillip. „Nashle za mřížema.“

„Přijdu tě navštívit.“

„Přines mi dobrý knížky a tak.“

„Jasně.“

Potřásli jsme si rukama, poplácali se po ramenou, a po očku se na sebe usmáli.

„Tak se měj,“ loučil se Phillip. „Měj se,“ řekl jsem. Phillip se otočil a vešel do vestibulu a já kráčel ke Columbus Circle. Kolem jely dva velké nákladáky a já pocítil touhu odjet někam hodně, hodně daleko.

Phillipův strýček všechno zařídil a kluka poslali do státního cvokhausu. Počítám, že tam bude maximálně tak půl roku, protože strýček zná v představenstvu pár doktorů, kteří mu půjdou na ruku.

Policijti nebyli nijak nadšení z toho, že jsem o vraždě věděl a přesto nespěchal k nejbližší budce jako řádný občan, který by podle úředních předpisů měl zřejmě fungovat jako malý špion. Ať je to jak chce, nemám rád žádnou publicitu.

Tak jsem na pár týdnů odjel do Chicaga, abych obnovil styky s některými starými známými. To město už nebylo co dřív. Jakoby všichni, které jsem tu znával před pěti lety, byli buď pod drnem, v lochu nebo na vojně. Ale potkal jsem pár chlápků z dřívějších dob, kteří se stále ještě poflakovali po starých lokálech kolem Northu a Halstedu.

Když jsem se vrátil do New Yorku, byl tam dopis od jednoho člověka z Chicaga, v němž stálo, že je přítel Charleyho Andersona a že by se chtěl se mnou setkat v nějaké obchodní záležitosti. Že by z toho pro mě něco káplo. Znělo to tak, že má nějaké horké zboží a že neví, kam s ním. V dopise bylo telefonní číslo. Několikrát jsem na něj zavolaal, ale nikdo to nezvedal.

Rozhodl jsem se, že pojedu tam, kde bydlel Al, a navštívím Agnes, která se po vraždě nastěhovala do Alov pokoje.

Když jsem přišel, právě balila. Chystala se druhý den odjet z města. Podle všeho dům od paní Frascatiové odkoupila jistá paní Rogersová a ta se snažila zbavit nespořádaných živlů. Už jako chronického neplatčice a hygienický problém vyhodila Chrise Riverse.

„Chce dát znovu vymalovat a zvýšit nájem,“ konstatovala Agnes.

„Co se stalo s Hughem Maddoxem?“ zeptal jsem se.

„Dostal tři roky, ale možná ho pak nechají, aby šel k vojákům. Jak se zdá, nikdo nic neví jistě.“

Chvilí jsme o tom přemýšleli. „Jo, a ještě něco,“ vzpomněla si Agnes. „Viš, balila jsem Alov věci a poslala je jeho bratrovi do Memphisu. Ale chybělo rádio. Někdo se musel dostat do pokoje a vzít ho. Myslím, že to byl Bunny, ten nóbl zloděj z Bostonu.“

„To nejspíš.“

Seděli jsme tam ve starém Alově pokoji a začalo se stmívat. Agnes mi vyprávěla nějakou dlouhou historku o paní Rogersové, ale já neposlouchal. Pak jsem se zvedl k odchodu.

„Pokud se dostaneš na Západ, navštiv moji matinku,“ řekl jsem. „Každý, koho se zeptáš, ví, kde je hokynářství paní Dennisonový.“

Agnes slíbila, že to udělá, pokud se dostane do Rena. U dveří jsme si potřásli rukama a rozloučili se.

Šel jsem sám ke Třem Gé a dal si večeři.

Když jsem se vracel pěšky domů ze Sheridan Square, kdosi se vynořil z domovních dveří a povídá: „Ahoj, Wille.“

Byl to Danny Borman.

„Tak co, Danny, jak se vede? Jako když shoří dům, co?“

Jemu to vtipně nepřipadalo.

Vrátili jsme se ke mně do pokoje a on mi začal vykládat, co se stalo.

Ten dům opravdu zapálil a chytlo od něj i několik dalších, čímž by se zas tak moc nestalo, kdyby ovšem nějaký nevlastenecký idiot neměl ve sklepě uloženou spoustu benzínu. Zkrátka a dobře, oheň se rozrostl tak, že shořel trakt jedné zbrojovky. Někdo začal vykřikovat cosi o sabotáži, a tak se do případu vložila FBI.

Ptal jsem se Dannyho, jestli dostal svoje peníze. Prý ano a že má v plánu za ně vyhodit do vzduchu celé město.

Neměl jsem kuráž požádat ho o podíl a on mi ani žádný nevnucoval. Tak jsme se rozloučili, popřáli si hodně štěstí a tak dále.

Danny se mě zeptal, co se stalo s Phillipem. Pověděl jsem mu to.

Nechal si to chvilku projít hlavou. „No, až se dostane ven, může jít do politiky.“

„Jo,“ řekl jsem. „Tam by se mu mohlo dařit.“

KONEC

DOSLOV

V říjnu 1967 Jack Kerouac popíjel a vyprávěl v obývacím pokoji svého bytu v domě č. 271 na Sanders Avenue ve svém rodném Lowellu ve státě Massachusetts. Spolu s ním tam seděli a rozmlouvali mladí básníci Ted Berrigan, Aram Saroyan a Duncan McNaughton. Přišli, aby nahráli interview pro *The Paris Review*. Když se ho zeptali na jeho první román *Maloměsto, velkoměsto* (*The Town and the City*), Kerouac poznamenal: „Napsal jsem taky jinou verzi [toho příběhu], je schovaná »pod prknama«. S Burroughsem. Jmenuje se to *A hroši se uvařili ve svých nádržích* (*And the Hippos Were Boiled in Their Tanks*).“

„Vím,“ reagoval Berrigan, „slyšel jsem o té knize. Každý chce tu knihu mít.“

Jak tento dialog dosvědčuje, text *A hroši se uvařili ve svých nádržích* si už před čtyřiceti lety získal legendární status. Ale když ho tito dva autoři v roce 1945 napsali, nikdo je nevydával a nikdo je neznal. *Hroši* přišli o víc než desetiletí dřív než díla, která jejich autorům přinesla trvalou literární slávu — Kerouakův román *Na cestě* (*On the Road*) v roce 1957 a Burroughsův *Nahý oběd* (*Naked Lunch*) v roce 1959. Tyto knihy spolu se sbírkou *Kvilení a jiné básně* (*Howl and Other Poems*) Allena Ginsberga z roku 1956, jsou stěžejními díly beat generation a nejspíš nebude žádný čtenář, který by o nich nevěděl.

I kdybyste o *Hroších* věděli jen to, co je na přebalu této knihy, už toho víte až moc, protože se setkáváte s textem tak, jak byl napsán, totiž dvěma nulami,

kteřé nikdo neznal. Díky tomu, že existuje vpravdě hora bibliografií, biografií, studií, memoárů a i nových archivních zdrojů, je dnes možné identifikovat většinu osob, které byly v roce 1945 pro Kerouaka a Burroughse předlohou jejich postav.

Ať je to dobře nebo ne, *Hroši* už dnes přicházejí ke čtenáři jako „zarámované“ dílo: *Vražda na Kolumbii, která vedla ke zrodu beatníků! Ztracená Kerouakova kniha! Ztracená Burroughsova kniha!*

Dnes, zhruba šedesát let po jejím vzniku, činí zasazení děje *Hrochů* — do New Yorku na sklonku 2. světové války — z knížky dobovou záležitost. Při čtení tohoto textu si budete muset vybavit všechny obrazy, které si s tímto obdobím spojujete, veškerou hudbu válečné doby, a také automobily a módu, filmy, romány a novinové titulky. Ale ať už vám byla nabídnuta jakákoli verze „příběhu Luciena Carra a Davida Kammerera“, budete se patrně muset zbavit všech předsudků a nechat románového „Phillipa Touriana“ a „Ramsaye Allena“ mluvit sama za sebe.

Pro nezasvěcené alespoň ty základní informace: komplikovaný vztah mezi Lucienem Carrem IV. a Davidem Eamesem Kammerrem začal v St. Louis ve státě Missouri v roce 1936, kdy bylo Lucienovi jedenáct a Daveovi pětadvacet let.

Osm let, pět států, čtyři přípravy a později dvě vysoké školy: tohle spojení bylo až příliš intenzivní a emoce až příliš horečnaté — jak píše „Will Dennison“ v *Hroších*: „Jakmile se tihle dva sejdou, něco se stane.“

Něco se muselo stát a také se nakonec i stalo.

Za dusného jitra pondělí 14. srpna 1944 se ocitli v Riverside Parku na Upper West Side v New Yorku Lucien s Davem. Byli sami, opilí a hádali se. Začali se prát a zápasili na trávníku, načež Lucien svým skautským nožikem dvakrát bodl Davea do horní části hrudníku. Dave ztratil vědomí. Lucien se domníval, že je mrtvý, a převálil bezvládné Daveovo tělo do řeky Hudson, aby ho utopil. Dave byl v bezvědomí, krvácel, ruce měl

svázané tkaničkami, a kapsy kalhot zatížené kameny. Carrovi trvalo bezmála dvacet čtyři hodin, než se vydal úředním orgánům a trvalo ještě další den, než Davea vytáhli z vody v dolní části Západní Sedmadevadesáté.

Vražda plnila týden přední stránky newyorských novin, ale obzvlášť šokující byla pro tři nové přátele, které Lucien vzájemně seznámil v prvním ročníku Kolumbijské univerzity a kteří byli:

Allen Ginsberg, osmnáct let, spolužák na Kolumbii, z Patersonu ve státě New Jersey; Jack Kerouac, dvaadvacet let, který nedlouho předtím odešel z Kolumbie, z Lowella, a William S. Burroughs, třicet let, absolvent Harvardu a Kammererův přítel od roku 1920, kdy byli spolužáci v St. Louis.

Dnes už mají zájemci k dispozici spoustu písemných vysvětlení dlouhého a složitého vztahu mezi Kammererem a Carrem. Ve většině z nich je ovšem David předváděn jako patetická karikatura: obsesivní postarší homosexuální lovec, který stále víc a víc tísní svou nevinnou heterosexuální oběť, což mladému muži nakonec nedává jinou možnost, než „hájit svou čest“ násilím. To byla také podstata Carrovy obhajoby před soudem, která měla být stravitelná jak pro soudce, tak pro veřejnost — zejména v roce 1944.

Je však nutno o dřívějším životě Luciena Carra a jeho bisexualitě říci mnohem víc, než bylo zveřejněno i v nejuplněnějších a nejspolehlivějších životopisech hlavních postav beatnického hnutí. Tak například: Lucien měl v roce 1944 celou řadu pohlavních styků s Ginsbergem, stejně jako Kammerer. To vyjevují Ginsbergovy rané deníky, které byly zveřejněny v roce 2006 pod názvem *Knih mučednictví a úskoku* (The Book of Martyrdom and Artifice). Nicméně s Davem Lucien nikdy žádný pohlavní styk neměl — ani jednou, alespoň podle Burroughsových vzpomínek, tj. podle toho, co mu často říkal Kammerer, a není pochyb o tom, že Dave by se svému starému příteli Billovi svěřil, kdyby k něčemu došlo.

Téměř pro všechny, kdo znali aktéry příběhu, bylo zpětné uhlazování Lucienovy sexuální historie pro žaludek veřejnosti za daných okolností prominutelné. Koneckonců, proti Carrovi se neobrátil ani nejstarší přítel mrtvého. William Burroughs byl první, kdo vyslechl Lucienovo doznání pár hodin po vraždě. Ihned Lucienovi navrhl, aby si sehnal dobrého právníka, sám se udal a svou obhajobu postavil na „obraně cti“. Burroughs se domníval, že by ničemu neposloužilo, kdyby Lucien vzal celou vinu na sebe.

Lucien pak spěchal, aby o svém činu dál pověděl Jackovi. Kerouakův postoj byl rozporuplnější. Bylo hodně důvodů, proč měl Davida Kammerera v oblibě. Jackova bisexualita byla sice nevyhrozená a skrytá, nicméně nepopíratelná. Z toho důvodu nemohl Kammerer vlastně odsuzovat. A i když on a Carr byli přátelé pouze šest měsíců, Kerouac cítil k Lucienovi loajalitu, která převážila jeho morální pochybnosti.

Celý den spolu mluvili a pili, přecházeli z baru do baru, dívali se na obrazy, šli do kina a znovu navštívili místa, kde se před nedávnem odehrálo celé to drama z reálného světa. Nakonec už bylo pozdní odpoledne a oba mladíci chápali, že déle už to protahovat nejde. Jack a Lucien se rozloučili zdráhavě. Oba přitom věděli, že to, co se stalo, všechno změní.

Poté, co Lucien téměř celý den — 14. srpen — strávil s Kerouakem, světil se své matce, Marion Gratz Carrové, v jejím bytě na Sedmapadesáté. Ta zavolala svého právníka a Lucien mu pověděl, co se stalo. Druhý den šel právník s Lucienem do kanceláře Franka S. Hogana, okresního návladního, aby se Lucien přiznal ke svému činu.

Carr byl obviněn z vraždy druhého stupně (tj. úmyslného zabití bez předchozí přípravy, respektive záměru) a uvržen do vazby. Kerouac byl zatčen v bytě, kde žil se svou přítelkyní Edie Parkerovou, v č. 62 na Západní Stoosmnácté č. 421. Protože nebyl schopen zaplatit kauci, byl zadržen jako korunní svědek.

Když ve čtvrtek ráno policisté klepali na dveře Burroughsova bytu na adrese Bedford Street č. 69 v Greenwich Village, byl Bill pracovně v hotelu Lexington. Šlo o rozvodovou kauzu, na níž pracoval pro detektivní kancelář William E. Shorten. Jeho úkolem bylo poslouchat „milostné zvuky“ v sousedním hotelovém pokoji, který si rezervoval sledovaný milenecký pár — ten se ale nikdy nezapsal.

Jakmile se Burroughs dozvěděl, že i jeho hledají jako svědka, kontaktoval své rodiče v St. Louis. Ti mu okamžitě zařídili dobrého advokáta, který přivedl svého klienta k výslechu do kanceláře okresního návladního a po složení kaucí s ním zase odešel.

Lucienovi právní zástupci Vincent J. Malone a Kenneth Spence předložili Jacobu Grumetovi, náměstkovi okresního návladního, přiznání svého klienta s žádostí o vznesení méně závažného obvinění, tj. zabití prvního stupně.

Pro soud a tisk vyličili právníci obrázek starého teploše obtěžujícího mladého chlapce, který vůbec nebyl homosexuál — jak se snad mohlo zdát podle prvních zpráv v novinách a fotografií Carra z vězení, s jeho světlými vlasy, chlapeckým vzhledem a svazkem Yeatsovy poezie v ruce. Obhájci dokonce přišli s domněnkou, že mnohem vyšší Kammerer Luciena fyzicky ohrožoval, ale nechtěli se pouštět do přesvědčování poroty, že by se devatenáctiletý mladík plný života nebyl schopen ubránit jinými prostředky, než bodnutím do srdce..., anebo případně obyčejným útekem.

Lucien byl 15. září 1944 odsouzen k maximálně desetiletému pobytu v nápravném ústavu v Elmiře ve státě New York. V Kerouakově životopisu od Ann Chartersové se uvádí, že Carrovi přátelé očekávali podmíněný trest, takže je výše trestu šokovala. Ale jak Burroughs vyprávěl Tedu Morganovi: „Byl jsem tam, v soudní síni..., vyšli jsme s Lucienovým obhájcem, a on [mi] řekl: »Myslím, že vzhledem k jeho charakteru by bylo velmi špatné, kdyby vyvázl bez úhony« — takže

se v tom případě nijak citově neangažoval. Byl v tomto ohledu poněkud moralistický.“ (Ten člověk měl ovšem možná pravdu.)

Kerouac se oženil s Edie Parkerovou ještě ve vězení, aby ho její rodina mohla dostat ven na kauci. Odjel s ní do jejího rodiště v Grosse Pointe v Michiganu, aby si svůj dluh za kauci odpracoval. To trvalo jen pár týdnů. Počátkem října už Jack mífíl zpátky do New Yorku a vstoupil do svého období „Sebeusebrání“, jak je nazýváno v jeho životopisech.

Po Kammererově smrti navštěvoval Burroughs celý týden každý den dr. Paula Federna, v té době svého psychiatra. Pak odjel domů a několik týdnů žil u svých rodičů v St. Louis. Koncem října se Burroughs v tichosti vrátil do New Yorku a pronajal si byt na Riverside Drive č. 360. Během jednoho měsíce ho jeho kontakty s podsvětím zasvětily do účinků píchání si morfinu a než přišel prosinec, už se na tomto objevu podílel s Allenem a Jackem.

Pro Burroughse, jak víme, to byl začátek celoživotního zápasu se závislostí na droze, nekonečné řady regresů a odvykací léčby, až do roku 1980, kdy nastoupil program s náhradním užíváním metadonu.

Allen Ginsberg byl mezi prvními, kdo se pokusil příběh Carr versus Kammerer literárně vytěžit: koncem roku 1944 si Allen do svých deníků zapsal spoustu poznámek a náčrtů kapitol k práci, kterou chtěl nazvat *Krvavá píseň* (The Bloodsong). Nyní zveřejněné Ginsbergovy deníky obsahují i tyto zápisky, s mnoha živými scénami mezi ním a Lucienem a velmi názornými popisy kruhu Carr-Kammerer-Burroughs. Ginsbergova rekonstrukce závěrečného střetu mezi Lucienem a Davem oné noci je ze všech dramatických líčení posledních hodin Kammerera nejpodrobnějším a možná i nejrealističtějším popisem.

V listopadu 1944 si však Ginsberg do svého deníku zapsal: „Děkan dnes řekl o mém románu, že je »oplzlý.«“

Proděkan Kolumbijské univerzity Nicholas McKnight si Allena zavolał na kobereček poté, co Harrison Ross Steeves, vedoucí katedry angličtiny, McKnightovi prozradil, na čem jeho student pracuje. McKnight nechtěl, aby Kolumbie vešla ve větší známost díky zločinu, a doporučil Ginsbergovi, aby své aktivity zanechal.

Na podzim 1944 už měl Allenův přítel, studentský básník John Hollander hotovou povídku o vraždě „v Dostojevského stylu“. Povídka vyšla v *Columbia Spectator*, což ukázalo, že pikantním podrobnostem celého příběhu nemohlo odolat mnoho dalších autorů. Ta či ona verze se objevuje v románech a memoárech, které byly napsány ve 40. letech i později a mezi jejichž autory patří například Chandler Brossard, William Gaddis, Alan Harrington, John Clellon Holmes, Anatole Broyard, Howard Mitcham, a dokonce i James Baldwin — panuje domněnka, že postavy použil v díle, které nazval *Armády nevzdělanců* (Ignorant Armies), což je velmi raná verze jeho románu *Giovanniho pokoj* (Giovanni's Room) na téma homosexuality, který vyšel v roce 1956.

K dalším newyorským spisovatelům, kteří o tomto příběhu zcela jistě věděli, patří Marguerite Youngová, Kammererova (a Brossardova) přítelkyně, a její přítel, poslíček v listu *The New Yorker*, jistý Truman Capote, kterého Young seznámil s Burroughsem zhruba v červnu 1945, kdy v časopise *Mademoiselle* vyšla Capotova první významná povídka *Miriam*. O mnoho let později napsala své paměti další očitá svědkyně: Edie Kerouacová Parkerová. Její příběh nakonec vyšel v roce 2007 pod názvem *Budeš v pchodě: můj život s Jackem Kerouakem* (You'll Be Okay: My Life with Jack Kerouac). Edie příběh líčí z perspektivy Jackovy přítelkyně, která v danou chvíli nechápala, proč jí policie buší na dveře a odvádí jí muže do vězení.

A pak tu byli Burroughs a Kerouac.

V polovině 80. let William dlouze hovořil se svým prvním životopiscem Tedem Morganem, který později vydal nepostradatelnou knihu *Literární psanec: život a doba Williama S. Burroughse* (Literary Outlaw: The Life and Times of William S. Burroughs).

„Bavili jsme se s Kerouakem o knize, kterou bychom napsali společně, a rozhodli se, že zpracujeme téma Daveovy smrti. Psali jsme kapitoly na přeskáčku a navzájem si je předčítali. Bylo tam jasně odděleno, co kdo napsal. Nesnažili jsme se o literární přesnost, vůbec ne, jen o určitou aproximaci. Bavilo nás to.

Samozřejmě, že to [co jsme napsali] bylo určováno skutečným průběhem událostí — tedy, že on [Jack] věděl jedno, a já druhé. Beletrizovali jsme. Ta vražda byla vlastně provedená nožem, nikoli sekýrkou. Musel jsem ty postavy zamaskovat, takže jsem z něj [Luciena] udělal Turka.

Kerouac tehdy [ještě] nic nepublikoval, vůbec nikdo nás neznal. Ať tak či onak, nikdo neměl zájem to vydat. Zašli jsme za jednou agentkou [Madeline Brennanovou z vydavatelství Ingersoll & Brennan] a ta nám řekla: »Ale ano, vy máte *talent*. Jste *spisovatelé*!« a takovéhle ty řeči. Ale nic z toho nebylo, žádný vydavatel neměl zájem.

A když se na to dívám zpětně, ani nevím, proč by měli. Nebyl v tom žádný komerční potenciál. Nebylo to dostatečně senzační, aby to mělo úspěch, a ani to nebylo dostatečně dobře napsané nebo natolik zajímavé, aby to bylo úspěšné z čistě literárního hlediska. Bylo to tak něco mezi, hodně z existencialismu, což byl v té době převládající proud, ale ten do Ameriky ještě nedorazil. Prostě to nebylo nic komerčně životaschopného.“

Pokud jde o neobvyklý titul, Burroughs jej vysvětloval takto: „To tenkrát hlásili v rádiu, když jsme psali tu knihu. V nějakém cirkuse došlo k požáru a já si vzpomínám, že v rádiu hlásili: »A hroši se uvařili ve svých nádržích!« Tak jsme to použili jako název.“

Ve svém rozhovoru pro *Paris Review* v roce 1967 mluví Kerouac o původu názvu knihy takto: „Jmenuje se to *A hroši se uvařili ve svých nádržích*. Hroši. Protože Burroughs a já jsme jednou večer seděli v baru a slyšeli jsme hlasatele, jak říká: »... takže Egyptané napadli blablaba... a mezitím došlo v Londýně v zoo k velikému požáru, který se rozšířil po okolí, a hroši se uvařili ve svých nádržích! Preji vám všem dobrou noc!«

To Bill [dodal Kerouac] si toho všiml. Protože on si takových věcí všimá.“

Podle další verze došlo k požáru v zoologické zahradě v St. Louis. Toto se ale bezpochyby týká požáru v cirkusu Ringling Brothers and Barnum & Bailey v Hartfordu v Connecticutu z 6. července 1944, známého jako „den, kdy plakali klauni“. Když velké šapitó znenadání zachvátily plameny, bylo uvnitř téměř sedm tisíc osob. O tři minuty později se zhroutily stožáry stanu a zbytek hořícího stanu se propadl. Šest minut od začátku ohně už nezbylo nic než doutnající popel. Zemřelo minimálně 165 mužů, žen a dětí, a zhruba pět set dalších utrpělo zranění, přičemž mnoho osob bylo poslapáno v panice. Ukázalo se, že ke zvýšení vodotěsnosti stanu byl namísto samozhášecích přísad použit jejich pravý opak: směs benzínu a parafínu.

K hartfordskému požáru došlo jen několik dní poté, co Burroughs poprvé navštívil Kerouaka v jeho bytě na Stoomnácté, což bylo na sklonku června nebo počátkem července 1944. V Hartfordu byli ovšem koně, lvi, sloni a tygři rychle vyvedeni mimo nebezpečí a nebyli tam žádní hroši, kteří by se mohli uvařit. Jeden hrošík liberijský údajně zahynul při požáru v Cole Brothers Circus v roce 1940 v Rochesteru ve státě Indiana spolu se sedmnácti dalšími exotickými zvířaty, lamami a zebry, a v Clevelandu v Ohio požár ve zvěřinci Ringling Brothers Circus 4. srpna 1942 usmrtil minimálně stovku zvířat, z nichž na dva tucty zastřelili policisté velkorážními puškami, když zvířata v panice a hrůze prchala s hořící srstí. Tyhle hrůzné, absurdní,

pochmurně komické scény byly přesně tím, co Burroughsovi připadalo nesnesitelně směšné.

Možná, že sousloví „vařící se hroší“ bylo jedním z jeho soukromých vtípků, který byl oživen po zprávě o požáru v Hartfordu.

Jiní, například Allen Ginsberg, vzpomínali, že „vařící se hroší“ možná pocházeli z nějakého raného „cut-up“ skeče a z experimentů v rozhlasovém zpracovávání, které jejich přítel Jerry Newman prováděl na svých zařízeních pro záznam zvuku. Newman byl studentem na Kolumbijské univerzitě a džezovým fanouškem, který si ještě předtím, než byly dostupné magnetofony, vyrobil přenosné nahrávací zařízení a bral je na jam sessions a do klubů na Dvaapadesáté. Jeho raritní nahrávky Arta Tatum a z let 1940–41 jsou považovány za hudební poklady.

Svou spolupráci s Burroughsem v zimě 1944–45 popsal Kerouac ve svém pozdějším vzpomínkovém románu *Duluožova marnivost* (Vanity of Duluož):

No, starouš Bill v té době prostě očekával další monstrózní produkci z pera svého mladého přítele, totiž mě, a když jsem mu ji přinesl, našpulil rty s pobavenou zvědavostí a pak začal číst. Když si přečetl, co jsem mu nabídl, pokýval hlavou a vrátil výtvar do rukou tvůrce. Já tam seděl jak na trní, jemu jakoby u nohou, buď v mém pokoji nebo v jeho bytě na Riverside Drive, ve vědomém postoji zbožňujícího očekávání, a když jsem pak shledal, že mi moji práci vrátil a krom kývnutí hlavou nic dál neřikal, zeptal jsem se a skoro se přítom červenal: „Tak sis to přečetl. Co si o tom myslíš?“

Myslitel Hubbard pokýval hlavou jako Buddha vycházející z nirvány do příšerné reality života, a co jiného měl taky dělat? Odevzdaně spojil konečky prstů a s pohledem přes oblouk svých rukou řekl: „Dobré, dobré.“

„Ale co si o tom výslovně myslíš?“

„No...“ našpulil rty a zadíval se stranou na solidární a podobně pobavenou zeď, „já si o tom výslovně nic *nemyslím*. Prostě se mi to docela líbí, to je vše,“ dodal.

Než přišlo jaro, byli Hroši přepsáni na stroji. V dopise své sestře Carolině ze 14. března 1945 Kerouac psal: „Ta knížka, co jsme napsali s Burroughsem [...] je teď v rukou vydavatelství Simon & Schuster a právě to tam čtou. Co se stane, nevím. Protože tenhle druh knihy — portrét »ztraceného« dílku naší generace, nesentimentální, upřímný a vzrušujícím způsobem reálný, — je to dobrý, ale nevíme, zda je po tomhle typu knih teď velká poptávka, i když bezpochyby po válce se knihy »ztracené generace« objeví jak houby po dešti a ty naše na tomhle poli nenajdou soupeře.“

Burroughs si položil stejnou otázku: jaké literární styly budou v módě a komerčně úspěšné? Jak víme, nakladatelství Simon & Schuster „vzrušujícím způsobem reálným“ rukopisem *Hrochů* pohrdlo a odmítlo jej i několik dalších vydavatelů. Kerouac však knihu stále přepracovával: v létě 1945 *Hrochy* úplně přepsal, a svůj výsledek nazýval alternativně „The Phillip Tourian Story“, nebo „Ryko/Tourian Story“, anebo „I Wish I Were You“. Také v dalším díle, napsaném zhruba v této době a které pak vyšlo v roce 2005, *Zjevení Orfea* (Orpheus Emerged), mají postavy „Michael“ a „Paul“ předlohu v něm a Lucien Carrovi; v této nedokončené novele jsou rovněž postavy, jejichž modelem byli Ginsberg a Burroughs.

Po dvou letech strávených v Elmiře byl Lucien Carr propuštěn. Vrátil se do New Yorku, od základu změnil svůj život a vůbec neměl náladu na to, aby se jeho drahý přítel Jack zabýval bytí i romantizující verzí tragédie, která ukončila jeho mládí.

Stavěl se proti jakýmkoli dalším snahám znovu přepisovat, respektive znovu nabízet text *Hrochů* k vydání nebo s ním podobně nakládat.

Lucienovi přátelé věděli, že chce nechat svou minulost za sebou, ale příběh byl příliš dobrý, než aby jej bylo možné opomenout — navíc to byli spisovatelé, respektive se jimi brzy měli stát.

Ve svých dopisech Kerouakovi a Ginsbergovi z Elmiry zachovával Carr svůj okázale bezstarostný tón, ale jemu i všem ostatním bylo jasné, že se na Kolumbijskou univerzitu nevrátí. Brzo po svém propuštění nastoupil k United Press International, kde začínal jako poslíček. Oženil se s Francescou von Hartz, založil rodinu (tři synové: Simon, romanopisec Caleb a Ethan) a v roce 1956 získal v UPI funkci redaktora nočního zpravodajství.

Ve stejném roce nakladatelství City Lights Books Lawrence Ferlinghettiho vydalo přelomovou báseň *Kvílení* (Howl) Allena Ginsberga, věnovanou Lucienovi. Ale Carr se „těšil“ veřejné známosti víc, než mu bylo příjemné. Požádal svého starého přítele Allena, aby v budoucích vydáních jeho jméno nezmiňoval. Čtyřicátá léta už byla uzavřenou kapitolou Carrova života, jak alespoň — a pochopitelně — doufal.

Burroughse nic z toho nezajímalo. V roce 1946 už měl vážné potíže s drogami a ocitl se na začátku eskalátorové cesty dolů, která jej o pět let později dovedla k tomu, že z nedbalosti, i když bez úmyslu, opilý, zabil svou tehdejší manželku, Joan Vollmer Burroughsovou, když jí 6. září 1951 při předvádění kejklířského triku na večírku prostřelil čelo.

V té době už dva roky psal, ale námětem mu nebyl ani Jack Kerouac, ani Lucien Carr: zabýval se drogami a narkomany — v New Yorku, v Lexingtonu ve státě Kentucky, ve východním Texasu a v New Orleansu v Louisianě, a nakonec v Mexico City — jinými slovy, psal o sobě a svých fetišáckých kumpánech.

První zveřejněný román Jacka Kerouaka *Maloměsto, velkoměsto* (The Town and the City, 1950) byl *bildungs-*

roman o přechodu z malého města do velkoměsta, podobně jako Balzacovy *Ztracené iluze*, ale vyprávěný jako rodinná sága, kde se určité prvky z Jacka a jeho příbuzných promítly do rodiny Martinů. V knize se vskutku objevuje značně pozměněná verze příběhu Carr-Kammerer: postavy Kennetha Wooda a Walda Meistera vycházejí z Carra a Kammerera, ale s fakty změněnými tak, aby Wooda nebylo možné identifikovat přímo s Lucienem Carrem.

Avšak románem *Maloměsto, velkoměsto* se Kerouakova fascinace tímto příběhem nevyčerpala. V dopise Carlu Solomonovi ze San Franciska 7. dubna 1952 — poté, co Solomon dosadil do funkce redaktora v Ace Books jeho strýce, vlastník nakladatelství, A. A. Wyn — mluví Jack o *Hroších*, které byl ochoten dát nakladatelství k vydání.

„Pokud jde o mě, nijak nepošilhávám po paperbackovém vydání,“ napsal Kerouac. „Jde o to, že Burroughs a já jsme napsali napínavý dvěstěstránkový román o Lucienově vraždě v roce 1945, který »šokoval« všechny vydavatele ve městě a také všechny agenty... Allen si na to pamatuje... pokud chceš, zajdi s Allenem do domu mé matky a ten román najdete v mém bludišti krabic a beden, je v hnědé obálce, s nápisem (myslím) I WISH I WERE YOU, a jako autor je uveden »Seward Lewis« (což jsou naše prostřední jména). Sám Bill by tento krok schvaloval, strávili jsme na tom rok, Lucien šílel, chtěl, abychom rukopis schovali pod prkna podlahy (takže to prosím neříkejte Lucienovi).“

Jack možná trochu zveličoval faktor šoku, ale měl pravdu v tom, že nikdo nechtěl přijmout *Hrochy* k vydání — včetně Ace Books v roce 1952.

(A ta prkna v podlaze připomněl ještě o patnáct let později v interview pro *The Paris Review*.)

Do roku 1959 byla vydána tři stěžejní beatnická díla a každý z tří autorů si rychle získal reputaci, čtenáře a odbyt. Beat generation získala své jméno podle zkusmého označení v románu *Jeď* (Go) Johna

Clelona Holmese z roku 1952, v němž se rovněž objevují postavy Carra a Kammerera, ale pravděpodobně teprve časopisecká povídka *The Only Rebellion Around* otištěná v časopise *Life* v listopadu 1959 protřhla hráze a uvedla beatniky do širšího povědomí americké veřejnosti.

V roce 1959, jak uvádí Gerald Nicosia ve svém zásadním životopise *Memory Babe*, Kerouac pořád ještě mluvil o tom, že příběh *Hrochů* oživil. Uvázl v půli svého románu *Andělé zoufalství* (*Desolation Angels*). Je pravda, že o tom mluvil před Lucienem a jeho ženou Cessou, čímž „ji vyděsil a jeho [Luciena] hluboce znepokojil... Zdálo se, že Jack tu vraždu obdivuje jako hrdinský čin. Na jejich příkaz se sice dočasně zavázal knihu nevydat, ale každých pár měsíců znovu s tou myšlenkou přicházel, což Cessu přivádělo na pokraj hysterie“.

V roce 1967 Jack konečně svou hrozbu splnil: právě psal *Duluozevu marnivost* (*Vanity of Duluoze: An Adventurous Education 1935–46*), knihu o svém životě předtím, než se vydal na cestu s Nealem Cassadym, psanou tak, jakoby ji vyprávěl své dlouho trpící třetí ženě Stelle Sampas Kerouakové. Vytáhl ze šuplíků své staré strojopisy z roku 1945 pro inspiraci a připomenutí, a když v roce 1968 vyšla *Marnivost* jako celek, tvořil pětinu knihy příběh „Clauda de Maubris“ (Lucien) a „Franze Muellera“ (Kammerer). Také zde uvádí postavu důstojného „Wilsona Holmese »Willa« Hubbarda“ (Burroughs), která používá podobný jazyk, jaký najdeme v *Hroších*. Postup Kerouakova vyprávění v *Marnivosti* se také dosti blíží struktuře *Hrochů*.

Kerouakova kniha vyšla v pravý čas, protože v roce 1968 už vznikaly první biografie beatnického hnutí. *Allen Ginsberg v Americe* (Allen Ginsberg in America) Jane Kammererové z onoho roku vychází z jejího předchozího seriálu o Allenovi v *The New Yorker*, ale o Lucienu Carrovi a Davidu Kammererovi se nijak nezmiňuje. Možná, že Allen prostě odmítl se s ní o tom bavit.

V roce 1973 následovala průkopnická kniha *Kerouac: Životopis* (Kerouac: A Biography) Ann Chartersové, v níž jsou Carr a Kammerer znovu představeni světu, který už na ně zapomněl — i přesto, že Lou Carr, redaktor UP, byl známý a oblíbený. Chartersová ovšem (a Ginsberg si na to v mé přítomnosti stěžoval) byla nucena z poslední verze vynechat a opisem nahradit každé slovo, které citovala z textů Jacka Kerouaka, ať publikovaných či nikoli, protože správce Kerouakovy pozůstalosti měl exkluzivní smlouvu s Aaronem Lathamem, jenž na Kerouakově životopise také pracoval.

Lathamova kniha byla sice dopsána, ale nikdy nevyšla, nejspíš proto, že panoval dojem, že kniha Chartersové trh s Kerouakovými životopisy v té době nasýtíla. Přesto mezitím vyšly zajímavé nové Kerouakovy biografie, zejména *Jackova kniha* (Jack's Book), kterou napsali Barry Gifford a Lawrence Lee v roce 1978, a *Zoufalý anděl* (*Desolate Angel*) od Dennise McNallyho v roce 1979.

Lathamův projekt měl zpožděný efekt, který se ukázal být zcela zásadní. Jeho literárním agentem byl ctihodný Sterling Lord, který byl od počátku 50. let agentem i Kerouakovi a po Kerouakově smrti v říjnu 1969 také správcem jeho pozůstalosti. Latham často psal pro časopis *New York* a zesnulý Clay Felker, redaktor časopisu, souhlasil s tím, že otiskne první Lathamovu kapitolu. Její název byl velmi prostý: „Kolumbijská vražda, která vedla ke zrodu beatnického hnutí“ (*The Columbia Murder that Gave Birth to the Beats*) a vyšla v dubnu 1976 na dvoustraně, přičemž na obalu čísla byla jako návštěví marihuanová cigareta. Lathamova kapitola vycházela přímo ze scén a dialogů, volně citovaných nebo parafrázovaných, z *Duluozevy marnivosti* a z rukopisu nepublikovaných *Hrochů*, jako by oba texty bylo možné doslova a do písmene chápat jako popis reálných událostí. Dosud nevidaný byl v tištěné podobě i popis Lucienových a Ginsbergových intimních styků.

Článek v časopisu *New Yorker* rozvrátil Carrův život a Lou zuřil. Přestože s některými ze svých přátel u UP pracoval už třicet let, nikdo z nich neměl o jeho vraždě z doby jeho dospívání ani ponětí.

Obvinil Allena, že o jejich sexuálních záležitostech mluvil s Lathamem na pásku až moc svobodně. Měl pocit, že Allen bagatelizoval jejich porozumění z roku 1944, které je nejlépe shrnuto v *Duluozově marnivosti*, když Claude vypravěči (Jackovi) po jejich zadržení policií potichu říká: „Nic než heterosexuality od začátku do konce.“ Allen si nebyl jist, zda Aaronu Lathamovi něco vyrazil nebo ne. Ať tomu bylo jakkoli, celý zkroušený prosil Williama, aby Lucienovo rozervané srdce uklidnil.

William se cítil dost rozhořčený i za Luciena a s pomocí svého dlouholetého právníka v oblasti autorského práva Eugena H. Winicka podal žalobu na Lathama, Lorda a časopis *New Yorker* za porušení autorského práva u kapitol, které v *Hroších* napsal Burroughs, a za nacti-trhání a porušení soukromí (ve smyslu neoprávněného použití jména či podobnosti). Burroughsova žaloba byla počátkem 80. let urovnána smírem s finančním odškodněním a bez nepřátelství. Nadále měla být kontrola nad *Hrochy* rozdělena a vykonávána společně. Takže „*Hroši* se zamkli do šuplíku“ — a tak to zůstalo dalších dvacet let.

Burroughs se koncem roku 1981 přestěhoval ze svého newyorského „Bunkru“ do Lawrence v Kansasu a šestnáct let tam žil a pracoval. Dokončoval svou Trilogii Rudých nocí a vytvořil podstatnou část svého vizuálního umění. Když nakonec přišel 2. srpen 1997, den, kdy se William Burroughs vydal na svou cestu do Západních zemí, byl jsem s ním. Dostalo se mi té výsady, že jsem žil a pracoval s Williamem dvacet tři let.

Záhy po svých jednadvacátých narozeninách jsem z Kansasu přijel do New Yorku, abych hledal svůj osud. Můj literární zájem se od počátku dospívání soustředil na Burroughse a beatnické hnutí. Už jsem se o rok dříve setkal s Ginsbergem a nyní v polovině

února 1974 s Ginsbergovou podporou i s Williamem. Ten se mě brzo nato zeptal, zda s ním nechci bydlet v jeho velkém podkrovním podnájmu na Broadway č. 452. Jednou pozdě v noci na jaře toho roku vzbudil Williama a mě bzučák z ulice, v němž jsem uslyšel křičet do domácího telefonu rozjařené domýšlivý hlas: „Bille! To jsem já, Lou Carr, sakra pusť mě dovnitř.“ Otevřel jsem mu dveře a pak jsme všichni seděli a asi hodinu hovořili. Moje přátelství s Louem začalo tu noc a přetrvalo i moje roky s Williamem.

Na podzim roku 1999 jsem se jako vykonavatel Burroughsovy pozůstalosti účastnil dražby jeho pozůstalosti, kterou pořádala Sotheby's v New Yorku. Po aukci jsem odjel na pár dní na návštěvu k Louovi do Washingtonu. Tam jsem potvrdil Lucienovi svůj dávný slib: že s ohledem na jeho city nedovolím za jeho života zveřejnit Kerouakovy a Burroughsovy *Hrochy*.

Také jsem se mnoho let těšil přátelství Johna Sam-pase, vykonavatele Kerouakovy pozůstalosti. John byl velkorysý, ohleduplný a zábavný. I on důsledně respektoval můj slib Lucienovi ohledně *Hrochů*.

Dnes už jsou všichni mrtví: Dave, Jack, Allen, Bill — a v roce 2005 zemřel i Lucien..., takže tady máte *Hrochy*, kteří už se mohou začít vařit.

Několik slov o této knize: Ostřílený čtenář beatnické literatury snadno rozpozná pseudonymy v *Hroších*: skutečné autory a vypravěče, tj. Jacka Kerouaca („Mike Ryko“) a Williama Burroughse („Will Dennison“); tragické ústřední postavy Luciena Carra („Phillip Tourian“) a Davea Kammerera („Ramsay Allen“ nebo „Al“); Kerouakovu přítelkyni a první ženu Edie Parkerovou („Janie“), Carrovu přítelkyni Celine Youngovou („Barbara »Babs« Benningtonová“); a Carrova kolegu ze studií Johna Kingslanda („James Cathcart“).

Badatelé patrně také budou s to identifikovat některé méně známé historické postavy na okraji příběhu: Lucienovy rodiče Russella Carra („pan Tourian“/„pan

Rogers“), Marion Carrovou („paní Tourianová“) a jeho zámožného strýce Godfreyho S. Rockefellera („Phillipův strýček“); budoucího přispěvatele do *New Yorkeru* Chandlera Brossarda, který žil na Morton Street č. 48, kde bydlel Kammerer, za rohem od Burroughsova bytu na Bedford Street. (Brossard může být „Chris Rivers“); dokafského dělníka Neala Spollena („Hugh Maddox“), lesbický okruh spojený s Barnardem, kde dominou byla Ruth Louise McMahon („Agnes O'Rourke“) a jejími otrokyněmi Donna Leonardová („Della“) a Teresa Willardová („Bunny“?); Kammererovu přítelkyni Patriicii Goode Harrisonovou a jejího tehdejšího manžela Thomase F. Healyho, irského spisovatele (možná „Jane Boleová a Tom Sullivan“) a mladého gangstera, kterého zná pouze Dennison — vychází z jistého „Hoagyho“ Normana, či Nortona („Danny Borman“). A ovšemže Joe Gould, skutečně existující „Profesor Racek“ — jak byl přezdíván a který se v hodné čteném profilu z roku 1942 v *The New Yorker* od Josepha Michela objevuje pod svým vlastním jménem. Gould, výřečný alkoholik ve středním věku, patricij *dans la boue*, odpadlík rodiny s kořeny v předrevolučním Bostonu, byl autentický excentrik z Village. Přesně jak je vylicen v *Hroších*, trávil čas v taverně Minetta a pracoval (jak tvrdil) na rozsáhlém literárním mistrovském díle *Orální historie naší doby* (An Oral History of Our Time) — a jak vzpomínal Burroughs, když pil, „předváděl racka“. Avšak „Tajemství Joea Goulda“, což odhalil Mitchell při svém výzkumu v roce 1964, spočívalo v tom, že donekonečna sepisovaný rukopis oné *Orální historie* nikdy neexistoval.

V roce 2000 vznikl film s názvem *Joe Gould's Secret*, režíroval ho Stanley Tucci a Goulda hrál Ian Holm. Je to krásně realizované vizuální znovusvojení doby a místa — Greenwich Village v polovině 40. let — kdy se odehrává příběh *Hrochů*, takže čtenář by možná udělal dobře, kdyby se na film podíval, což mu pomůže představit si dějiště dnešní době už tak vzdálené.

Při své revizi jsem neměl v úmyslu provádět pečlivou revizi textu, kterou už provedl význačný burroughsovský vědec Oliver Harris ve svých definitivních verzích raných Burroughsovských prací *Feták* (Junky, 1953) a *Dopisy o Yage* (The Yage Letters, 1963). Spíše jsem se snažil prezentovat text podle vlastních záměrů autorů, pokud je bylo možné rozpoznat.

S jistotou víme, že právě tento strojopis v celém rozsahu předali Kerouac a Burroughs na jaře 1945 svému agentovi, aby jej předložil takovým nakladatelstvím jako například Simon & Schuster a Random House. Už jen tenhle fakt mi potvrzuje, že pokud by byla uzavřena smlouva na vydání *Hrochů*, pak by patrně souhlasili se určitými skromnými redakčními návrhy týkajícími se uspořádání textu a pravopisu — zejména proto, že text byl určen výhradně pro trh žánrové literatury a nikoli pro avantgardní čtenáře.

Ve velké míře jsem se vyhýbal provádění tichých změn. Pár jsem jich nicméně učinil. Čárky jsem přidal pouze tam, kde se to zdálo být nezbytné, a některé jazykové zvláštnosti jsem ponechal jako charakteristické pro styl obou autorů. Jack Kerouac zjevně napsal na stroji celý text tak, jak se zachoval, bez chybějících stránek. Pravopis měl v malíčku a v interpunkci byl zběhlý. Mojí největší svévolí bylo, že jsem místy učinil odstavec anebo jsem změnil předěly mezi odstavci, abych zvýšil čtivost respektive charakter téměř filmového scénáře — i zde tak, jak je vhodné pro daný literární žánr.

Ještě poznámku k textu: z archivních fotokopii rukopisů jej přepsal můj přítel a kolega Tom King, jemuž rád děkuji za jeho pečlivost. Chci také poděkovat svým přátelům Thomasu Peschioví, Johnu Currymu a Jamesi M. Smithovi za četné projevy přízně a povzbuzení, badatelům Geraldů Nicosioví, Oliveru Harrisovi, Daveovi Mooreovi a Billu Morganovi za podněty a opravy chyb, mému vydavateli Jamisonu Stolzovi za rady nabízené v pravý čas, Lucienově kamarádce Kathleen Silvassyové za jejich před lety poskytnuté pohostinství,

mému starému příteli Genu Winickovi za celoživotní pomoc Williamovi a jeho odkazu a podobně správci Kerouakovy pozůstalosti Sterlingu Lordovi za jeho po šest desetiletí poskytovanou péči o Jackovo dědictví (a jeho velkomyslnost, pokud jde o ten dávno minulý soudní spor z doby před třiceti lety), mému příteli a kolegovi Johnu Sampasovi za vytrvalost a burroughsovskou duchaplnost, mým agentům Andrewovi Wyliemu a Jeftu Posternakovi za jejich dlouholetou důvěru ke mně i přes všechny mé trampoty, mému milému a drahému příteli Iru Silverbergovi za vše výše uvedené a za mnohem víc, avšak nejvíc ze všech své milované matce, Seldě Paulk Grauerholzové, která, ještě než 13. března 2008 zemřela, se mě neustále ptala, zda už jsem udělal ty *Hrochy* — jí děkuji stále a za všechno a kéž bych jí to mohl říci znovu.

Lou Carr se stal suverénním a své práci oddaným novinářem. V 70. letech se stal vedoucím zpravodajské redakce United Press International a když se UPI přemístila v roce 1983 do Washingtonu, přestěhoval se tam z New Yorku.

Lucien zůstal u této agentury čtyřicet sedm let až do roku 1993, kdy ve věku šedesáti osmi let odešel do důchodu. Zemřel v sedmdesáti devíti letech 28. ledna 2005.

Na večírku k uctění památky zemřelého, který se pořádal v Národním novinářském klubu ve Washingtonu 4. března 2005, se sešlo víc než 160 novinářů. Jak napsaly londýnské *Times* ve svém nekrologu:

„V historii společnosti [United Press], vydané pod názvem *Unipress* (2003), se uvádí, že Carr byl »duší zpravodajství«. Vysoký, štíhlý absolvent beat generation přepisoval, upravoval, přeformuloval a oživoval víc velkých příběhů na *A-wire*, hlavním zpravodajském okruhu UPI, než kdokoli před ním či po něm. U svých kolegů vzbuzoval velký obdiv a náklonnost.“

Z „vraždy, která vedla ke zrodu beatníků“ se stala často vyprávěná historka, ale nebyla to Kammererova

smrt, která houpala kolébkou beatníků — byla to síla duševního a sexuálního života mladíčka Luciena Carra, kterého sám Kammerer od puberty vychovával na výživné stravě básnických excesů — božském duchu Baudelaira, Gidově *actes gratuits* a vášnivém propletení vztahu mezi Verlainem a Rimbaudem.

A pak Dave a Lucien propadli šílenství a ztvárnili tyto role odsouzenců ve svém vlastním životě.

Jack a Bill vyličili v *Hroších* tragický případ pomýleného mentorství a přirozené krutosti mládí. Potíž se zápletkou *Hrochů* byla ovšem vždy ta, že Kammererovou smrtí příběh neskončil, ba naopak teprve začínal. Když byl Kammerer po smrti a Carr za mřížemi, zůstali tři: Burroughs, Kerouac a Ginsberg..., a i když ještě další desetiletí po Davidově smrti nedošlo k vydání jejich děl, byli to právě oni, jimž osud dopřál literární i jiné uznání.

Ta chvíle ve světle reflektorů Luciena Carra, bezstarostného mladíka ocitnuvšího se ve středu pozornosti beatníků, ten okamžik, jemuž zářný a charismatický Claude de Maubris, jejich obětní kněz, provolal slávu svým „*Plonger au fond du gouffre / Enfer ou Ciel, qu'importe?*“ — tenhle idylický čas skončil už před mnoha lety, v jedné horké letní noci v době války, kdy Lucien vzal — či přijal — život svého mentora a štědré ruky, svého stopaře a své hračky, svého stvořitele a ničitele jménem David Eames Kammerer.

James W. Grauerholz
červen 2008

Rozhovor s Williamem S. Burroughsem

Tento rozhovor se konal v Burroughsově pokoji v torontském hotelu Sutton Place. Burroughs byl ten den elegance sama: opíral se o vycházkovou hůl, jeho hrobový hlas zněl živě, klobouk měl švihácky posazený na stranu. V Torontu nebyl pouze číst ze svých prací, zároveň zde zahajoval výstavu svých nejnovějších sitotisků v galerii Cold City.

Kolik je Vám let?

Sešmdesát pět.

Nemáte pocit, že budoucnost, o níž jste psal ve svých starších knihách, se stala současností?

Co myslíte budoucností? Je mi jasné, že současnost obsahuje jak minulost, tak budoucnost.

Jak to?

V daný moment je v ní vše. Jak říká Don Juan: „Vaše smrt je stále s vámi.“ Vaše smrt je neustále s vámi a stejně tak je s vámi vaše budoucnost. Rozumíte, já nevěřím na příčinu a následek, věřím v synchronicitu. Pokud se věci dějí současně, neznamená to, že vzájemně jedna vyvolává druhou, ale že jedna je důsledkem druhé.

Považujete se za staršího člověka? Ovlivňuje vás nějak věk?

Ne, pokud jde o věk, nic necítím. Stále si uvědomuji smrt, nikdy jsem však nepochyboval o možnosti posmrtného života.

Pokud věříte v posmrtný život, nestává se tím život méně důležitým?

Ne nutně, mohlo by ho to naopak udělat daleko důležitějším. To, co teď děláte, totiž určuje, jakou formu bude váš posmrtný život mít. Jak to děláte právě teď, tak děláte vše. A pokud nebudete využívat možnosti vzdělání, které se vám zde naskytají, budete v daleko horší pozici.

Nacházíte v tomto životě nějaký smysl?

Vše něco znamená. Jdete po ulici a vidíte něco, co tam je proto, že jste byli na tom místě v určitý čas, a co má pro vás nějaký význam. Nalezený význam. Každý, kdo nevěří v mimosmyslové vnímání, nejspíš ještě neotevřel oči. Panebože, vždyť se to děje neustále. Každý, kdo je v něčem dobrý, je využívá.

Mimosmyslové vnímání je ale jiné než posmrtný život, je to naše nablížení na tento život, jeho mimořádným rozšířením.

Pokud jde o mě, rozšiřuje se do posmrtného života. Vše, co vidím, má pro mě význam, je pro mě předzvěstí daleko větší perspektivy, kterou si tento život nemůže dovolit. Přijde mi, že tento život je cosi jako trestný tábor, něco, co lidé zmrvili - jinak bychom zde nebyli.

Když jste byl mladší, byl jste znám svým divokým životem. Budete to mít proto v posmrtném životě těžší?

Ne, samozřejmě že ne. Každá zkušenost je velice důležitá a tohle byla zkušenost, kterou jsem potřeboval, abych mohl psát a uvažovat.

Takže k téhle myšlence se vám neváže žádný morální problém?

Ne, ne, v žádném případě. Pokud bych nebyl závislý na drogách, pochybuji, že bych vůbec začal psát. Kdybych zdědil hodně peněz, kdyby se rodina nenechala vyšachovat z akcí Burroughsovy společnosti, byla by to strašná směla. Je mi jasné, že bych nenapsal ani řádku.

Když jsou lidé mladší, jsou citlivější. Stávají se s věkem usedlejší?

Ne, jsem ambicióznější, protože už mi nezbývá tolik času. Náročnější, to znamená víc v přítomnosti.

Jako spisovatel jste si vyvinul zvláštní styl. Neuráží vás, když vidíte jiné autory, kteří vás napodobují?

To je v pohodě. Napodobování je považováno za nejvyšší formu lichotky. Imitace nebo přímé vykrádání. Spisovatelům nepatří slova, jako nepatří malířům barvy. Není důvod, proč by člověk, pokud je to na místě, nemohl vzít nějakou formu nebo něco hodně podobného z díla někoho jiného. Kdosi tvrdil, že se Pollock vydal novými cestami a že to je rozdíl mezi mnou a jím. Proboha, místa i cest je spousta. Za starých časů, kdy jsem maloval krávy pasoucí se v trávě, mraky krav a trávy, bylo hodně místa pro všechny malíře. Dnes ale jeden chlapík přijde s nějakým fůrkem a hned si na něj nalepi cedulku, jako kdyby měl nějaký vizuální copyright. To mi přijde směšné.

Narušuje nějak smrt vaše pojetí smrtelnosti?

Jistě že mě smrt rozrušuje. Na všem strašné záleží, podoba smrti má hrozný význam. Jak upozorňují buddhisté, některé z nich jsou velice nepřívětivé. Pokud je člověk dostatečně vyspělý, nemělo by na něj dojít. V tom případě k těmto nepřívětivým úmrtím nedochází.

Jak byste si tedy přál zemřít?

Tohle rozhodnutí není na mně, protože pokud by se člověk rozhodoval, jakým způsobem zemře, nezemřel by. Smrt musí představovat určitou formu překvapivého poznání, je tím posledním, co člověk očekává, že spatří, něčím nejpříčtější. Přišel na to nějaký psychoanalytik a samozřejmě to lze aplikovat i na malování. Přesně o to se pokouším - evokovat překvapivé poznání.

A nemohla by jím být každá umělecká forma?

Jistě že mohla. Hodi se to na každé umění. O to se pokouším v malbě. Klee tvrdil, že malíř usiluje stvořit něco, co existuje mimo něj a co by jej mohl ohrožovat. Takže nejjasnější zkoušku něčeho, co je samostatné, je to, zdali vám to může nějak ublížit - pochopitelně netvrdím, že je to jediné. Jsem však přesvědčen, že všichni spisovatelé, Orwell a samozřejmě mnoho dalších autorů a malířů, se snaží vytvořit něco, co existuje mimo ně. Co by doslova vystoupilo z obrazu nebo knihy. Všichni umělci se tak snaží vytvořit něco, co je podle některých lidí nemožné - život. Samozřejmě, „nemožné“ je pro mě zcela nesmyslný výraz, slovo, které nemá žádný smysl.

Stýská se vám po něčem z vašeho mládí?

Naopak, vzpomínám na ně s hrůzou. Strašné, nic jiného. Plně omytí, hlouposti a falše. Trvá to pěkně dlouho, než člověku dojde, co dělá.

Máte tedy pocit, že teď jste mladší než tehdy?

Pokud budeme uvažovat, že budoucnost je možná obsažena v současnosti, tak možná to, že si je toho člověk skutečně vědom, jej omladí. Četl jste knihy o Donu Juanovi?

Ano. Takže vy věříte v tento druh mysticismu?

Naprosto. Takovéhle věci jsem viděl.

Za pomoci drog nebo vaší vlastní chemie?

Bez drog. Vždy pozorně sleduji své předtuchy. Samozřejmě, vědci a akademici žijí v tak uzavřených prostředích, natolik stranou světa, že žádné předtuchy nepotřebují, nikdy se nedostávají do nebezpečí. Jinak každý, kdo nevěnuje pozornost předtuchám, nežije dlouho.

Máte pocit, že vaše vizuální a verbální umění obsahuje mimosmyslové vnímání?

Bože, o tom to všechno je. Způsob, jakým se zřetelné obrazové objekty vyjeví z obvyklého postupu, jenž se zdá být založen na náhodě. Jednou jsem vzal malý notýsek a tu a onde udělal skvrnu

červeným kvašem - to je technika Rohrschachova testu. Podíval jsem se na stránku a na ní bylo dokonalé a naprosto zřetelné červené divoké prase, kly, štětiny, prostě všechno, jak má být. Přijde mi to zajímavější než Wyethova prasata. Vzalo se odnikud, nicméně tam bylo - prase.

Jaký máte pocit z viru HIV?

Před dvaceti nebo třiceti lety jsem četl nějakou sci-fi. Lidé tam umírali na nachlazení a lehké infekce. Nejdřív si mysleli, že jde o mutované viry rýmy, pak ale zjistili, že mají všichni zhroucený imunitní systém. Tohle byl případ, kdy spisovatel docela předpověděl budoucnost. Zjevně jde o velice jednoduché fušování do genů.

Jak by mohla být nějaká vláda tak zrádná, že by iniciovala podobný výzkum?

Pokud jde o to, čeho všeho je myšlení závislé na ovládnání schopno, neexistují žádné hranice.

Máte pocit, že vás tato choroba ohrožuje?

Pokud si nevyvine vzduchem přenášený kmen, tak ne.

Takže sex už není dlouho součástí vašeho života?

Nezajímá mě. Je možné, že sex a láska, nebo ať tomu říkájí, jak chtějí, vyžaduje jistý stupeň sebeklamu, z něhož lidé mohou vyrůst.

Existuje nějaká náhražka?

Jedinou náhražkou je to, co děláte - vaše práce.

Stále vám to myslí.

Mozek slouží tělu, vykonává, co je třeba.

Vaše brokovnicové malby jsou svým způsobem odrazem notoricky známého faktu, že jste nešťastnou náhodou zastřelil svou ženu.

Tam není žádná skutečná souvislost. Jistě, ano, není pomoci. To nevadí.

Je tohle jedna z morálních zodpovědností, které by mohly ovlivňovat váš příští život?

To bychom to vnímali příliš jednoduše. V každém případě nejde o otázku morálky. Jde o otázku, kde člověk teď je, o jeho synchronicitu, o to, jak jeho činy poznamenávají veškeré jeho kontakty - minulé, současné i budoucí. Morálka v tom nehraje žádnou roli. Já se žádného morálního zákona nedržím.

rozhovor vedl Eldon Garnet pro Impulse, Toronto 1987

z angličtiny pro Festival spisovatelů Praha přeložil Josef Rauvolf

Autor: **William Burroughs**

William S. Burroughs

13. ročník Festivalu spisovatelů Praha byl dedikován právě Williamu S. Burroughsovi.

"Problémy začaly, když rozhodli, že budu vedoucím na pile." William Seward Burroughs se narodil v roce 1914 v St. Louis ve státě Missouri, v rodině, jež klonovala krámskou počítačku. Záhy však z rodiště T.S.Eliota a Tennessee Williamse odešel a živil se mimojiné jako soukromý detektiv, deratisátor a barman.

Zároveň napsal knihu *Nahý oběd*. "Jediný dokonalý muž v celé branži" uvědomil všechny podvedené takovou sestavou týpků, které dělají z tlupy Novy partu stejně upřímnou jako *kterákoli* vláda.

"Slyšte má poslední slova, ať jste kdekoliv. Naslouchejte mým posledním slovům, ve všech světech. Poslouchejte, vy všichni, správní rady, syndikáty a vlády Země. I vy mocní, kteří jste v pozadí všeho, co zavání hnusem, kšeftů, prováděných na záchodcích s cílem sbalit, co není vaše. Prodat ještě nenarozenému dítěti půdu pod nohama -"

Pro Burroughse představovalo prodávání větší závislost než brání. Knihy *Hebká mašinka*, *Listek, který explodoval* a *Nova Express* se zabývají závislostí na moc, jsou stříhem nepopsatelných hord, jež se střídavě objevují a zase mizí, zatímco "z hlavního města přicházejí fotbalové výsledky".

Počátkem šedesátých let Burroughs spolupracoval s malířem Brionem Gysinem na knize *Zbývají jen minuty*, a později na knize *Třetí mysl*, jimiž se zároveň výrazněji distancoval od tvorby beat generation. *Romány Poslední slova Holandana Schultze* a temně prorockým *Divocí hoši* zakončil svůj dvacetiletý exil v Mexico City, Tangeru, Paříži a Londýně. Po návratu do Spojených států vydal knihy *Města rudé noci*, *Ah Pook je tady*, *Západní země* a *Kočka v nás*.

"Tak si spakuj ty svoje hermelíny, Mary - Padáme vocaď a to hned - Už jsem to viděl dřív - Hejlové po nás jdou - A hrnou se sem poldové."

Pokud Fitzgerald ztělesňoval jazzový věk, Burroughs psal o věku kosmickém. Norman Mailer jej nazval "zřejmě jediným americkým prosaíkem, jehož lze považovat za génia", a Jack Kerouac o něm prohlásil, že je "nejúžasnějším satirikem od dob Jonathana Swifta".

William S. Burroughs zemřel v roce 1997 v Lawrence ve státě Kansas.

13. ročník Festivalu spisovatelů Praha byl dedikován právě Williamu S. Burroughsovi.

"Problémy začaly, když rozhodli, že budu vedoucím na pile." William Seward Burroughs se narodil v roce 1914 v St. Louis ve státě Missouri, v rodině, jež klonovala krámskou počítačku. Záhy však z rodiště T.S.Eliota a Tennessee Williamse odešel a živil se mimojiné jako soukromý detektiv, deratisátor a barman.

Zároveň napsal knihu *Nahý oběd*. "Jediný dokonalý muž v celé branži" uvědomil všechny podvedené takovou sestavou týpků, které dělají z tlupy Novy partu stejně upřímnou jako *kterákoli* vláda.

"Slyšte má poslední slova, ať jste kdekoliv. Naslouchejte mým posledním slovům, ve všech světech. Poslouchejte, vy všichni, správní rady, syndikáty a vlády Země. I vy mocní, kteří jste v pozadí všeho, co zavání hnusem, kšeftů, prováděných na záchodcích s cílem sbalit, co není vaše. Prodat ještě nenarozenému dítěti půdu pod nohama -"

Pro Burroughse představovalo prodávání větší závislost než brání. Knihy *Hebká mašinka*, *Listek, který explodoval* a *Nova Express* se zabývají závislostí na moc, jsou stříhem nepopsatelných hord, jež se střídavě objevují a zase mizí, zatímco "z hlavního města přicházejí fotbalové výsledky".

Počátkem šedesátých let Burroughs spolupracoval s malířem Brionem Gysinem na knize *Zbývají jen minuty*, a později na knize *Třetí mysl*, jimiž se zároveň výrazněji distancoval od tvorby beat generation. *Romány Poslední slova Holandana Schultze* a temně prorockým *Divocí hoši* zakončil svůj dvacetiletý exil v Mexico City, Tangeru, Paříži a Londýně. Po návratu do Spojených států vydal knihy *Města rudé noci*, *Ah Pook je tady*, *Západní země* a *Kočka v nás*.

"Tak si spakuj ty svoje hermelíny, Mary - Padáme vocaď a to hned - Už jsem to viděl dřív - Hejlové po nás jdou - A hrnou se sem poldové."

Pokud Fitzgerald ztělesňoval jazzový věk, Burroughs psal o věku kosmickém. Norman Mailer jej nazval "zřejmě jediným americkým prosaíkem, jehož lze považovat za génia", a Jack Kerouac o něm prohlásil, že je "nejúžasnějším satirikem od dob Jonathana Swifta".

William S. Burroughs zemřel v roce 1997 v Lawrence ve státě Kansas.

pictured above: Lucien Carr, Jack Kerouac, Allen Ginsberg, and William Burroughs, 1944